1162

Ἡμεῖς δὲν ἐδημιουργήσαμεν τὰς ἠθικὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ἀναπτύσσει σήμερον ὁ Ἑλληνισμός. Αὗται ἦσαν μέσα του, ἦσαν ἐν μέρει εἰς λήθαργον, ἐκοιμῶντο. Ἡμεῖς τὰς ἀφυπνίσαμεν, τὰς ἐσυντονίσαμεν καὶ τὰς ἐθέσαμεν πρὸς τὰ ἐμπρός. Ἑπομένως τὸ ἔργον τὸ ἰδικόν μας ἦτο ἕως ἐκεῖ. Τὸ ὑπόλοιπον καὶ τὸ θαῦμα, τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖται, εἶναι ἔργον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Καὶ δι᾽ αὐτὸ ἔχει τὴν ἀξίαν του, διότι ἔργα ἑνὸς ἀνθρώπου δὲν ἔχουσιν ἀξίαν.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ἡ Νεολαία

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 19 (122)
8 ΦΕΒΡΟΥΑΡ. 1941 - ΣΤ΄.

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ τὸ ἐκπροσωπεῖ, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19
Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094
» » Ἐποπτείας Συντάξεως 34-425
» » Ἀρχισυντάκτου 593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 19—8 Φεβρουαρίου 1941
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μαθητῶν	μὴ μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	»	80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	»	40	50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας			1
Ἀμερικῆς Δολ.			6
Αἰγύπτου Λίρ.			1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε. Ο. Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός

Ἀπὸ τὸ ξεχείλισμα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ

ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΜΑΣ

Τὴν Ἑλλάδα ποὺ τόσον ἀγάπησες
καὶ γι᾽ αὐτὴν λαχταροῦσες νὰ ζήσῃς,
στὰ οὐράνια τώρα ποὺ πέταξες
ἀπροστάτευτη μὴν τὴν ἀφήσῃς.

Στὸν Οὐράνιο Πατέρα σὰν φθάσῃς
τῆς Ἑλλάδος Πατέρα χρυσέ,
εἶμαι πές Του ἡ Μεγάλη λαμπάδα,
ποὺ ἡ Ἑλλάδα ἀνάβει γιὰ Σέ.

Μὴν ξεχάσῃς τὰ δόλια παιδιά σου,
Λατρεμένε ΜΕΓΑΛΕ ΠΑΤΕΡΑ,
καὶ τὸ ἔργο σου ὁρκιζόμεθα ὅλοι
θὰ τὸ δῇς τελειωμένο μιὰ μέρα.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΖΩΤΙΑΔΟΥ
Φαλαγγίτισσα Ὁμαδάρχης
15ου Ὑποτομέως

ΕΝΑ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ

Τὸ ἀκόλουθο γράμμα ἐστάλη ἐκ Γαστούνης πρὸς τὸν ἐνταῦθα ἰατρὸν κ. Διον. Πεπελάσην ἐκ μέρους τοῦ νεαροῦ ἀνεψιοῦ του Διαμαντῆ, ζητοῦντος παρ᾽ αὐτοῦ τὴν ἄδειαν νὰ καταταχθῇ ἐθελοντὴς νοσοκόμος, ἡ ὁποία καὶ τοῦ ἐδόθη.

Ἐν Γαστούνῃ τῇ 20ῃ Δεκεμβρίου 1940

Σεβαστέ μου Θεῖε,

...Ἡ Πατρίδα μας ἡ Ἑλλάδα, ἡ χιλιοτραγουδημένη χώρα τοῦ ἥλιου καὶ τῆς ὀμορφιᾶς, ἡ χώρα τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἡ μοῖρα τοῦ ἔταξε γιὰ σκοπὸ ἕνα καθημερινὸ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐπικράτησι τῶν πιὸ εὐγενικῶν ἰδανικῶν, τοῦ δικαίου καὶ τῆς λευτεριᾶς, ἕνα ἀγῶνα γιὰ τὴ διατήρησι καὶ τὴν καλλιτεύρευσι μαζὶ τοῦ ἠθικοῦ ἀνθρώπου, ἡ χώρα ποὺ σ᾽ αὐτὴν κανεὶς αἰσθάνεται πιὸ ἔντονα, πιὸ συγκλονιστικὰ τὸν μεγάλο καὶ θεϊκὸ προορισμό του, μᾶς ἐκάλεσεν ὅλους, νέους καὶ γέρους, παιδιὰ καὶ κορίτσια, μορφωμένους καὶ ὄχι, στὸν σκληρό, ἀλλὰ ἔνδοξο ἀγῶνα της.

Καὶ τότε ἄλλοι πῆραν τὸ ὅπλο, μὲ βαθιὰ ριζωμένη τὴ φλογερὴ πίστι καὶ μὲ εὐγενικὸ ἐνθουσιασμό, ἄλλοι τὸ χαρτὶ καὶ τὴν πέννα, ἄλλοι ἄδειασαν μὲ δάκρυα περηφάνειας τὸ παχὺ ἢ ἀδύνατο πορτοφόλι τους στ᾽ ἁγιά της χέρια καὶ ἄλλοι τέλος πῆραν μαλλὶ καὶ βελόνα. Καὶ μὲ μιὰ λέξι ὅλοι, καὶ ὅλαι, κάτι κάνουν γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς γλυκειᾶς μας Πατρίδας.

Μὰ ἐγὼ ὅμως τί ἔκανα; Τίποτα! Ναὶ τίποτα! Ἀγαπημένε μου θεῖε, εἶμαι σχεδὸν 20 χρονῶν παιδί, εἶμαι στὴν ἡλικία ἐκείνη ποὺ ὁ συναισθηματικός της κόσμος εἶναι πολὺ λεπτὸς καὶ εὐαίσθητος, στὴν ἡλικία ἐκείνη ποὺ τὸ φιλότιμο λίγο κέντημα θέλει γιὰ νὰ ξεπροβάλῃ ὑπερήφανα...

Κι᾽ ἔτσι τώρα αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτόν μου πολὺ μαχηλά, τὸν θεωρῶ μικροσκοπικὸν καὶ ταπεινόν, μ᾽ ἕνα λόγο τὸν σιχαίνομαι κυριολεκτικά.

Μὰ θὰ μοῦ πῆτε: παιδί μου, ἀφοῦ ἡ Πατρὶς δὲν σ᾽ ἐκάλεσε καὶ δὲν σὲ ὑπεχρέωσε νὰ τὴν ὑπηρετήσῃς, γιατὶ λὲς αὐτὰ τὰ πράγματα σὰν νὰ εἶσαι κανεὶς λιποτάκτης;

Θεῖε μου: Ποτὲ μεγάλος ἀγῶνας καὶ μεγάλα ἔργα δὲν πετυχαίνουν μὲ τὴν ἁπλῆ συναίσθησι τῆς ὑποχρεώσεως, ἀλλὰ μὲ τὴ βαθειὰ καὶ πραγματικὴ κατανόησι τῆς σημασίας των, **μὲ τὸν ἐνθουσιασμό, μὲ τὴν πίστι, μὲ τὴν ἀ**φοσίωσι. Ἢ ἀκόμη μπορεῖ νὰ μοῦ πῆτε: Παιδί μου, δὲν θὰ ἦτο πιὸ καλὰ νὰ πάρῃς τὸ βιβλίον σου καὶ νὰ μελετᾷς, γιὰ νὰ πλουτίσῃς τὰς γνώσεις σου κι᾽ ἔτσι νὰ μπορέσῃς αὔριο νὰ διακριθῇς στὴν πνευματικὴ σφαῖρα; Ὄχι, αὐτὸ εἶναι πολὺ ἐγωϊστικό, ταπεινῶς ἐγωϊστικόν. Διότι τὴ στιγμὴ ποὺ ἄλλοι δίδουν ὅ,τι ἔχουν καὶ δὲν ἔχουν, ψυχή, αἷμα... ἐγὼ δὲν πρέπει νὰ καιροσκοπῶ τόσο πολὺ ἄσχημα...

Ζοῦμε ἡμέρες ἱστορικές, διακυβεύουμε τὴν ἐθνική μας ὑπόστασι. Πρέπει νὰ τὸ καταλάβουμε καλά, μὰ πολὺ καλά. Ὅλα γιὰ ὅλα. Καὶ πνεῦμα καὶ σῶμα, ὅλα στὴν ἐξυπηρέτησι τῆς δοξασμένης μας φυλῆς. Δὲν χωρεῖ μέσος ὅρος. Ἡ σκέψι μας νὰ εἶναι μιὰ ἡ Ἑλλάδα, ποὺ ἀγωνίζεται καὶ τίποτ᾽ ἄλλο.

Λοιπὸν θεῖε μου, θέλω κι᾽ ἐγώ, κι᾽ ἔτσι μοῦ φωνάζει δυνατὰ ἡ συνείδησι, νὰ ὑπηρετήσω τὴν Πατρίδα μας. Μὰ πῶς ὅμως; Ἁπλούστατα. Ἡ ἡλικία μου δυστυχῶς δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ πάρω τὸ ὅπλο, δὲν ἔχω συμπληρώσει τὰ 20 ἔτη, ὥστε, σύμφωνα μὲ τὸ διάταγμα περὶ ἐθελοντῶν, νὰ δύναμαι νὰ ὑπηρετῶ ὡς ὁπλίτης κλπ. Διὰ τοῦτο ἀπεφασίσαμεν, ἐγὼ κι᾽ ὁ Κώστας, νὰ καταταγοῦμε ὡς ἐθελονταὶ νοσοκόμοι εἰς νοσοκομεῖα τῆς Μακεδονίας ἢ τῆς Ἠπείρου.

Στὸν μπαμπᾶ μου ἀνεκοινώσαμε τὴν ἀπόφασίν μας αὐτὴν καὶ μᾶς ἔδωσε μ᾽ ὅλη του τὴν καρδιά, μὲ χαρὰ κι᾽ ὑπερηφάνεια, τὴν ἄδεια, μὲ τὴν ἑξῆς ὅμως προϋπόθεσι: νὰ μᾶς ἀφήσετε καὶ σεῖς. Λοιπόν, θεῖε μου, μὲ τὸ γράμμα αὐτὸ ἐρχόμεθα ἐγὼ κι᾽ ὁ Κώστας νὰ σᾶς ζητήσουμε τὴν ἄδειά σας γιὰ νὰ πραγματοποιήσουμε τὴν ἀπόφασί μας αὐτή.

Θεῖε μας μὴ μᾶς ἀποστερήσετε ἀπὸ τὸ νὰ λάβωμε κι᾽ ἐμεῖς μέρος εἰς τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς μεγάλης μας Πατρίδος.

Σεῖς εἴσθε ὁ πολεμιστὴς τῶν ἐνδόξων 12 καὶ 13 καὶ μὲ χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια φέρνετε στὴ θύμησί σας τὰ δοξασμένα αὐτὰ χρόνια. Ἔτσι κι᾽ ἐμεῖς θέλουμε νὰ φέρνουμε ἀργότερα στὸ μυαλό μας τὸ 1940, γιὰ νὰ μᾶς χαρίζῃ λίγη δροσιὰ κι᾽ ἀνακούφισι στὶς πεζὲς στιγμὲς τῆς ζωῆς μας.

Μὲ σεβασμὸ ὁ ἀνεψιός σας
ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΟΥ ΦΑΝΤΑΡΟΥ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

Ξημέρωνε ἡ μεγάλη γιορτὴ καὶ βρισκόμουν στὸ Μέτωπο πάνω στὰ ψηλὰ καὶ χιονισμένα βουνὰ τῆς Ἀλβανίας. Εἶμαι ἐν ἀκροάσει στὸν ἀσύρματο καὶ ἔτσι ποὺ ἀνοίγω τὸν σταθμὸ φορώντας τὰ ἀκουστικά, μιὰ θεία μουσικὴ ἀκούω καὶ νοιώθω νὰ πλημμυρίζῃ τὴν καρδιά μου.

Στὴν καρδιὰ ἑνὸς φαντάρου τοῦ Μετώπου, ποὺ εὑρίσκεται μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη μάνα, μακριὰ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους.

Χαρῆτε! Χαρῆτε! ἔλεγα μέσα μου διαρκῶς. Καὶ Σύ, Μεγαλόχαρη, εὐλόγησε τὰ ὅπλα μας. Τὰ ὅπλα ἑνὸς λαοῦ ποὺ πολεμᾷ γιὰ τὴ λευτεριά του, γιὰ τὴν τιμή του γιὰ τὴ θρησκεία του. Πολεμᾷ γιατὶ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ Σὲ δραματίζεται, σὲ νοιώθει, Σὲ βλέπει νὰ γλιστρᾷς στὶς πρῶτες γραμμὲς καὶ νὰ καταφέρῃς θανάσιμα πλήγματα στὸν ἄφρονα καὶ ἀσεβῆ ἐπιδρομέα, χαρίζοντας τὴν νίκην στὰ ὅπλα μας. Τί θεία μουσική! Μιὰ προσευχὴ ἀπευθύνεται σὲ Σένα.

Ἀκόμη ἀκούω τὶς καμπάνες νὰ ἠχοῦν χαρμόσυνα καλῶντας τοὺς πιστοὺς νὰ πανηγυρίσουν τοῦ Χριστοῦ τὴν Θείαν Γέννησιν. Μὰ Σὺ δὲν βρίσκεσαι στὴν φάτνη. Σ᾽ ὁραματίζομαι νὰ τρέχῃς στὰ πεδία τῶν μαχῶν ἐν μέσῳ τῶν ἡρωϊκῶν νεκρῶν τείνοντας σ᾽ αὐτοὺς τὰ χέρια Σου μὲ καλωσύνη. Στὰ νοσοκομεῖα νὰ χύνῃς βάλσαμο στὶς πονεμένες καρδιὲς τῶν ἡρωϊκῶν τραυματιῶν. Στὶς πονεμένες μανάδες καὶ δικούς μας νὰ τοὺς παρηγορῇς. Καὶ τέλος σιμά μου!

Γονατιστὸς στὴ θεία αὐτὴ ἀποκάλυψι προσεύχομαι σὲ Σένα: «Φύλαττε τὸν Στρατόν μας, τὴν Ἑλλάδα μας, τοὺς δικούς μας καὶ μένα».
Βόρειον Μέτωπον Ἀλβανίας

Στρατ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
Μ. Ἐπιτελεῖον Μονάς 840/1, Τ. Τ. 251.

ΣΙΔΕΡΑ ΚΑΙ ΨΥΧΗ

Τὰ τάνκς κομματιασθήκανε...λυγίσανε τ᾽ ἀτσάλια
ἐκεῖ ψηλὰ στὸ Σμόλικα... στὸ Μόροβα... στὴν Κάμνα.
Παλεύει ἡ ζωντανὴ ψυχὴ στὴν ἄψυχη τὴ βία
ὅπως καὶ πάλι πάλεψε κατὰ τὰ χρόνια κεῖνα.
Ἐμπρὸς Ἑλλάς μου πάλεψε... Ἐμπρὸς καὶ φέρ᾽ τὰ χρόνια
ἐκεῖνα ποὺ σὲ κάμανε ἀθάνατη... αἰώνια.
Στὸ δρόμο σου τρισένδοξη προχώρα σὰν καὶ πρῶτα
καὶ κράτησε ψηλὰ πολὺ τῆς λευθεριᾶς τὰ φῶτα.
Ἔκθαμβοι στέκουν οἱ Λαοὶ μπροστὰ στὰ Τρόπαιά σου
καὶ αὐθόρμητα τὰ χείλη των βλογᾶνε τ᾽ ὄνομά σου.

Φίλια τῇ 30ῇ Δεκεμβρίου 1940.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΛΕΜΗ

Ο ΠΛΗΓΩΜΕΝΟΣ ΗΡΩΑΣ

Τ. Τ. 212 τῇ 8-12-40.

Μάνα, ἀλάργα ἀπόμεινα, στοῦ Μόραβα τὴ ράχη.
Πέρασαν οἱ συντρόφοι μου γιὰ τὴ βουνοπλαγιά.
Δὲν τέλειωσεν ἡ μάχη.
Μανούλα μου, ἔχε γειά.

Μὲ καρτεροῦν. Ἀπόβραδο. Κι᾽ ἐγὼ στὸ μοναστῆρι.
Χαλάσματα καὶ λείψανα. Καὶ μιὰ μορφὴ αὐστηρὴ
π᾽ ὅλο πάει νὰ γείρῃ.
Τριγύρω φωτοστέφανο σὰν νὰ μὲ καρτερῇ.

Μοῦπε τῆς μάνας τὴν εὐχὴ καὶ τῆς ἀγαπημένης
τὰ εὐτυχισμένα δάκρυα εἶδα νὰ μὲ θερμαίνουν,
σὲ εἶδα νὰ περιμένῃς
καὶ χάθηκαν τὰ δάκρυα. Στὸ ὕψωμα ἀπομένουν

Θεῖες ἀνάερες μορφὲς — οἱ δυό μου ἀγαπημένες:
ἡ Δόξα πλέκει στέφανα καὶ δίπλα ἡ λευτεριά.
Μένουν δοξασμένες.
Μοῦ χτίσαν τὸ καλύβι μου πρὸς τὴ ρεματαριά.

Νύχτα, μὰ τὰ ὑψώματα φεγγοβολοῦνε γύρα,
Σᾶς στέλλουν χαιρετίσματα οἱ δυὸ Ἀγαπημένες.
Τὸ θεῖο ἐδῶ τραγοῦδι τους μᾶς τραγουδάει ἡ Γλῶρα.
Μανούλα μου, ἔχε γειά.

Κ. ΚΑΒΡΕΝΤΖΗΣ
Ἔφεδρος (υπαξ)κὸς
Ἐπιτελὴς Α 275 Φάλ. Θεσ)νίκης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ὁ Ἐμπνευστής, ποὺ εἰς ἀδιάλειπτον ἀνάτασιν μόχθου διήνοιγεν εἰς τὴν θεοφρούρητον αὐτὴν Πατρίδα τὸν δρόμον πρὸς τὴν μεγάλην της ἄνθησιν, μετέστη εἰς τὴν Ἀθανασίαν. Θὰ ἦτο πειρασμὸς βλάσφημος καὶ τὸ νὰ διερωτηθῇ μόνον ὁ ἔσχατος Ἕλλην διατί ἡ Ὑπερτάτη Πρόνοια μᾶς ἐπεφύλαττεν αὐτὴν τὴν δοκιμασίαν. Ἔχομεν τόσον ἄπειρα καὶ τόσον πλούσια τὰ δείγματα τοῦ ἐλέους καὶ τῆς εὐνοίας ποὺ μᾶς ἐπεδαψίλευσεν ὁ Θεός, ἀπὸ τῶν πρώτων στιγμῶν τοῦ ἁγίου μας πολέμου, ὥστε θὰ ἦτο ἀσεβὴς καὶ ὡς σκέψις ὁ φόβος, μήπως «ἀπεστράφη τὸ πρόσωπόν Του ἀφ' ἡμῶν». Ἴσως κοντὰ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας, τὰς ὁποίας προσέφερε πρόθυμον τὸ Ἔθνος, ἡ θυσία τοῦ Πρώτου ἐξ ἡμῶν, τοῦ Ἐκλεκτοῦ τῶν ἐκλεκτῶν, νὰ ἠθελήθη ἀπὸ τὴν ἀνεξιχνίαστον Βουλὴν διὰ νὰ καθαγιασθῇ καὶ στερεωθῇ ἐπὶ πέτρας ἀρραγοῦς καὶ ἀκρογωνιαίας, ἀμετασάλευτος, ὁ ἑλληνικός μας θρίαμβος.

Κατεκάη ἡ λαμπὰς ἡ μεγάλη καὶ ἡ πάμφωτος, ἡ ἀνατεταμένη καὶ ὑψηλή, ποὺ ἀνηλίσκετο ἐπὶ νύκτας καὶ ἡμέρας, ἀκοίμητος, ἐπάνω εἰς τὴν Χώραν αὐτήν. Κατεκάη καὶ ἔσβησεν. Ὅμως πρὶν σβήσῃ ἐπρόφθασε νὰ μεταδώσῃ τὴν φλόγα της, φλόγα ζῶσαν θελήσεως ἀκαταλύτου καὶ ἀνικήτου, εἰς μυριάδας, εἰς ἑκατομμύρια ἄλλας. Ἐπληθύνθη καὶ κατεπλημμύρισε τὴν γῆν αὐτὴν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ὁρμὴ ἀναλώσεως καὶ ἔφεσις θυσίας. Τὴν βλέπομεν καὶ τὴν ζῶμεν χωρὶς ἴχνος καταπλήξεως εἰς τὰ μάτια, ὡς κάτι ἁπλοῦν καὶ σύνηθες, αὐτὴν τὴν ὑπερφυᾶ πλημμύραν τῆς ὁρμῆς καὶ τῆς ἐφέσεως τῆς θυσίας, ἕνα χαρούμενον πάθος θανάτου, εἰς τὰς πρώτας γραμμὰς τοῦ πυρός, ὅπου μάχεται ἡ φυλὴ τῶν ἀνδρῶν μας καὶ εἰς τὰς ζώνας τῶν μετόπισθεν, ὅπου ἀνθίστανται μὲ ἀδιατάρακτον καρτερίαν οἱ παρήλικες, αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά. Τὴν βλέπομεν καὶ εὐλογοῦμεν τὴν πηγὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπέρρευσε.

Ὅταν ὅλη ἡ εἰκὼν τῆς Χώρας καὶ τοῦ Λαοῦ της ζωντανεύῃ μεγαλειωδῶς τὸ ἀποκαλυπτικὸν ὅραμα ποὺ εἶδεν ὁ Σολωμός. Ὅταν ὁλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον πλήρωμα τῆς γῆς αὐτῆς, «ἄντρες, γυναῖκες, παιδιὰ καὶ γέροι, εἴμαστε ποτάμια, ποιὰ μικρά, ποιὰ μεγάλα, καὶ τρέχουμε ἀνάμεσα εἰς τόπους φωτεινούς, εἰς τόπους σκοτεινούς, σὲ λαγκάδια καὶ σὲ γκρεμοὺς καὶ φθάνουμε μαζὶ πρὸς τὴ θάλασσα, μὲ πολλὴν ὁρμὴ καί, μέσ' στὴ θάλασσα, γλυκά, βαστοῦνε τὰ νερά μας», ποῖος θὰ ἦτο τόσον ἀνάξιος νὰ μὴ κατανυχθῇ καὶ νὰ κυριευθῇ ἀπὸ δέος; Ποῖος θὰ ἦτο τόσον κενὸς καὶ τόσον τυφλός, ὥστε νὰ μὴ διαισθανθῇ ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Πρώτου μᾶς ἐδόθη ὡς νέον σημεῖον τῆς θείας ἀποφάσεως νὰ μεγαλύνῃ τὴν γῆν αὐτὴν καὶ τὸν Λαόν της;

Ὁ Ἀρχηγὸς ἀπέθανεν. Ἡ θνητὴ σὰρξ τοῦ τιτανικοῦ Ἀγωνιστοῦ ἐκάμφθη καὶ ἔπαυσε νὰ ὑπακούῃ εἰς τὴν ἡρωϊκὴν ἔντασιν τοῦ πνεύματός Του. Ὅμως τὸ πνεῦμα ζῇ καὶ μένει καὶ μεταλαμπαδεύεται καὶ ἐμπνέει καὶ κραταιώνει τοὺς ἐπιζῶντας. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ Θρόνου, ὅπου ἀγρυπνεῖ ἕνας Βασιλεὺς τοῦ Ὁποίου αἱ πράξεις αὐτῶν τῶν ἡμερῶν μᾶς ἀπεκάλυψαν ὄχι τὸ βάθος τῆς συνέσεως—αὐτὸ μᾶς ἦτο πάντοτε γνωστὸν—ἀλλὰ τὸ βασιλικὸν θάρρος καὶ τὴν βασιλικὴν γενναιότητα εἰς τὴν ἀναδοχὴν τοῦ ἱστορικοῦ Του χρέους, ἕως τὴν τελευταίαν καλύβην, ἡ Χώρα ὑψώνει, τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς ὑπερηφάνου θλίψεως, τὴν ψυχήν της εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ἐπάλξεως, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἔπεσε, πρῶτος μαχητὴς τῆς Ἑλλάδος, κορυφαῖος τῶν ἀγωνιστῶν της καὶ τῶν ἡρώων της, ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς.

Ἡ Ἑλλὰς ἀγωνίζεται. Ἡ Ἑλλὰς νικᾷ καὶ δὲν θὰ κουρασθῇ ν' ἀγωνίζεται καὶ νὰ νικᾷ μέχρι τέλους. Ἕως ὅτου τελειωθῇ ὁ θρίαμβος, τοῦ ὁποίου ζηλόφθονον τὸ θνητὸν πεπρωμένον ἠρνήθη εἰς τὸν Ἀρχηγὸν νὰ χαρῇ τὴν βεβαίαν ὁλοκλήρωσιν. Ὅμως δι' ἡμᾶς ἡ κατάκτησις τῆς νίκης, χωρὶς νὰ παύῃ νὰ εἶναι τὸ ἄμεσον χρέος, δὲν ὁλοκληρώνει τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Ὁ πόλεμος εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεπλάκη ἡ Ἑλλάς, ὁ πόλεμος τῆς ἀμύνης τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἑλληνικῆς τιμῆς, τὸν ὁποῖον ἡ φορὰ τῆς ἱστορίας ἠθέλησε συγχρόνως καὶ πόλεμον ὁλοκληρωτικῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ ἱερώτερος καὶ τιμιώτερος ἐξ ὅλων τῶν πολέμων ποὺ διεξήγαγε ποτὲ τὸ Ἔθνος, δὲν παύει, ὅπως κάθε πόλεμος, ν' ἀποτελῇ κολοσσιαῖον μὲν καὶ ἀποφασιστικὸν ἀλλὰ πάντοτε ἐπεισοδιακὸν γεγονός. Καὶ τὸ ἐπεισοδιακὸν αὐτὸ γεγονὸς παρενεβλήθη ἀπροόπτως, παρὰ τὴν ἰδικήν μας καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ μας τὴν θέλησιν, εἰς ἕνα ἄλλον ἀγῶνα, ποὺ συνεχίζομεν ἐπὶ πέντε ἔτη ὑπὸ τὸ σῆμα τῆς Αὐγουστιανῆς μεταβολῆς. Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον, εἰς τὴν συμπλήρωσιν καὶ τὴν ὁλοκλήρωσίν του, θὰ μᾶς ἐπαναφέρῃ ἡ νικηφόρος εἰρήνη. Καὶ μόνον ὅταν μὲ τὴν εἰρήνην ἀχθῇ εἰς πέρας καὶ αὐτὸς ὁ ἀγών, τότε μόνον ἡ μορφὴ τοῦ ἀνδρὸς ποὺ τὸν ἐπεχείρησε θ' ἀποδοθῇ πλήρης καὶ τελειωμένη εἰς τὴν ἱστορίαν.

Μεταξὺ τῶν ἡγετικῶν μορφῶν, τὰς ὁποίας ἀνέδειξεν ἡ νεωτέρα Ἑλλάς, ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς δὲν ξεχωρίζει μόνον κατὰ τὴν ὁλκήν, τὴν πνοὴν καὶ τὴν δύναμιν. Ἡ φύσις καὶ ἡ ἀγαθὴ μοῖρα τοῦ Λαοῦ αὐτοῦ ἠθέλησαν νὰ συνενώσουν εἰς τὸν ἄνδρα, τὸν ὁποῖον σύ-

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Θυμᾶμαι ἕνα βράδυ πρὶν δυὸ χρόνια. Στὴ Λάρισα εἶχε συγκληθῆ ἕνα συνέδριο γεωργικῶν συνεταιρισμῶν καὶ προσκολλημμένος στὴν δημοσιογραφικὴ ἀκολουθία του, συνώδευα τὸν πρωθυπουργό, ποὺ θὰ ἐκήρυσσε ὁ ἴδιος τὴν ἔναρξι του συνεδρίου.

Τὸ τραῖνο διέσχιζε τὴν ἔκτασι τῆς Ἀττικῆς στὴν ἀρχή, γιὰ νὰ μπῆ κατόπιν στὴν ἐριβώλακα Βοιωτία μας, στὴν Θεσσαλία μὲ τὴν μαυριδερὴ γῆ, ποὺ γονιμοποιεῖ ὁ ἱδρῶς τοῦ ἀγρότου. Ἤμουν ἀπὸ τοὺς λίγους προνομιούχους ποὺ βρίσκονταν στὸ πρωθυπουργικὸ διαμέρισμα καὶ εἶχα τὴν εὐκαιρία καὶ τὴν τύχη νὰ τὸν ἀκούω στὶς κουβέντες του ἔξω ἀπὸ κάθε ἐθιμοτυπία καὶ πολιτικὴ ἐπιφυλακτικότητα. Ἔτσι, ποὺ τὸν ἔβλεπα, ἔφερνα στὸ νοῦ μιὰ ἄλλη συνάντησί μου μαζί του πρὶν πολλὰ χρόνια, στὶς μαῦρες ἡμέρες τοῦ τέλους τοῦ 1922. Μοῦ εἶχε καὶ τότε κάνει ἐντύπωσι καὶ πάντα κατόπιν μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι ἡ ὀρθολογιστική του σκέψις. Γιὰ τὸν Ἰωάννη Μεταξᾶ δὲν ὑπάρχουν τὰ χρονικὰ καὶ ἄλλα τεταγμένα ὅρια. Ἡ φωτεινή του ἀντίληψις ἀγκάλιαζε τὸ σύμπαν καὶ ἡ κρίσις του εἰσέδυε σὲ βάθη στὰ ὁποῖα δὲν εἶναι προνόμιο τῶν πολλῶν νὰ εἰσδύουν. Στὸ σπίτι του τοῦ Νέου Φαλήρου, ποὺ μιλοῦσα μαζί του στὰ 1922, ἔβλεπα ἕναν ἄνθρωπο νὰ πονῆ ὡς τὰ κατάβαθα τῆς ψυχῆς του γιὰ τὴ συμφορὰ τῆς Ἑλλάδος, νὰ ὑποφέρη, ἀλλὰ καὶ μέσα στὴ συμφορὰ νὰ μὴν παύῃ νὰ πιστεύῃ στὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὅταν ἕνας ἄνθρωπος κάνῃ κτῆμα του τὴν ἱστορία, ὅταν ξέρῃ κατάβαθα τὴν φυλὴ στὴν ὁποία ἀνήκει καὶ ὅταν ἔχῃ ὀρθάνοικτους μπροστά του τοὺς ὁρίζοντες, τότε μπορεῖ νὰ βλέπῃ κι᾽ ἐκεῖ ἀκόμη ποὺ οἱ ἄλλοι ἔχουν μπροστά τους μόνο σκοτάδια.

... Ἔτσι καὶ τὴν ἡμέρα αὐτὴ ποὺ ταξιδεύαμε γιὰ τὴ Λάρισα τὸν ἄκουα νὰ μιλᾷ γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, ποὺ τὸ κρατοῦσε στὰ χέρια του. Κάτω ἀπὸ τὰ γυαλιὰ σπινθηροβολοῦσε τὸ βλέμμα του, ποὺ ὅταν καρφωνόταν σ᾽ ἕνα πρόσωπο, ἔλεγες πὼς ἀνέτεμνε τὴν ψυχή. Σὲ κάθε σταθμό, χωρικοί, ἀγρότες, γυναῖκες, παιδιὰ ἐζητοῦσαν νὰ τὸν δοῦν, τὸν ἐζητωκραύγαζαν καὶ πολλοὶ πλησίαζαν καὶ τοῦ φιλοῦσαν τὸ χέρι. Τὸν ἔβλεπα νὰ πηγαίνῃ στὸ παράθυρο τοῦ ὀχήματος, νὰ ρίχνῃ τὸ βλέμμα του στὰ πλήθη, νὰ χαμογελᾷ τὸ ἀγαθώτερο μειδίαμα καὶ πάντα νὰ βρίσκῃ λόγους τέλειους, γεμάτους αἰσιοδοξία, βεβαιότητα γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Τόπου, γιὰ τὸν προορισμὸ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐκεῖ ὅμως ποὺ φαινόταν ποιὸς εἶναι, ἐκεῖ ποὺ εἶχε κανεὶς τὸν ἐσώτερο ἄνθρωπο, ἦταν τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, ὅταν στοὺς διάφορους σταθμοὺς περίμεναν τὸν πρωθυπουργὸ καὶ ἀρχηγό τους χιλιάδες Ἑλληνόπουλα. Κατέβαινε τότε στὸ σταθμό, ἐπλησίαζε τὰ παιδάκια, τὰ ἐχάϊδευε καὶ τοὺς μιλοῦσε μὲ τὴν γλῶσσα ἐκείνη ποὺ μόνο ἕνας ἄνθρωπος ποὺ θεωρεῖ δικά του ὅλα τὰ παιδάκια τοῦ Τόπου του ξέρει νὰ μιλᾷ. Τὸ βλέμμα του ἄστραφτε πάλι, πόση ὅμως γλυκύτητα δὲν ἀπέδιδε, ποιὰ στοργικὴ συμπάθεια, ποιὰ κατανόησι τῶν μικρῶν του φίλων. Τί περίεργο, ἀλήθεια, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ ὑπῆρξαν ἀληθινοὶ κυβερνῆται λαῶν, ὑπῆρξαν πάντα καὶ μεγάλοι φίλοι τῶν παιδιῶν.

Ἴσως γιατὶ διατηροῦν στὴν ψυχή τους μιὰν τεραστίαν δόσιν ἁπλότητος καὶ γλυκύτητος.

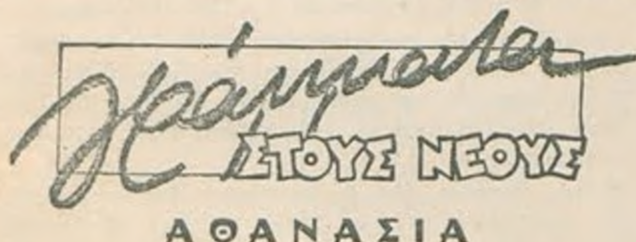
Φαντάζομαι ὅτι ἡ ὡραιότερη ὥρα τῆς ζωῆς τοῦ Μεταξᾶ στὸ ταξίδι αὐτὸ τῆς Λαρίσης ἦταν ὅταν σκύβοντας ἐχάϊδεψε ἕνα παιδάκι στὰ μαλλιὰ καὶ τὸ ρώτησε:

— Τί εἶσαι σύ;

— Ἑλληνόπουλο, εἶπε ἐκεῖνο κοκκινίζοντας.

Τὸ μέλλον μιλοῦσε τὴν ὥρα ἐκείνη μὲ τὸ στόμα τοῦ μικροῦ ἡλιοψημένου Ἕλληνος.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

ΑΘΑΝΑΣΙΑ

Ἀγαπημένα μου Ἑλληνόπουλα,

Θὰ ἤθελα νὰ εὕρισκα μιὰν ἄλλη λέξι ἀπὸ τὴ γνωστὴ καὶ καθιερωμένη λέξι «ἀθανασία», γιὰ νὰ μπορέσω ν᾽ ἀποδώσω τὴν ἔννοια ποὺ θέλω σήμερα νὰ σᾶς ἐκφράσω. Μὲ τὸ νὰ σᾶς πῶ ἁπλῶς ὅτι ὁ Ἀρχηγός μας δὲν ἀπέθανε, ἀλλὰ ζῆ καὶ θὰ ζῆ πάντα μέσα στὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορία καὶ μέσα στὴν Ἑλληνικὴ Ψυχὴ — ἐνόσῳ θὰ ὑπάρχῃ ἡ ἱερὴ αὐτὴ Γῆ ποὺ πατοῦμε, ἐνόσῳ θὰ ὑπάρχῃ ὁ Κόσμος, — αἰσθάνομαι πὼς διαπιστώνω βέβαια ἕνα γεγονός, ἀλλὰ δὲν ἐξωτερικεύω πιστὰ κι᾽ ἀληθινὰ τὸν βαθύτερο παλμό, τὴν γνήσια ὑπόστασι τῶν αἰσθημάτων ποὺ πλημμυρίζουν τὴν καρδιά μας, τὴν καρδιὰ ὅλων τῶν Ἑλλήνων, τὴν καρδιὰ τῆς Ἑλλάδος.

Γι᾽ αὐτὸ θὰ προσφύγω σὲ σᾶς τοὺς ἴδιους καὶ θὰ σᾶς παραπέμψω στὴν ἴδια τὴν καρδιά σας, στὸν ἴδιο τὸν ἐσωτερικό σας κόσμο, γιὰ νὰ μπορέσετε νὰ νοιώσετε ἀληθινά, νὰ δῆτε πραγματικὰ καὶ ζωντανὰ τὴν ὑπέροχη, τὴν πλατύτατη καὶ θεία ἔννοια τῆς Ἀθανασίας, ποὺ ἔχει συνδυασθῆ, συνυφανθῆ καὶ συνταυτισθῆ μὲ τὴ μεγάλη, τὴ γιγάντεια μορφὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ μας.

Κυττάξετε μέσα σας: Μέσα στὰ ξυπνημένα, στὰ ὁλοζώντανα νειᾶτα ποὺ θ᾽ ἀντικρύσετε, θὰ Τὸν δῆτε Ἐκεῖνον. Μέσα στὴν καθαρὴ καὶ φρέσκια πνοὴ ποὺ θὰ συναντήσετε, θὰ αἰσθανθῆτε τὴ δική Του παρουσία. Τὸ ζεστὸ κι᾽ ὁρμητικὸ αἷμα, ποὺ σφύζει μέσα στὶς φλέβες σας καὶ κάνει τὴν καρδιά σας νὰ κτυπᾷ δυνατὰ καὶ γενναῖα, δικά Του αἱμοσφαίρια ἔχει μέσα του, τὰ αἱμοσφαίρια τῆς ὑγείας καὶ τῆς ἀλκῆς, ποὺ Ἐκεῖνος σᾶς ἔχει μεταγγίσει ἀπὸ τὸ αἷμα τῆς δικῆς Του καρδιᾶς.

Κυττάξετε μέσα σας: Δική του εἶναι ἡ Αἰσιοδοξία, ποὺ στερεώνει καὶ γιγαντώνει τὰ γερά σας στήθια. Δικός Του εἶναι ὁ Ἐνθουσιασμός, ποὺ ὑψώνει καὶ μεγαλώνει τὴν ἁγνὴ ψυχή σας. Δικό Του εἶναι τὸ Φῶς, ποὺ καταυγάζει καὶ λαμπρύνει τὴν καθαρή σας σκέψι. Ἡ Ὁρμή, ποὺ καθοδηγεῖ τὰ βήματά σας· ἡ Αὐτοθυσία, ποὺ ἐμπνέει τὶς πράξεις σας· ἡ Πίστις, ποὺ θερμαίνει κι᾽ ἐξαγνίζει τὰ αἰσθήματά σας· ὅ,τι ὡραῖο, ὑψηλὸ καὶ μεγάλο ὑπάρχει μέσα στὴν ὅλη δρᾶσι σας· ὅλα, ὅλα εἶναι δικά Του. Δική Του ἔμπνευσις. Δικό Του δίδαγμα. Δικό Του παράδειγμα.

Κυττάξετε μέσα σας: Αὐτὸς ὁ νέος Ἑαυτός σας, ὁ ἁγνός, ὁ φωτεινός, ὁ ἀναγεννημένος, ὁ ἀναζωογονημένος, ὁ γερός, ὁ δυνατός· αὐτὸς ὁ νέος Ἑαυτός σας, ποὺ ἀκτινοβολεῖ θερμότητα καὶ λάμψι, σὰν μόλις τώρα νὰ ἔχῃ βγῆ ἀπὸ τὰ χέρια ἑνὸς νέου Δημιουργοῦ, εἶναι δικός Του. Γιατὶ εἶναι δικό Του ἔργο. Δικό Του δημιούργημα, καμωμένο «κατ᾽ εἰκόνα καὶ ὁμοίωσίν Του». Δικό Του παιδὶ —«τὸ παιδί Του», ὅπως σᾶς ἀποκαλοῦσε πάντα μὲ ἀπέραντη στοργὴ καὶ βαθύτατη χαρὰ κι᾽ ἱκανοποίησι.

Αὐτὸν λοιπὸν θὰ δῆτε μέσα σας, ἀγαπητά μου Ἑλληνόπουλα. Αὐτὸν θὰ αἰσθανθῆτε ν᾽ ἀποτελῆ τὴ βαθύτερη ἐσωτερική σας ὑπόστασι, τὴν ἁγνότερη οὐσία τῆς ὑπάρξεώς σας, τὰ πιὸ οὐσιαστικὰ καὶ γόνιμα στοιχεῖα τῆς ζωῆς σας. Αὐτὸν θὰ κρατήσετε μέσα σας σ᾽ ὅλον σας τὸν βίο. Αὐτὸν θὰ μεταδώσετε σὰν Πνεῦμα, σὰν Ἰδέα, σὰν Παράδοσι, σὰν Θρῦλο στὰ παιδιά σας καὶ στὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν σας, σὲ γενεὲς γενεῶν, σ᾽ ὅλες τὶς μέλλουσες γενεὲς ποὺ θ᾽ ἀκολουθῆ ἡ μιὰ τὴν ἄλλη στὴν ἀτέλειωτη διαδοχὴ τῶν αἰώνων.

Καὶ νά! Αὐτὸ θὰ πῆ, παιδιά μου, Ἀθανασία. Θαυμάσιο, ὑπέροχο, θεῖο δώρημα, ποὺ ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, ὁ μεγάλος καὶ παντοτεινὸς Ἀρχηγός μας, τὸ ἔχει ἀποκτήσει ὄχι μόνο μὲ τὸ μεγαλειῶδες καὶ γιγάντειο ἔργο Του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀφάνταστα γενναία κι᾽ ἡρωϊκὴ προσφορά, ἀνάλωσι καὶ θυσία τῆς ὡραίας ζωῆς Του.

Μ᾽ ἐθνικοὺς χαιρετισμοὺς
Μελῆς Νικολαΐδης

ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟΝ ΝΕΚΡΟΝ

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΜΑΣ ΗΡΩΣ

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. Θ. ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ

Ὁ μέγας ἐθνικὸς ἥρως τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἀπέθανεν. Ὁ θάνατός του ἀποτελεῖ σκληρὸν κτύπημα τῆς μοίρας καὶ οὐδεὶς προσπαθεῖ νὰ εὕρῃ ἐξήγησιν τῶν βουλῶν, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἔπρεπε νὰ ἀποθάνῃ καθ' ἣν ὥραν ἀκριβῶς τὸ τεράστιον ἱστορικὸν ἔργον του ἤγγιζε τὴν τελείωσίν του καὶ ἡ Ἑλλάς, στεφομένη ἤδη ἀπὸ δόξαν, τὸν ἐχρειάζετο διὰ νὰ βαδίσῃ πρὸς τὰς ὑγιεστέρας καὶ ὑψηλοτέρας ὁλοκληρώσεις τοῦ μακραίωνος βίου της. Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἀπέθανε διότι εἶναι ἀνεξερεύνητοι αἱ βουλαὶ τοῦ Ὑψίστου.

Πάντως δὲν εἶναι μεταξὺ ἡμῶν. Ἐχάθη ἡ μεγάλη του μορφή. Μᾶς ἀπομένει ὅμως τὸ φῶς τῆς διανοίας του, τὸ ὁποῖον θὰ φωτίζῃ διαρκῶς τοὺς μεγάλους δρόμους ποὺ αὐτὸς ἤνοιξεν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους καὶ τοὺς ὁποίους πιστοὶ θὰ ἀκολουθήσωμεν πάντοτε οἱ φίλοι του, οἱ συνεργάται του, οἱ συνεχισταί του. Διότι οὐδέποτε τὸ ἔργον Ἕλληνος πολιτικοῦ εἶχε τόσην πληρότητα, τόσην ἀσφάλειαν, τόσην ἀκρίβειαν, οὐδέποτε ἐπανάστασις ἔσχεν ὡς ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ὡς ἀποτέλεσμα ἀντὶ τῆς ἀναστατώσεως τὴν τάξιν, ἀντὶ τοῦ ἐγκλήματος τὴν δικαιοσύνην, ἀντὶ τῆς νοσηρᾶς ρευστότητος τὴν ὑγιᾶ εὐρυθμίαν, ἀντὶ τῶν πειραματισμῶν τὴν ἐσκεμμένην ἐφαρμογὴν μελετημένων ἀποφάσεων, ἀντὶ τῶν λόγων τὴν οὐσίαν, ἀντὶ τῆς τρεχούσης πολιτικῆς τὸν βαθὺν πατριωτικὸν σκοπόν, ἀντὶ τῶν προσώπων τὸ Ἔθνος. Ἀναμφισβητήτως ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ὑπῆρξεν ἡ πληρεστέρα πολιτικὴ μορφὴ τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ ἀναμφισβητήτως ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του τόσον ὁ ἐθνικὸς ὅσον καὶ ὁ ἠθικὸς βίος τῶν Ἑλλήνων ἤγγισε τὰ ὑψηλότερά του σημεῖα.

Καὶ τί δὲν κατώρθωσεν ὁ δαιμόνιος, ἀλλὰ τόσον σεμνός, τόσον πρᾶος αὐτὸς πολιτικός! Ἀκόμη καὶ νὰ κάμνῃ πιστευτόν, ὅταν ἦτο ἀνάγκη, ὅτι αὐτὸς ὁ ἀγαθὸς ὡς παιδὶ καὶ δίκαιος ὡς πατριάρχης, ἦτο σκληρὸς καὶ τυραννικὸς ἄρχων...

Ἀλλὰ καὶ ἂν τὸ ἔργον του δὲν εἶχε τὴν πολυσύνθετον μορφὴν τὴν ὁποίαν εἶχε, καὶ ἐὰν τὸ ἔργον αὐτὸ δὲν ἐξεκίνει ἀπὸ τὰ βασικὰ μεγάλα ζητήματα καὶ δὲν κατέληγε πάντοτε καὶ εἰς τὰς μικροτέρας λεπτομερείας, ἑνὸς τεραστίου ἐθνικοῦ, πολιτειακοῦ, πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ προγράμματος, δύο καὶ μόνον ἀποτελέσματα τῆς ἐπαναστάσεώς του θὰ ἦσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ τὸν καθιερώσουν ὁριστικῶς εἰς τὴν κρίσιν τῆς ἱστορίας ὡς μεγάλην πολιτικὴν μορφήν. Τὸ ἕνα ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι παρέλαβε τὴν Ἑλλάδα διχασμένην καὶ δυστυχῆ, ὡς συμβαίνει ἀτυχῶς συχνὰ εἰς τὴν ἱστορίαν μας, καὶ τὴν παραδίδει σήμερον ἡνωμένην καὶ εὐτυχῆ, τὸ ἄλλο, τὸ ἐπίσης μέγα καὶ δυσχερὲς ἀποτέλεσμα, ὅτι κατώρθωσε πρῶτος καὶ μόνος αὐτὸς νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τῆς ἀντιθέσεως τῶν κοινωνικῶν τάξεων! Πράγματι ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς εἶναι ὁ πρῶτος πολιτικὸς εἰς τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν ὅστις ἡδραίωσεν ἕνα ἀστικόν, μοναρχικὸν καθεστὼς ἐπάνω εἰς τὴν ἀγάπην τῶν ἐργατικῶν καὶ ἀγροτικῶν μαζῶν. Τὰς λαϊκὰς ἡμῶν μάζας ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς εὐηργέτησε καὶ προήγαγεν ὅσον οὐδεὶς ἄλλος, κατορθώσας οὕτω νὰ διατηρήσῃ καὶ προαγάγῃ τὸ ἀστικὸν ἑλληνικὸν καθεστὼς δίδων εἰς τοῦτο σοσιαλιστικὸν περιεχόμενον. Διατί καὶ πῶς; Διότι ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς μεταξὺ τῶν ἄλλων ἦτο καὶ ἕνας βαθὺς κοινωνικὸς φιλόσοφος. Καὶ ἐὰν εἰς τὴν θεωρίαν προσθέσετε τὸν μεγάλον πρακτικόν του νοῦν ἔχετε τὴν ἐξήγησιν. Ἰδοὺ ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ ἀποκαλυφθῇ ὅτι ὁ ἀριστοκράτης τὴν καταγωγήν, ὁ στρατιωτικός, ὁ μοναρχικὸς Ἰωάννης Μεταξᾶς ἦτο σοσιαλιστής. Ὤ! ὁποῖα συμπεράσματα, ὁποίας σκέψεις, ὁποῖον δίδαγμα δὲν μᾶς προσφέρει ἡ φύσις, ὁ νοῦς, ἡ πολιτικὴ τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου!

Ἰδού, λοιπόν, δύο πελώρια προγραμματικὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα τὸν καθιερώνουν ὡς μεγάλην πολιτικὴν μορφὴν καὶ τοῦ ἐξασφαλίζουν ἀΐδιον τὴν ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην. Ἀλλὰ τὸ ἔργον του, τὸ ἠθικόν, ὁ ἆθλος τῆς νέας ἐθνικῆς μας ἀφυπνίσεως, τὸ τεράστιον σάλπισμα τῆς πίστεως εἰς τὸ ὁποῖον ἔσπευσαν πυκναὶ κατὰ πρῶτον αἱ λεγεῶνες τῆς νεολαίας μας καὶ κατόπιν βραδέως ἀλλ' ἀσφαλῶς ὅλαι αἱ τάξεις μας, ὅλαι αἱ ἡλικίαι, ὅλαι αἱ ψυχαί, ὅλα τὰ ἀναστήματα μέχρι τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ μέγας ἀρχηγὸς ἑνὸς μικροῦ κράτους ἐπέταξεν εἰς τὰ μοῦτρα μιᾶς κραταιᾶς αὐτοκρατορίας τὸ «Μολὼν λαβέ» του, αὐτὸς ὁ πράγματι ὑπεράνθρωπος ἆθλος του εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τὸν ἤνωσε βαθιὰ καὶ ὁριστικὰ μὲ τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν καὶ τὸν κατέστησε πραγματικὸν ἥρωα. Ἀλλὰ καὶ πέραν τούτου ἡ ἐθνικὴ ἔννοια τῆς ἀπαντήσεώς του κατὰ τὴν νύκτα τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ὑπερβάλλει ἀκόμη καὶ τὴν ἐθνικήν, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ ὁποία γενομένη εἰς τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔγινε κατέστησε παγκόσμιον τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ καὶ ὕψωσε τὴν Ἑλλάδα καὶ πάλιν μετὰ αἰῶνας ὡς πρότυπον καὶ ὡς σύμβολον μεταξὺ τῶν ἐθνῶν.

Τώρα ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἀπέθανε. Τὸ ἔργον του καὶ ἡ μορφή του θὰ μελετῶνται ἐπὶ μακρόν.

Ἂν ἔζη ἀκόμη δύο ἢ τρία ἔτη, ὅπως ἐπίστευε καὶ ὅπως μᾶς ἐξεμυστηρεύετο συχνά, θὰ ἐτερμάτιζε τὸ ἔργον του καὶ θὰ τὸ παρέδιδεν ἀκέραιον. Μίαν ἑβδομάδα πρὸ τοῦ τελεσιγράφου καὶ ἐνῷ ἐπάλαιεν ἔτι διπλωματικῶς πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἐπεσκέφθη τὸν ὁμιλοῦντα εἰς τὰς 8 τὸ πρωΐ. «Ἦλθα νὰ σοῦ πῶ κάτι. Νὰ τὸ κρατήσῃς μυστικό. Δὲν ἑτοιμάζω μόνον τὸν στρατὸν γιὰ τὸν πόλεμον. Θέλω ὅλα νὰ πηγαίνουν παράλληλα, διότι δὲν ἔχω πολὺν καιρόν. Λοιπὸν αὐτὸ ποὺ σὲ τυραννεῖ ἀπὸ 2 ἐτῶν τὸ ἀπεφάσισα καὶ τὸ ἑτοίμασα».—«Ποῖο, κύριε Πρόεδρε;» —«Τὸ νέον πολίτευμα! Ἔχω βρεῖ τὴν βάσιν. Θὰ ἰδῇς. Θὰ εἶναι ἕνας εὐλόγιστος, λογικὸς μηχανισμός. Ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ συντάξουμε χωρὶς φασαρίες καὶ συζητήσεις καὶ κατόπιν θὰ πάω στὸν Βασιλέα. Λοιπόν, γι' αὐτὸ ἦλθα. Θὰ σοῦ δώσω τὸν σκελετὸν καὶ θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μὲ βοηθήσῃς, νὰ ἀσχοληθῇς μὲ τὴν σύνταξίν του καὶ κατόπιν βλέπουμε μαζί». «Κύριε Πρόεδρε, ὅπως πάντα εἰς τὰς διαταγάς σας!» Καὶ κατεβήκαμε στὰς Ἀθήνας ἀπὸ τὴν Κηφισιά. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐξέσπασεν ἡ κρίσις, τὸ τελεσίγραφον τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ὁ πόλεμος, ἡ νίκη, ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀποθέωσίς του. Τὸ νέον πολίτευμα θὰ περιμένῃ τὴν ὥραν του...

Χθὲς τὸ ἀπόγευμα, κάτω ἀπὸ ἕναν μολυβένιον οὐρανό, τὴν ὥραν ποὺ ἡ σορὸς τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ ἐφέρετο βραδέως πρὸς τὴν Μητρόπολιν, ἐξέσπα ὁ λαϊκὸς θρῆνος εἰς τοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν. Οὐδέποτε «Τύραννος» ἐθρηνήθη βαθύτερα ἀπὸ ἕναν ὁλόκληρον λαόν...

Ἐν τῷ μεταξὺ συνεχίζεται ἡ ζωὴ τοῦ Ἔθνους, καὶ πρὸ παντὸς τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὁ πόλεμος. Γνωρίζομεν ποίαν ὀδύνην θὰ προκαλέσῃ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ὁ ἀδόκητος θάνατος τοῦ πρώτου Ἕλληνος στρατιώτου. Ἀλλ' ἀκριβῶς, ἐπειδὴ ὁ πρῶτος Ἕλλην στρατιώτης ἔπεσεν ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων, ἡ μάχη, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Βασιλέως, πρὸς τὸν ὁποῖον σήμερον στρέφεται ἡ μεγαλυτέρα παρὰ ποτὲ ἐμπιστοσύνη τοῦ Ἔθνους, συνεχίζεται καὶ θὰ συνεχισθῇ ἀδιάπτωτος, πεισματώδης, λυσσαλέα μέχρι τῆς νίκης.

Ἐμπρὸς εἰς τὸν ἀνοικτὸν τάφον τοῦ μεγάλου Ἕλληνος, τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ, τοῦ μεγάλου φίλου, δίδομεν τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι δὲν θὰ προδώσωμεν τὰς ἰδέας του...

Ἀδελφοί, μὲ τὴν ἰδέαν: Ἰωάννης Μεταξᾶς, καὶ πάλιν θὰ νικήσωμεν!

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Ἦταν ἕνα ὁλόφωτο πρωΐ τῆς 12ης Ἀπριλίου τοῦ 1871, ὅταν ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, εἰς τὸ Βαθὺ τῆς Ἰθάκης. Εἶναι τὸ ἴδιο μέρος, ὅπου ὁ

Ὁ Ἀρχηγὸς εἰς παιδικὴν ἡλικίαν μὲ τοὺς γονεῖς του. (Ἀντίγραφον ἀπὸ οἰκογενειακὸν πορτραῖτο).

Ὅμηρος φαντάζεται τὸν πολυμήχανον Ὀδυσσέα ἐπιστρέφοντα θριαμβευτὴν πλέον ἀπὸ τὰς τόσας μετὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον περιπετείας του. Κατὰ καλήν, δηλαδή, σύμπτωσιν, ὁ Μεταξᾶς εἶχεν ἴδῃ τὰς πρώτας ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ὅπου καὶ ὁ εὐφυέστερος τῶν ἀρχόντων τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ.

Ἦταν Κυριακὴ ἡ 12 Ἀπριλίου τοῦ 1871 καὶ ἦταν καὶ ἡμέρα τῶν Βαΐων. Ἀπὸ τὴν ἐκκλησία ἐπέστρεφαν μερικοὶ συγγενεῖς.

— Βάλτε του καὶ λίγα βάγια σὰν τὸν Μεσσία, εἶπε θυμόσοφα ἕνας συγγενὴς ἀπὸ τοὺς Παξούς.

Ἔτσι ἐγεννήθη ὁ τόσον γιγαντιαίαν δρᾶσιν ἀναπτύξας ὁδηγὸς τοῦ ἔθνους. Ἐκ πατρὸς Κεφαλλῆνος, μητρὸς Ρουμελιώτισσας, εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ὀδυσσέως. Ἡ μάμμη του κατήγετο ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν καὶ συγκεκριμένως ἀπὸ τὰ ἡρωϊκὰ Γρεβενά, πρὸς τὰ ὁποῖα μετὰ ἕνα καὶ πλέον αἰῶνα ἐπορεύθησαν εἰσβάλλουσαι αἱ ὀρδαὶ τοῦ ψευδοκαίσαρος τῆς Ρώμης Μουσσολίνι καὶ πρωθυπουργοῦντος εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ ἐγγονοῦ της. Ἡ καλὴ Μακεδόνισσα, μαζὶ μὲ τὴν οἰκογένειάν της εἶχε καταφύγει εἰς Κεφαλληνίαν, φεύγουσα τὴν τιμωρίαν, διότι εἶχεν ἐκδηλώσει συμμετοχὴν εἰς τὴν Ἐπανάστασιν 21. Ἡ οἰκογένεια Μεταξᾶ ἐμφανίζεται εἰς Κεφαλληνίαν κατὰ τὸ 1453, ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀπὸ τοῦ 1081 σημειοῦται εἰς τὴν ἱστορίαν μοναχὸς ὑπὸ τὸ ἐπώνυμον Μεταξᾶς, ὅστις διαπρέπει εἰς τὸ Βυζάντιον, φαίνεται δὲ ὅτι ἀπὸ συγγενεῖς τοῦ μοναχοῦ τούτου προέρχεται ὁ Μάρκος Ἀντώνιος Μεταξᾶς, ὁ ἐγκατασταθεὶς εἰς Κεφαλληνίαν, ἐξ οὗ καὶ ἡ σημερινὴ μεγάλη οἰκογένεια Μεταξάδων μὲ τὰς πολλαπλᾶς διακλαδώσεις.

Ἔκτοτε ἡ οἰκογένεια ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ πλείστους ὅσους γόνους της, ἀναλωθέντας εἰς τοὺς ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους ἀγῶνας της.

Ἕνας Μεταξᾶς, ὁ Μαρῖνος, στραγγαλίζεται ἀπὸ τοὺς Βενετούς, τοὺς Ἰταλοὺς δηλαδή, στὴν Φούρκα καὶ ἕνας ἄλλος, ὁ Καῖσαρ Μεταξᾶς, τυφεκίζεται πάλιν ἀπὸ τοὺς ἰδίους, διότι ὑψώνει τὴν κεφαλὴν κατὰ τῆς τυραννίας. Μὲ διασταύρωσιν, λοιπόν, αἱμάτων ὅλων τῶν ἑλληνικῶν περιοχῶν, μὲ παραδόσεις οἰκογενειακὰς τόσον πλουσίας, ἐνσαρκώνει, δύναται νὰ λεχθῇ, τὸν τύπον τοῦ Ἕλληνος μαχητοῦ, τοῦ ἐκ «καταγωγῆς» ἐχθροῦ τῶν Ἰταλῶν.

Ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας του φανερώνει ὅλην του τὴν ἰδιοφυΐαν. Πρῶτος εἰς τὰ σχολεῖα τῆς ἐγκυκλίου παιδείας καὶ πρῶτος ἀργότερον εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Εὐελπίδων. Διαβάζει ἐπὶ πλέον ὅ,τι τοῦ τύχῃ, θέλει νὰ τὰ μάθῃ ὅλα. Καὶ ἱστορίαν καὶ γεωγραφίαν καὶ μαθηματικὰ καὶ μουσικήν.

Δὲν τοῦ λείπει ἐπίσης τὸ λεπτὸν σατυρικὸν πνεῦμα, τὸ ἑπτανησιακὸν χιοῦμορ, πού, ὅπως ὁ ἴδιος ἔλεγε, τὸ εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τοὺς φίλους μας Βρεταννούς, ὅταν αὐτοὶ εἶχαν ὑπὸ τὴν κατοχήν των τὴν Ἑπτάνησον.

Ἡ ἐνημερότης του εἰς ὅλα, τὸ πηγαῖον χιοῦμορ του, μαζὶ μὲ τὰς ἀτελειώτους ἀναλαμπὰς τῶν ζωηρῶν του ματιῶν, τὸν καθιστοῦσαν συνομιλητὴν ἀληθινὰ γοητευτικόν. Μὲ μειδίαμα ἐλάμβανε καὶ ἀνεκοίνωνε τὰς σοβαρωτέρας τῶν ἀποφάσεων.

Ἀριστοῦχος τῆς Σχολῆς τῶν Εὐελπίδων, ἐξέρχεται ἀνθυπολοχαγὸς κατὰ τὸ 1890. Ὑποθάλπει τότε τὸ ὄνειρον εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν τῆς πληρεστέρας ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἔθνους εἰς τὰ ἱστορικά του δικαιώματα καὶ δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς μετέσχεν εἰς ὅλας τὰς φάσεις τῆς προσπαθείας πρὸς πραγματοποίησιν αὐτοῦ τοῦ ὀνείρου.

Μετέχει καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἀτυχῆ πόλεμον τοῦ 1897, ἀλλ' ἐκτιμῶνται καὶ μέσα εἰς τὴν ἀτυχίαν ἐκείνην αἱ ἀρεταί του. Ἀποστέλλεται διὰ τοῦτο εἰς τὴν Πολεμικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Βερολίνου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀποφοιτᾷ μὲ καταπληκτικοὺς τίτλους, καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν σταδιοδρομίαν του. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Γουδὶ τὸν εὑρίσκει εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ. Μετ' αὐτὴν ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων τὸν προσλαμβάνει ὡς ὑπασπιστήν του, διακρίνας τὰ προσόντα του καὶ τὸν χρησιμοποιεῖ ἀργότερον εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τῶν ἱστορικῶν Βαλκανικῶν πολέμων. Κατὰ πρότασίν του προάγεται ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς εἰς τοὺς ἀνωτέρους βαθμοὺς τῆς στρατιωτικῆς ἱεραρχίας, χρησιμοποιηθεὶς προηγουμένως καὶ διὰ τὴν σύναψιν τῆς μετὰ τῆς Βουλγαρίας στρατιωτικῆς συμφωνίας. Ἀκολουθεῖ ἐπίσης τὸν Ἐλ. Βενιζέλον εἰς Λονδῖνον διὰ τὴν σύναψιν τῆς εἰρήνης μὲ τὴν ἡττηθεῖσαν τότε Τουρκίαν καὶ κατὰ τὸ 1913 χρησιμοποιεῖται ὡς στρατιωτικὸς πληρεξούσιος διὰ τὴν σύναψιν τῆς Ἑλληνο - Σερβικῆς στρατιωτικῆς συμμαχίας.

Ὁ Ἀρχηγὸς μετὰ τῆς κ. Λέλας Ι. Μεταξᾶ τὴν ἐποχὴν που ἦτο λοχαγὸς τῶν Ἐπιτελῶν (Ἀντίγραφον ἀπὸ φωτογραφίαν τῆς ἐποχῆς).

Ἐπέρχεται ὅμως ὁ Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος καὶ ὁ ἐπάρατος ἐθνικὸς διχασμός. Ὁ Μεταξᾶς εἶναι τότε ἀρχηγὸς τοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ, διαφωνεῖ δὲ μὲ τὸν Βενιζέλον διὰ τὴν ἐκστρατείαν τῶν Δαρδανελλίων.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

8ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Λουκᾶ ιη΄ 10—14)

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ' ἔτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων· ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Ἀπόστολος (πρὸς Τιμόθεον Β΄ γ΄ 10—15)

Τέκνον Τιμόθεε, σὺ παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ἐρύσατο ὁ Κύριος. Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται· πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Εἰς τὴν ἄνω περικοπὴν τῆς Β΄ πρὸς τὸν Τιμόθεον ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ὁ μεγαλείτερος τῶν Ἀποστόλων ὑπενθυμίζει πρὸς τὸν Τιμόθεον ὅτι αὐτὸς καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον πρέπει νὰ τὸν γνωρίζῃ. Διότι ὁ Τιμόθεος ἐπὶ πολὺ χρόνον τὸν εἶχε παρακολουθήσει κι' ἐγνώριζε ὅλα τὰ παθήματα καὶ τοὺς διωγμοὺς ποὺ ἐδοκίμασε διαδίδοντας τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ. Ἐκτὸς ὅμως αὐτῶν ἐγνώριζε ὅλη τὴ διδασκαλία τοῦ Παύλου ὅσον κανένας ἄλλος. Τώρα λοιπὸν ποὺ ἔμεινε μόνος στὴν Ἔφεσο ὡς ἐπίσκοπος τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας τοῦ λέγει στὴν ἐπιστολή του ὁ Παῦλος ὅτι ἔπρεπε νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ὑψηλὸν καὶ βαρὺ ἔργο ποὺ ἀνέλαβε. Γιὰ νὰ τὸν ἐμψυχώσῃ δὲ περισσότερο τοῦ ὑπενθυμίζει τὰ δικά του παθήματα.

Καὶ κάθε ὅμως Χριστιανὸς λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ τοῦ Παύλου πρὸς τὸν Τιμόθεο, πρέπει ἔχοντας γιὰ ὑπόδειγμα τοὺς ἀπείρους ἐκλεκτοὺς τοῦ Θεοῦ καὶ μελετώντας μὲ προσοχὴ τὰ διδάγματά τους νὰ ἀντιμετωπίζῃ μὲ πίστι ἀκλόνητη στὴν ἁγία μας Ἐκκλησία κάθε ἐμπόδιο ποὺ τοῦ παρουσιάζεται.

Στὴν περικοπή του αὐτὴ μᾶς λέγει ἐπίσης ὁ Παῦλος ὅτι στὴ ζωή μας πιθανὸν νὰ ἰδοῦμε ἀνθρώπους ἀσεβεῖς καὶ ἀδίκους νὰ προοδεύουν καὶ νὰ εὐημεροῦν, ἐνῷ ἀντίθετα οἱ εὐσεβεῖς νὰ καταδιώκωνται καὶ νὰ δυστυχοῦν. Ἀλλὰ τόσον ἡ εὐημερία τῶν ἀδίκων ὅσον καὶ ἡ δυστυχία τῶν δικαίων δὲν εἶναι παρὰ φαινομενική. Γι' αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς ὁ Παῦλος τονίζει ὅτι «πονηροὶ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον». Δηλαδὴ λέγει ὅτι ἡ προκοπὴ καὶ ἡ εὐημερία τῶν ἀνθρώπων τῆς ἁμαρτίας θὰ ἀποβοῦν πρὸς ζημίαν καὶ καταστροφήν των. Διότι ἀσφαλῶς μιὰ μέρα θὰ ἐκσπάσῃ πάνω στὸ κεφάλι τους ἡ δικαία ὀργὴ καὶ τιμωρία τοῦ Θεοῦ, καὶ θὰ τοὺς ταπεινώσῃ. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ζηλεύωμε τὴ φαινομενική τους εὐημερία καὶ εὐτυχία οὔτε τὰ μεγαλεῖα καὶ τὶς ἀπολαύσεις τους. Ἀκριβῶς μὲ αὐτὰ προετοιμάζεται ἡ καταστροφὴ καὶ ἡ καταδίκη τους. Τέτοια προκοπὴ καὶ τέτοια πρόοδος ἂς μᾶς λείπῃ. Χίλιες φορὲς εἶναι προτιμότερο νὰ περάσωμε τὴ ζωή μας πτωχοὶ καὶ περιφρονημένοι, ἀλλὰ πιστοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι στὸ Θεὸ παρὰ νὰ γίνωμε μεγάλοι καὶ ξακουστοὶ περιφρονώντας τὸν Θεὸ καὶ τὸ θέλημά του.

Ἔκτοτε οἱ δρόμοι των ἐχωρίσθησαν καὶ ἡ ἐξιστόρησις τῶν αἰτίων τῆς διαφωνίας των ὑπάρχει εἰς τὰς ἀνταλλαγείσας μετὰ ἔτη ἀνοικτὰς ἐπιστολὰς τῶν δύο ἀνδρῶν, αἱ ὁποῖαι διαφωτίζουν τὸν ἀναγνώστην διὰ τὰ γεγονότα τῆς κρισίμου ἐκείνης ἐποχῆς διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἐξορισθεὶς κατὰ τὴν ἐποχὴν 1917-20, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 1ης Νοεμβρίου καὶ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Κωνσταντίνου εἰς Ἑλλάδα, ὁ Ἰω. Μεταξᾶς ἀνακαλεῖται καὶ πάλιν εἰς τὴν ἐνεργὸν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν. Ἀλλὰ τῇ αἰτήσει του μετ' ὀλίγον ἀποστρατεύεται μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποστρατήγου. Ἔχει ἀντιρρήσεις διὰ τὸν Μικρασιατικὸν πόλεμον καὶ νέοι ὁρίζοντες δράσεως τὸν ἑλκύουν. Ἐκλέγει καὶ εἰσέρχεται ὁριστικῶς εἰς τὸ στάδιον τῆς πολιτικῆς. Ὅταν δικαιουμένων τῶν ἀπόψεών του ἐπέρχεται ἡ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ τοῦ 1922, χρίεται καὶ ἐπιδοκιμάζεται ἀπὸ τὴν διαφωνήσασαν πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐκείνην λαϊκὴν μερίδα ἀρχηγός της.

Τὸ κόμμα του εὐτυχεῖ κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν πρὸ τοῦ λαοῦ. Συγκεντρώνει πλέον τῶν 50 βουλευτῶν καὶ εἶναι τὸ 3ον ἀριθμητικῶς κόμμα εἰς τὴν Βουλήν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμφάνισίς του εἰς τὴν Βουλὴν ὡς ρήτορος καὶ νομοθετικοῦ συντελεστοῦ προκαλεῖ ζωηρὰν ἔκπληξιν. Ἔχει εὐφράδειαν καὶ τόσην διαύγειαν σκέψεως καὶ θετικότητα ἐπιχειρημάτων, ὥστε τὸν ἀκούουν μὲ προφανῆ εὐχαρίστησιν. Κατὰ τὴν περίοδον τῆς συντόμου κοινοβουλευτικῆς του ζωῆς — δὲν διήρκεσε πέραν τῶν δύο ἐτῶν — μετέσχε τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως ὡς ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας, θέσας τὰς βάσεις, σὺν τοῖς ἄλλοις, τοῦ εὐρυτάτου ὁδικοῦ δικτύου, τοῦ ὁποίου τόσον κατεδείχθη ἡ χρησιμότης καὶ εἰς καιροὺς καλοὺς καὶ ἰδιαίτατα τώρα κατὰ τὸν πόλεμον. Ἡ περίοδος ἐκείνη τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως μετὰ τοὺς τόσους προγενεστέρους κλυδωνισμοὺς τοῦ ἐθνικοῦ σκάφους ὑπῆρξεν ἡ μᾶλλον ἀξιοσημείωτος εἰρηνικὴ περίοδος τῆς χώρας. Προκηρυχθεισῶν νέων ἐκλογῶν, κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1928, ὅλα τὰ πρὸς τοὺς Φιλελευθέρους ἀντίπαλα κόμματα ἡττήθησαν. Τὴν ἰδίαν τύχην εἶχε καὶ ὁ Ἰω. Μεταξᾶς, μὴ ἐπανεκλεγεὶς βουλευτής, γεγονὸς ὅπερ εἶχε τεραστίαν ἐπ' αὐτοῦ ἐπίδρασιν καὶ τὸν ἤγαγεν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀποχωρήσεώς του ἐκ τῆς πολιτικῆς. Μεταπεισθεὶς ἀργότερον, ἐπανεξελέγη τὸ 1932 βουλευτής, ἀναλαβὼν ἐπὶ μικρὸν διάστημα τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἐπίσης ἐχρημάτισεν ὑπουργὸς ἄνευ χαρτοφυλακίου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κινήματος τοῦ 1935.

Ἐπηκολούθησαν ἔκτοτε τὰ γνωστὰ εἰς ὅλους γεγονότα, τὰ ὁποῖα, φθίνοντος τοῦ 1935, ἤγαγον εἰς τὴν παλινόρθωσιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ὑπὲρ τῆς ὁποίας πρῶτος αὐτὸς ἠγωνίσθη. Τότε ἐπανῆλθε ρωμαλεώτερος εἰς τὴν δημοσίαν ζωὴν τοῦ τόπου. Ἀρχικῶς μὲν ὡς ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἀντιπρόεδρος τῆς σχηματισθείσης ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως συμφιλιωτικῆς Κυβερνήσεως Δεμερτζῆ, ἀργότερον δὲ ὡς πρωθυπουργὸς κοινῆς ἐμπιστοσύνης τῶν κοινοβουλευτικῶν κομμάτων καὶ τέλος ὡς δημιουργὸς τῆς καταστάσεως τῆς 4ης Αὐγούστου.

Κορύφωσιν τῆς πολιτικῆς του σταδιοδρομίας ἀπετέλεσεν ἡ ἀπόφασις, τὴν ὁποίαν ἔλαβε μετὰ τὸ Ἰταλικόν, ἰταμὸν τελεσίγραφον τῆς νυκτὸς τῆς 27ης πρὸς τὴν 28ην Ὀκτωβρίου.

Τὸ ἱστορικόν του «ὄχι» πρὸς τὸν ἀνεκδιήγητον ἐκπρόσωπον τοῦ ἀρχιφασίστα τῆς Ρώμης ἐνεκολπώθη καὶ ἐπεδοκίμασεν ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς μὲ τὰ μαχόμενα παιδιά του, τὸ αἷμά του καὶ τὴν ψυχήν του.

Τὸ Ἐπιτελεῖον τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων. Πρῶτος δεξιὰ ὁ Ἀρχηγός.

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ἀπὸ βραδὺς εἶχα φθάσει μὲ θλιμμένο πρόσωπο στὸ σπίτι μου! Ἀνεπάντεχα, ὁλωσδιόλου, πληροφορήθηκα πῶς ὁ Ἀρχηγός, βαριὰ ἄρρωστος, χαροπάλευε καὶ πῶς ζήτημα ἦταν, ἂν θὰ ξημερωνόταν ζωντανός...

— Θαῦμα, μοῦ εἶπε κάποιος, μπορεῖ νὰ τὸν σώση!...

Στὸ σπίτι μου γύρισα θλιμμένος. Μὲ κατάλαβαν ὅλοι καὶ μοῦ ζήτησαν ἐξηγήσεις.

Καμώθηκα νὰ γελάσω, μὰ δὲν τὰ κατάφερνα... καὶ στὸ τέλος βεβαίωσα τὴ γυναῖκά μου γιὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τὴν ἀρρώστεια!... Μὲ ἀνοιχτὸ ἔμεινε τὸ στόμα!

Πρωΐ-πρωΐ ἔφυγα!... Ἔτσι δὲν βρέθηκα στὸ σπίτι νὰ δῶ τὸν σπαραγμὸ τῆς κόρης μου, τῆς μικρῆς Κυβέλης, ποὺ μόλις ἔμαθε τὸ θάνατο τοῦ Ἀρχηγοῦ, λίγο ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀναχώρησί μου γιὰ τὸ γραφεῖο, ἔπεσε κάτω κι' ἄρχισε νὰ χτυπιέται καὶ νὰ ξεφωνίζη... Τὰ δάκρυά της ἔτρεχαν ποτάμι...

Ἡ μαμά της, ποὺ κι' αὐτὴ ἔκλαιε μὲ λυγμούς, προσπάθησε νὰ συγκρατηθῆ γιὰ νὰ παρηγορήση αὐτὸ τὸ παιδί, τὸ κοριτσάκι τῶν 7 ἐτῶν, ποὺ πραγματικὰ βρισκόταν σὲ μιὰ κατάστασι ἀξιοθρήνητη.

Ἄργησε νὰ συνέλθη. Τὴν ἔπιασε ἕνα εἶδος νευρικῆς ταραχῆς...

Τὸ βράδυ ποὺ γύρισα στὸ σπίτι εἶχε βέβαια συνέλθει, μὰ μὲ ὑποδέχτηκε μὲ γεμισμένα τὰ μάτια δάκρυα.

— Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ πάθαμε μπαμπᾶ;... κατάφερε νὰ ρωτήση καὶ ξανάκλαψε.

Συγκράτησα μὲ κόπο καὶ τὰ δικά μου τὰ δάκρυα. Καὶ ὅταν ἀπὸ τὴν μαμά της πληροφορήθηκα τὶς πρωϊνὲς σκηνές, τὴ ρώτησα γι' αὐτές:

— Γιατὶ λυπήθηκες τόσο πολύ;

Μὲ τὰ μεγάλα καὶ ἐκφραστικὰ μαῦρα μάτια της μὲ κύτταξε σὰν ξαφνιασμένη...

— Γιατὶ λυπήθηκα; Ὁ Μεταξᾶς δὲν ἦταν Ἀρχηγός μας; Νὰ γι' αὐτὸ ἔκλαψα!.. Δὲν θὰ ἔκλαιγα τὸ ἴδιο ἂν πέθαινες κι' ἐσύ; Τὸν ἀγαποῦσα κι' αὐτὸν ὅσο καὶ σένα!

— Μήπως φοβήθηκες γιὰ τοὺς Ἰταλούς;

Ἡ μικρὴ χαμογέλασε μὲ κάποια δόσι περιφρονήσεως γι' αὐτούς!

— Τοὺς Ἰταλούς, μοῦ λέει, δὲν τοὺς φοβᾶμαι!... Αὐτοὺς τοὺς νικᾶμε κι' ἐμεῖς καὶ οἱ Ἄγγλοι!... Ἦταν τὸ τελευταῖο ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ μοῦ περάση ἀπὸ τὸ μυαλό...

— Τότε;

— Μὰ σοῦ εἶπα μπαμπᾶ, πῶς δὲν καταλαβαίνεις;... Λυπήθηκα γιατὶ πέθανε ὁ Ἀρχηγός... Νὰ τώρα δὲν ἔχουμε Ἀρχηγό!

Ὁμολογῶ πῶς αὐτὸ τὸ περιστατικὸ μὲ ἔκαμε περήφανο γιὰ τὴν κόρη μου! Πρέπει νὰ ὁμολογήσω πῶς ποτὲ δὲν τῆς ἔκαμα ἰδιαίτερη, ἂς ποῦμε, προπαγάνδα, γιὰ τὴν 4η Αὐγούστου καὶ τὸν Ἀρχηγό, παρὰ μόνο στὶς κουβέντες τῶν μεγάλων, ποὺ μιλούσαμε, γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Ἰωάννη Μεταξᾶ, ἄκουγε κάποτε κάποτε καὶ κείνη, χωρίς, μάλιστα, τὶς περισσότερες φορὲς νὰ φαίνεται πῶς μᾶς παρακολουθεῖ... Καὶ ὁμολογῶ πῶς πίστεψα πῶς θὰ ἦταν κάτι τὸ ἐξαιρετικό!...

Ἕνα παιδὶ 7 χρόνων νὰ παίρνη ἐπὶ πόνου τὸ θάνατο τοῦ Πρωθυπουργοῦ εἶναι κάτι. Καὶ ὅμως... Δὲν ἦταν τὸ μοναδικὸ παράδειγμα. Ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος, ὅπως κατάφερα νὰ ἐξακριβώσω, μικρὰ καὶ μεγάλα, ἔτσι ὑποδέχτηκαν τὴν ξαφνικὴ εἴδησι. Δραματικὲς σκηνὲς ὑποδέχθηκαν τὴ θλιβερὴ εἴδησι τὴν ἀποφράδα ἐκείνη μέρα τῆς 29 Ἰανουαρίου. Παιδιὰ μεγάλα καὶ μικρά, βρέφη καὶ νήπια, ἀναλύθηκαν σὲ κοπετοὺς καὶ σὲ θρήνους! Μέσα στὶς ψυχὲς τῶν μεγάλων εἶχε δημιουργηθῆ τὸ δρᾶμα, ποὺ τὸ ἔπαιζαν τὰ αἰσθήματα καὶ οἱ σκέψεις. Καὶ δίπλα σ' αὐτά, τὰ παιδιὰ ἐπέτειναν τὴ παλλαϊκὴ θλῖψι μὲ τὴν τραγωδία τους, ποὺ μόνον τὰ αἰσθήματα ἦταν οἱ πρωταγωνιστές...

Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἐπεβλήθη. Ἦταν ὁ μοναδικὸς ἴσως πολιτικὸς τῆς Ἑλλάδος ποὺ δὲν ἐφθάρη στὴν ἐξουσία. Εἶναι ὁ μόνος ἴσως στὴν παγκόσμια ἱστορία, ποὺ ἀσκώντας τὴν ἐξουσία κατάφερε νὰ ἐπιβληθῆ καὶ ν' ἀγαπηθῆ ἀπὸ τὸν κόσμο, καὶ ἰδιαίτερα νὰ μπῆ στὴν παιδικὴ ψυχή.

Κάποιος μεγάλος Ἕλλην πολιτικὸς εἶπε κάποτε σὲ μιά του περιοδεία:

«Ὅταν βλέπης τὰ παιδιὰ νὰ τρέχουν πίσω ἀπὸ ἕνα πολιτικό, πρέπει νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι ὁ πολιτικὸς αὐτὸς ἔχει ἐπιτύχει... Ἡ ἀγάπη τῶν παιδιῶν εἶναι τὸ μέτρο τῆς ἐπιτυχίας». Καὶ δὲν εἶχε καθόλου ἄδικο. Ἔτσι εἶναι. Ὁ Μεταξᾶς κατάφερε νὰ ἀγαπηθῆ ἀπὸ τὰ παιδιά. Ἴσως γιατὶ κατάφερε νὰ τοὺς δείξη τὸ δρόμο τους.

Ἀγγ. Μεταξᾶς

Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Ὁ ὑποφαινόμενος Ι. Π. Μεταξᾶς διαθέτω τὰ τῆς περιουσίας μου ὡς ἑξῆς: Ἐγκαθιστῶ κληρονόμους μου τὴν σύζυγόν μου Λέλαν (Ἑλένην) τὸ γένος Κ. Χατζηϊωάννου καὶ τὰ τέκνα μου Λουλοῦ (Λουκίαν) σύζυγον Γ. Μαντζούφα καὶ Νανᾶν (Ἰωάνναν) σύζυγον Εὐγ. Φωκᾶ. Καὶ εἰς μὲν τὴν σύζυγόν μου ἀφίνω τὴν ἐπικαρπίαν ἐφ' ὅρου ζωῆς της ὁλοκλήρου τῆς περιουσίας μου. Εἰς δὲ τὰ τέκνα μου ἀφίνω τὴν κυριότητα κατ' ἴσα μερίδια τῆς περιουσίας μου ἣν θὰ παραλάβωσι μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἐπικαρπωτρίας γεννητρίας των. Κληροδοτῶ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Νεολαίαν ὁλόκληρον τὴν βιβλιοθήκην μου, ἀφοῦ ἐκ ταύτης λάβωσιν ἡ σύζυγός μου, τὰ τέκνα μου ὡς καὶ οἱ γαμβροί μου ὅσα βιβλία θέλωσι πρὸς ἀνάμνησιν.

Ἐν Κηφισιᾷ 6 Ἰουνίου 1940.

Ι. Π. ΜΕΤΑΞΑΣ

Καὶ τώρα... σὰν ἄλλοτε...

Ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ ὥρμησε μέσα.
— Γιαγιάκα... δές με... πῶς σοῦ φαίνομαι;
Καὶ τὰ μάτια του πετοῦσαν φλόγες ἀπὸ τὴ χαρά.
Ἡ γρηοῦλα ἀνασήκωσε τὸ κεφάλι της.
Ἕνα χαμόγελο φώτισε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ αὐλακωμένο ἀπ' τὰ χρόνια πρόσωπό της. Μὰ ἀμέσως τὸ χαμόγελο ἔσβησε. Καὶ τὰ ἄτονα ρυτιδιασμένα ματάκια της θόλωσαν.
— Τό 'πες καὶ τό 'κανες... Σὰν τὸν ἄλλον καὶ σύ...
— Ναί... σὰν τὸν γυιό σου, γιαγιά... Ἐκεῖνος ἦρθε ἀπ' τὴν Ἀφρικὴ γιὰ τὴν Πατρίδα... Κι' ἐγὼ ποὺ ἤμουν ἐδῶ, ἤθελες νὰ μὴ τὸν μιμηθῶ;
Ἔκανε λίγα βήματα καὶ στάθηκε μπρὸς στὴ ντουλάπα. Στὸ πελώριο κρύσταλλο καθρεφτίστηκε ἡ σιλουέττα του γερή, καλοδεμένη, σὰν πιὸ ἀντρίκια, θαρρεῖς, μέσ' στὴν ὁλοκαίνουργια στολὴ τοῦ Ἕλληνα στρατιώτη.
Ὁ Πάνος ἐπιθεώρησε τὴν ἐμφάνισί του. Ἐδῶ ἡ γκέττα ξέφευγε λίγο. Κι' ἡ ἀρβύλα ἤθελε γυάλισμα...
Σήκωσε τὸ χέρι του κι' ἔφερε τὴν παλάμη του μ' ἑνωμένα τὰ δάχτυλα πρὸς τὸ κεφάλι, σὰ γιὰ νὰ χαιρετίση.
Στράφηκε πρὸς τὰ πίσω καὶ ρώτησε τὴ γρηοῦλα ποὺ τὸν παρακολουθοῦσε ἀπ' τὴν πολυθρόνα της μ' ἕνα βλέμμα ὑγρό, μὰ τόσο - τόσο τρυφερό.
— Μοῦ πᾶν τὰ στρατιωτικά, γιαγιά;
— Ἂν σοῦ πᾶν, γιόκα μου... Εἶσαι λεβέντης.
Ὁ Πάνος πλησίασε στὴν πολυθρόνα καὶ κάθησε χάμω πλάϊ στὰ πόδια τῆς γιαγιᾶς του.
— Μίλα μου γιὰ τὸν μπαμπᾶ, γιαγιά...
Κι' ἡ γρηοῦλα ἄρχισε μὲ τὴν ἀργή, μακρόσυρτη φωνούλα της:
— Σὰν ἐσένα καὶ κεῖνος... μόλις κηρύχθηκε ὁ πόλεμος, φαγώθηκε νὰ πάη ἐθελοντής. Στὶς δεκαπέντε μέρες ποὺ μεσολάβησαν ὥσπου νὰ βροῦμε καράβι νἄρθοῦμε ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια, τὸ μόνο του θέμα συζητήσεως, ὁ μόνος του πόθος ἦταν αὐτός: Νὰ βάλη τὸ χακί!... Ἄ... πῶς θυμοῦμαι τὴν τρελλή του χαρά, σὰν ἀγναντέψαμε, βαθιὰ ἀπ' τὸ Σαρωνικό, ἕνα-ἕνα τὰ βουνὰ τῆς Ἀττικῆς... Τραγούδαγε, χοροπήδαγε καὶ ἦταν τόσο ἀσυγκράτητος ὁ ἐνθουσιασμός του, ποὺ δὲν ἐδίσταζε καὶ μένα νὰ παρασύρη στὰ τρελλὰ χοροπηδήματά του. Καὶ φτάσαμε στὴν Ἀθήνα. Τότε πιά, ποῦ νὰ κρατηθῆ. Ἴσα ποὺ μὲ πῆγε στὸ ξενοδοχεῖο καὶ ἀμέσως ἔφυγε νὰ πάη νὰ παρουσιασθῆ... Τὸν ξαναεῖδα ντυμένον στὸ χακί...
Ἡ γρηοῦλα στέκεται. Σκουπίζει ἕνα δάκρυ ποὔχει χωθῆ σὲ μιὰ βαθειὰ ρυτίδα.
— Ἦταν ὡραῖος, γιαγιά;
— Σὰν καὶ σένα, γιόκα μου... ἀπαράλλαχτος.
Τὸ νεανικὸ κεφάλι γέρνει πάνω στὰ γέρικα γόνατα καὶ ὁ νιὸς μὲ μισόκλειστα τὰ μάτια παρακολουθεῖ τῆς γιαγιᾶς τὸ ὡραῖο — τὸ ὡραιότερο ἀπ' ὅσα τοὔχε πῆ, — τὸ τελευταῖο παραμῦθι.
— 12, 13, 14, δὲν τὸν εἶδα παρὰ ἐλάχιστα. Ἐρχόνταν κλεφτὰ μιὰ-δυὸ μέρες γιὰ νὰ μοῦ πῆ τὶς αὐτοθυσίες, τοὺς ἡρωϊσμούς, τὶς ἐποποιΐες τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, καὶ χανόταν πάλι ἀφοῦ ἄδειαζε πρῶτα τὸ ντουλάπι ἀπ' ὅσα γλυκὰ εἶχε... καὶ μένα τὴν καρδιά μου ἀπ' ὅλες μου τὶς εὐχές. Ἔφευγε μὲ παραφορτωμένο τὸ δισάκκι φαγώσιμα καὶ λιχουδιές, δροσερός, ζωηρός, κεφᾶτος, ὅπως ἦταν τὴν πρώτη μέρα. Τὸν Μάρτη τοῦ 14...
Ὁ Πάνος μισανοίγει τὰ μάτια, παίρνει τὸ χέρι τῆς γιαγιᾶς καὶ τὸ φέρνει εὐλαβικὰ στὰ χείλη.
— Ναί... ξέρω, γιαγιάκα... Πληγώθηκε... Προχώρει...
Ἕνας μικρούτσικος λυγμὸς καὶ μετά:
— Τὸν πῆγαν στὸ Νοσοκομεῖο Πατρῶν... Τὄμαθα... Ἔτρεξα νὰ τὸν δῶ... Ἦταν βυθισμένος σὲ λάθαργο καὶ παραμιλοῦσε... «Σαραντάπορο, Μπιζάνι, Ἀλεξάνδρεια... μαμά... μαμά μου...» Καὶ σηκωνόταν ψηλὰ γιὰ νὰ ξαναπέση σὲ λίγο ἀποκαμωμένος. Πλάϊ του μιὰ Ἀδελφὴ τοῦ Ἐλέους, ψηλὴ καὶ λιγερή, μέσ' στὴν κάτασπρη φορεσιά της, μὲ μορφὴ ἀγγελικὴ τὸν παράστεκε στὶς ὧρες αὐτὲς τῆς ἀγωνίας του. Τὴν ρώτησα: «Ἐλπίζουμε νὰ τὸν σώσουμε, κυρία!...» Κι' ἕνα δάκρυ κύλισε στὰ ὠχρὰ μάγουλά της. Ἀπόρησα. Μὰ σὲ λίγο μοῦ ἐξήγησε. «Τὸν εἶχα γνωρίσει τὸ 10 στὴν Ἀλεξάνδρεια, ὅπου εἶχα πάει γιὰ λίγες μέρες!»
Καὶ τὸ παραμῦθι συνεχίζεται:
— Παλέψαμε γιὰ νὰ τὸν σώσουμε δυὸ ὁλόκληρους μῆνες Καὶ στὸ τέλος τὰ νειᾶτα... ὁ πόθος τῆς ζωῆς... κάποιο ὄνειρο ποὺ νανούριζε κρυφὰ μέσα του... νίκησαν... Τὸν πῆγα νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν Κέρκυρα... Κι' ἐκεῖ κάποιο βραδάκι... νά, στὴν ἴδια στάσι ποὺ ἔχουμε μεῖς τώρα, μοῦ ξεμολογήθηκε τὸ τρυφερό του μυστικό. Τὸ περίμενα καὶ τὸ εὐλογοῦσα. Τοὺς ἔδωσα τὴν εὐχή μου καὶ ὁ γάμος ἔγινε σ' ἕνα ξωκκλῆσι, στὴν Κέρκυρα, δεκαπέντε μέρες μετὰ τὴν ἀνακωχή.
Ἡ γρηοῦλα στέκεται, ὁ νιὸς σηκώνεται, πηγαίνει πίσω ἀπ' τὴν πολυθρόνα, τυλίγει μὲ τὸ χέρι του τὸ κάτασπρο κεφάλι καὶ φέρνει τὰ χείλη του κοντὰ στ' αὐτὶ τῆς γιαγιᾶς:
— Θὰ συνεχίσω ἐγὼ τὸ παραμῦθι, γιαγιάκα.
...Οἱ δυὸ νέοι, μὲ τὴ μανούλα τους μαζί, γύρισαν στὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ ἀπὸ κεῖ πῆγαν στὸ Σουδάν. Ἔζησαν εὐτυχισμένοι τρία χρόνια... ἀπόκτησαν μιὰ κοροῦλα καὶ μετὰ ἕνα γυιὸ ποὺ ἦταν μικρός, μικρούτσικος σὰν σπιθαμή, ὅταν ἡ Πατρὶς ξανακάλεσε τὰ παιδιά της.
— Ἔτσι δὲν εἶναι, γιαγιά; Καὶ ἀμέσως ὁ γυιός σου, ὅμοια μὲ τὴν ἄλλη φορά... ξανάτρεξε στὸ μεγάλο πανηγύρι...
— Ὄχι σὰν τὴν ἄλλη φορά, Πάνο... Μὴ τὸ λές...
— Ναί, γιαγιά... Δὲ γύρισε ποτέ, τὸ ξέρω... Ἔλα... μὴ κλαῖς... Τί σημασία ἔχει... Ἔδωσε τὸ αἷμα του γιὰ τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴν δόξα τῆς Ἑλλάδος μας... Καὶ μένα ἀπὸ κεῖ πάνω θὰ μ' εὐλογῆ γιατὶ τόσο πιστὰ ἀκολουθῶ τὰ ἴχνη του... Αὐτὸς καὶ ἡ μαμὰ μὲ τὶς εὐλογίες τους ἀπ' τὸν οὐρανὸ καὶ ἡ δική σου ἡ εὐχή, γιαγιάκα, θὰ μὲ φυλάξουν... θὰ δῆς...
Κι' ἁπλώθηκε σιγή.

* * *

Ἦταν νύχτα βαθειὰ πιὰ σὰν ὁ Πάνος ἀποφάσισε ν' ἀφήση τὸ κεφάλι ποὺ κρατοῦσε ἀγκαλιασμένο καὶ νὰ πάη νὰ γυρίση τὸν ἠλεκτρικὸ διακόπτη.
Ἡ γρηοῦλα σκουπίζει τὰ τελευταῖα της δάκρυα καὶ κάνει νόημα στὸν Πάνο νὰ πλησιάση.
Ὁ νιὸς γονατίζει μπρός της.
— Εὐχήσου με, γιαγιά. Τίποτ' ἄλλο δὲ θέλω.
Ἀπ' τὸν κόρφο της ἡ γρηοῦλα τραβάει ἕνα πακεττάκι... Τ' ἀνοίγει.
— Εἶχε πῆ νὰ τὸ ἔστελναν σπίτι του ἂν ποτὲ χανόταν. Τὸν εἶχε συντροφέψει σὲ ὅλους τοὺς πολέμους του. Πάρε το... Σοῦ ἀνήκει...
Ὁ Πάνος δακρυσμένος ἀσπάζεται εὐλαβικὰ τὸ πολύτιμο φυλαχτὸ καὶ τὸ κρύβει στὴν τσέπη τοῦ ἀμπέχωνού του.
— Εἶναι κι' αὐτό... Δὲ στὄχα πῆ ποτὲ... Πάρ' το...
Καὶ ὁ νιὸς κατάπληκτος βλέπει ἀραδιασμένες μὲ τὸ γνώριμο γραφικὸ χαρακτῆρα αὐτὲς τὶς λέξεις σ' ἕνα κατακίτρινο ἀπ' τὴν πολυκαιρία μικρούτσικο χαρτί:
«Γιὰ τὸν γυιό μου, σὰν τὸν καλέση ποτὲ ἡ Πατρίς!»

Χριστίνα Μέγα

Γιαγιάκα, δές με... πῶς σοῦ φαίνομαι;

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ Υπο Α. Β. Γ.

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

51. (Συνέχεια)

— Μιλήσετε! Άπαντήσετε! φώναξε ό Αλέξανδρος άνήσυχος. Διαλέξετε ένα άντιπρόσωπό σας κι' άς μιλήση.

Διάλεξαν τό στρατηγό Κοΐνο. Ήταν άπό τούς πιό άφωσιωμένους καί γενναίους στρατηγούς τοΰ Αλεξάνδρου.

Ό Κοΐνος μέ αύστηρό θλιμμένο πρόσωπο προχώρησε. Σήκωσε τό χέρι, χαιρέτησε τόν 'Αλέξανδρο.

— Βασιλιά μου, είπε, μιλώ γιατί καθώς μάς βεβαιώνεις είμαστε λεύτεροι νά πούμε τή γνώμη μας. Άκουσε λοιπόν: Ξέρεις πόσο σέ δούλεψα. Ποτέ δέ δείλιασα, ποτέ, σέ καμμιά σου προσταγή, όσο έπικίνδυνη κι' άν ήταν, δέν είπα όχι. Τώρα όμως έγώ κι' όλοι έδώ οί παλιοί πολεμιστές σου σοΰ λέμε: Όχι! Φτάνει πιά! Άπό τή Μακεδονία άπ' όπου ξεκινήσαμε έως έδώ πού φτάσαμε έχουμε κάμει 18.000 χιλιόμετρα. Κουραστήκαμε πιά. Κοίταξε, δέν μπορούμε νά σταθοΰμε στά πόδια μας. Κόσκινα έχουν γίνει τά κορμιά μας άπό τίς πληγές, χόρτασαν, κουράστηκαν οί ψυχές μας. Βασιλιά, δέν μπορούμε πιά νά προχωρήσουμε. Θέμε, μά δέν μπορούμε!

Μίλησε ό Κοΐνος κι' όλοι οί παλιοί πολεμιστές άρχισαν νά χειροκροτοΰν. Άπλωσαν οί άξιωματικοί ίκετευτικό χέρι στόν 'Αλέξανδρο. Μά αύτός μ' ένα κίνημα τοΰ χεριοΰ διέλυσε τή συνάθροισι καί κλείστηκε μόνος στή σκηνή του. Όλη τή μέρα έκείνη καί τήν άλλη κανένας δέν τόν είδε. Κατά τό βράδυ τής δεύτερης μέρας φώναξε τό Στέφανο.

— Στέφανε, είπε, μάζεψέ τους πάλι όλους αύτούς έξω άπό τή σκηνή μου.

Μαζεύτηκαν. Ό 'Αλέξανδρος πρόβαλε. Μέ βία συγκρατοΰσε τήν όργή του. Τά λόγια έβγαιναν άπό τά σφιγμένα του χείλια σουρίζοντας:

— Όσοι άπό σάς, είπε, θέλουν νά φύγουν, άς φύγουν. Άς φύγουν άμέσως! Άς γυρίσουν στήν Έλλάδα νά πούν πώς παράτησαν τό βασιλιά τους άνάμεσα στούς έχθρούς! Είπα!

Μπήκε γρήγορα στή σκηνή του κι' έπεσε καταγής χτυπώντας τή γροθιά του μέ λύσσα. Δέν ήθελε νά δεχτή κανένα· δέν ήθελε νά φάη, μήτε νά πιή, μήτε νά κοιμηθή.

Μά κι' ό στρατός πεισμάτωσε. Δέν ήθελε ν' άκολουθήση πιά τό βασιλιά του.

— Πίσω! Πίσω στήν πατρίδα! φώναζαν. Φτάνει!

Τήν τρίτη μέρα ό 'Αλέξανδρος πρόβαλε. Ήταν άσπρος σάν τό κερί, τά μάτια του ήταν στεφανωμένα μέ πλατύ γαλάζιο κύκλο. Τά χείλια του ήταν κάτασπρα.

— Έτοιμαστήτε, είπε μέ ξεπνεμένη φωνή. Γυρίζουμε πίσω!

Ώς τόν ούρανό έφτασαν οί άλαλαγμοί τής χαράς τοΰ στρατοΰ. Σήμαιναν οί σάλπιγγες, χτυπούσαν οί άσπίδες, έρριχναν οί στρατιώτες βέλη στόν ούρανό.

Μά ό 'Αλέξανδρος ένοιωσε στό λαιμό του ένα λυγμό καί μπήκε γρήγορα στή σκηνή του.

Ό Στέφανος ήταν άπαρηγόρητος. Μάζεψε τούς άντρες του άμίλητος, τούς παράταξε κι' έπειτα πήγε κάτω άπό μιά τεράστια συκιά καί κάθισε. Οί βροχές είχαν πάψει, ό ήλιος έκαιγε.

«Πρέπει νά στρατολογήση νέους ό 'Αλέξανδρος, οί παλιοί έδωσαν ό,τι μπορούσαν, κουράστηκαν, συλλογίζουνταν. Πρέπει νά κάμη καινούργιο στρατό άπό Έλληνες τώρα κι' άπό Πέρσες, Αιγύπτιους κι' Ινδούς. Νά βάλη σέ όλους τήν ίδια καρδιά καί νά κινήσουμε άπαρχής. Τί νά κάμουμε πιά στά μικρά μας χωριουδάκια; Πώς θά μπορέσουμε πιά ν' άνεχθοΰμε τήν ταπεινή μέτρια ζωή»;

Κάποιος ζύγωσε. Σήκωσε ό Στέφανος τό κεφάλι του κι' είδε τόν πατέρα του.

— Φεύγουμε! είπε ό Φίλιππος χαρούμενος. Φεύγουμε!

Μά ό Στέφανος δέν άνοιξε τό στόμα νά μιλήση.

Οί σάλπιγγες βάρεσαν σύναξι. Έτρεξε ό Στέφανος στή θέσι του. Ό Ήφαιστίων μιλοΰσε:

—Όσοι άπό σάς θέλουν νά φύγουν, άς φύγουν άμέσως!

— Ό βασιλιάς 'Αλέξανδρος άποφάσισε, πρίν νά φύγουμε, νά χτίσουμε δώδεκα βωμούς στίς όχθες τοΰ ποταμοΰ. Νά φανερώνουν στίς έρχόμενες γενεές έως πού φτάσαμε.

Χαρούμενος ό στρατός άκουσε τή μεγάλη άγγελία. Μέ ένθουσιώδη ζήλο άρχισαν νά χτίζουν τούς δώδεκα βωμούς πού θά φανέρωναν έως πού έφτασε ό μέγας κατακτητής.

Κάθε βωμός ήταν άφιερωμένος σ' ένα άπό τούς δώδεκα Θεούς τοΰ Ολύμπου. Είχε ύψος πενήντα πήχες κι' έμοιαζε μέ όχυρό πύργο.

Άνάμεσα στούς δώδεκα βωμούς στήθηκε μιά μεγάλη χάλκινη στήλη μέ τήν έπιγραφή:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΝΤΑΥΘΑ ΕΣΤΗ

«Έδώ στάθηκε ό 'Αλέξανδρος»

Όταν τελείωσαν οί βωμοί καί στήθηκε ή χάλκινη στήλη άρχισαν οί μεγαλοπρεπείς θυσίες στούς Θεούς. Έσφαξαν έκατοντάδες βόδια καί πρόβατα, έγιναν άγώνες, ίπποδρομίες, στρώθηκαν τά άποχαιρετιστήρια συμπόσια.

Μερικοί Ινδοί ήγεμόνες παρευρίσκοντο στίς μεγάλες αύτές γιορτές καί παρακολουθούσαν μέ θαυμασμό. Καί τόση έντύπωσι τούς έκαναν οί έλληνικές αύτές θυσίες καί γιορτές, ώστε πολλούς αιώνες άργότερα έξακολουθούσαν πρός άνάμνησι τής μεγάλης αύτής ήμέρας νά περνοΰν τόν ποταμό καί νά θυσιάζουν κατά τόν έλληνικό τρόπο στούς δώδεκα βωμούς πού έχτισε ό 'Αλέξανδρος.

Καί άκόμα σήμερα, ύστερα άπό 2265 χρόνια, ύπάρχει στά μακρινά έκεΐνα μέρη τών Ινδιών ό θρΰλος τοΰ Μεγάλου 'Αλεξάνδρου, τοΰ Ίσκενδέρ, όπως τόν όνομάζουν. Καί πολλοί Ινδοί καυχώνται ότι κατάγονται άπό τόν ξακουσμένο στρατό τοΰ Έλληνα κατακτητή.

Κεφ. 68.

Άρχισε ό γυρισμός. Ό 'Αλέξανδρος είχε συνέλθει άπό τή μεγάλη του όργή. Πήγαινε μόνος, καβάλλα στό γιγάντειο έλέφα του καί νέα παράτολμα σχέδια έκλωθε στό νοΰ του. Μά δέν τ' άνακοίνωνε σέ κανένα. Μήτε στόν Ήφαιστίωνα.

«Θά κάμω μεγάλο στόλο, συλλογίζουνταν, θά βάλω τό Νέαρχο νά κόψη όλα τά δάση, νά κάμη καράβια, νά βάλω μέσα τό στρατό. Νά περάσουμε τόν ώκεανό, νά κάμω τό γΰρο τής Αφρικής, νά μπώ στή Μεσόγειο. Τό σχέδιό μου θά γίνη, θέλουν δέ θέλουν!»

(Άκολουθεΐ)

ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ ΜΑΣ

ΠΩΣ ΤΡΕΙΣ ΕΥΖΩΝΟΙ ΕΠΙΑΣΑΝ ΤΡΕΙΣ ΙΤΑΛΟΥΣ ΑΕΡΟΠΟΡΟΥΣ

Ἄπειρα εἶναι τὰ κατορθώματα τῶν ἡρώων μας πολεμιστῶν τοῦ Ἀλβανικοῦ μετώπου. Στὰ κατορθώματα αὐτὰ ὁ ἡρωϊσμός, ἡ αὐτοθυσία καὶ ἡ ἀντοχὴ τῶν στρατιωτῶν μας παρουσιάζονται ἑνωμένες μὲ τὴν ἐξυπνάδα καὶ τὴν ἀτομικὴ πρωτοβουλία. Ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ χαρακτηριστικὰ ἀνάμεσα στὰ κατορθώματα τῶν ἡρωϊκῶν μας μαχητῶν εἶναι καὶ κεῖνο ποὺ συνέβη σ' ἕνα τομέα τοῦ μετώπου τῆς Ἀλβανίας μὲ τρεῖς εὐζώνους μας.

Ἕνα ἀπόσπασμα τοῦ στρατοῦ μας ἀπὸ 100 περίπου ἄνδρες, μὲ διοικητὴ ἕνα γενναῖο ἀνθυπολοχαγό, εἶχε πλευροκοπήσει ἕνα ἐχθρικὸ ὕψωμα κι' ἐπολεμοῦσεν ὁλόκληρη μέρα. Ἦταν ὅμως πιὰ μπροστὰ στὴν τελευταία ἐχθρικὴ ἀντίστασι. Οἱ στρατιῶτες μας ἐσκαρφάλωναν στὸ ὕψωμα. Σὲ λίγο θὰ τὸ εἶχαν στὰ χέρια τους.

Ἐνῷ ἦταν σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἡ σύγκρουσι, τὰ πυροβόλα μας ἐπέτυχαν κι' ἔρριξαν ἕνα ἰταλικὸ ἀεροπλάνο στὰ δεξιὰ τοῦ μετώπου μας. Τὸ ἀεροπλάνο εἶχε καταστραφῆ καὶ τρεῖς ἀεροπόροι ἐρρίχθηκαν ἀπ' αὐτὸ μὲ τ' ἀλεξίπτωτα. Ποῦ θάπεφταν; Μερικοὶ στρατιῶτες μας ἐπῆραν διαταγὲς νὰ τρέξουν καὶ νὰ τοὺς πιάσουν. Σὲ λίγην ὥρα ἀκούστηκαν πυροβολισμοί.

Ἔπειτα ἀπὸ μισὴ ὥρα ἐγύρισαν 5 στρατιῶτες μας καὶ ἀνέφεραν πὼς τὸ μέρος ὅπου ἔπεσαν οἱ ἀλεξιπτωτιστὲς ἐβάλλετο καὶ ἐζήτησαν νέες διαταγές. Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς ἐκράτησε τοὺς ἄνδρες ἐκείνους γιὰ τὴν ἐπίθεσί μας στὸ ὕψωμα καὶ ἔστειλε γιὰ νὰ πιάσουν τοὺς τρεῖς Ἰταλοὺς ἀεροπόρους ἕνα λοχία καὶ δυὸ στρατιῶτες, εὐζώνους καὶ τοὺς τρεῖς.

Ἡ διαταγὴ ποὺ ἔλαβαν οἱ τρεῖς εὔζωνοι ἦταν νὰ πιάσουν αἰχμαλώτους τοὺς τρεῖς Ἰταλοὺς ἀεροπόρους, καὶ μόνον νὰ κάμουν χρῆσιν ὅπλων ἂν ἐκεῖνοι ἔκαναν ἐπικίνδυνη ἀντίστασι. Ὁ λοχίας κι' οἱ δυὸ εὔζωνοι ἐξεκίνησαν μέσα στὰ χιόνια καὶ κατάφεραν νὰ φθάσουν σὲ ἀπόστασι 500 μέτρων ἀπὸ κεῖ ποὺ ἦσαν οἱ τρεῖς ἀεροπόροι. Χωρὶς νὰ τοὺς καταλάβουν οἱ Ἰταλοί, οἱ εὔζωνοι τοὺς εἶδαν καλά. Ἦσαν μέσα στὸ ἄνοιγμα ἑνὸς μεγάλου βράχου κι' ἀπὸ κεῖ ἔρριχναν ἀραιοὺς πυροβολισμούς. Ὁ λοχίας ἐπροχώρησεν ἀκόμη καὶ οἱ δυὸ εὔζωνοι τὸν ἀκολουθοῦσαν. Βρέθηκε πιὰ στὰ πλευρά τους. Ἀπὸ τὰ πηλήκια ἐκατάλαβε ὅτι οἱ δυὸ ἀεροπόροι ἦσαν ἀξιωματικοί. Ὅταν ἔφτασε πολὺ κοντὰ εἶπε στοὺς δυὸ εὐζώνους:

— Τώρ' θὰ τσ' κανουνίσουμι. Τσὶ γλιέπιτι; Εἶνι μέσα στὴ σπ'λιά. Θὰ τσ' πέσουμι στοὺν σβέρκο τσ' καὶ θὰ τσ' φᾶμι μὶ τὰ δόντια! Ἰλᾶτε κουντὰ μ', ἀπ' ἀγάλια - ἀγάλια. Οὐότ' θὰ κάνου ἰγώ, κὶ σεῖς. Τρεῖς αὐτοί, τρεῖς κι' ἡμεῖς. Ἀπού ἰέναν ού καθένας...

Μὲ χίλιες προφυλάξεις καὶ χωρὶς νὰ κάμουν κανένα θόρυβο οἱ τρεῖς εὔζωνοι ἔφτασαν πίσω ἀπὸ τοὺς Ἰταλούς. Ἀνέβηκαν ψηλὰ στὸ βράχο χωρὶς νὰ τοὺς καταλάβουν. Τὰ βήματα δὲν ἀκούγονταν μέσα στὸ χιόνι. Ξαπλωμένοι κι' οἱ τρεῖς «πρηνηδὸν» ἔσκυψαν κι' εἶδαν τοὺς τρεῖς ἀεροπόρους. Ἦταν ἀφωσιωμένοι μὲ προσοχὴ στὰ ὅπλα τους κι' ἔρριχναν. Ὁ λοχίας τότε εἶπε μὲ σιγανὴ φωνὴ στοὺς δυὸ εὐζώνους του:

— Θὰ τσ' κόψουμι τοὺ γιαῖμα. Θὰ τσ' πέσουμ' ἀπού πάνου. Στοὺ δεξὶ τὴ λουόγχ'. Νὰ μὴ τσὶ χτυπῆστι, ἂν δὲν σᾶς διατάξου. Θὰ πέσουμ' ἀμέσως πανωθιό τσ'. Ἰμπρός!

Σ' ἕνα λεπτὸ οἱ τρεῖς ἄνδρες ἐπήδησαν μ' ὁρμὴ πάνω στὰ κεφάλια τῶν Ἰταλῶν. Ἔξη ἀνδρικὰ σώματα κυλίστηκαν μέσα στὸ χιόνι. Οἱ τρεῖς Ἰταλοὶ μὲ τὸν αἰφνιδιασμὸν αὐτὸν τὰ ἔχασαν... Ἔκαμαν νὰ φύγουν, μὰ οἱ τρεῖς εὔζωνοι τοὺς ἅρπαξαν, τοὺς ἔρριξαν κάτω, τοὺς ἔπιασαν ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ τοὺς ἐπῆραν τὰ ὅπλα.

— Ρὲ ζαγάρια, ἐφώναξεν ὁ λοχίας, χαλέβιτι νὰ μᾶς κάνιτι τὸ γκιουλέκα. Αἴντι τώρα νὰ σᾶς μάθουμι γράμματα!

Ἔδωσε σημεῖο νὰ ξεκινήσουν κι' εἶπε στοὺς δυὸ εὐζώνους νὰ κτυπήσουν τοὺς Ἰταλούς, ἂν ἀποπειραθοῦν νὰ φύγουν. Ἀπὸ τοὺς 3, οἱ δυὸ ἦταν Ἰταλοὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁ τρίτος Ἀλβανὸς λοχίας. Ὁ λοχίας μας ἔβαλε μπροστὰ τοὺς δυὸ ἀξιωματικοὺς μὲ τὸν ἕνα εὔζωνο καὶ πίσω πήγαινε αὐτὸς μὲ τὸν ἄλλο εὔζωνο καὶ μὲ τὸν Ἀλβανὸ λοχία. Μόλις ὅμως ἐπροχώρησαν λίγα μέτρα, ἐδέχθησαν πυκνὰ πυρὰ πολυβόλου. Ἦταν δικό μας, μαζὶ μὲ τμῆμα στρατοῦ μας.

— Βρὲ κουτορνίθια, ἐφώναξεν ὁ λοχίας. Θὰ μᾶς σκοτῶστε. Σταθῆτι, ρέεεεε... Ἡμεῖς εἴμαστι!...

Τότε ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς ἀξιωματικοὺς εἶπε κάτι στὸν Ἀλβανὸ λοχία. Καὶ κεῖνος γύρισε στὸ λοχία τῶν εὐζώνων κι' εἶπεν ἑλληνικά:

— Οἱ ἀξιωματικοὶ ἀπὸ δῶ λένε νὰ πέσουμε κάτω γιὰ νὰ μὴ μᾶς πάρουν οἱ σφαῖρες.

Μόλις ἄκουσαν ἑλληνικὴ ὁμιλία οἱ Ἕλληνες ξαφνιάστηκαν.

— Τί εἶσι ρὲ σὺ καὶ κρένς τὴ γλῶσσα μας; τὸν ρώτησεν ὁ ἕνας εὔζωνος.

— Ἀλβανός, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, καὶ ξέρω ἑλληνικά.

— Πές τους τοὺ λοιπὸν ὅτι θὰ πᾶμι ὄρθιοι καὶ νὰ μὴ φοβᾶντι. Θὰ καταλάβν' πὼς εἴμαστι μεῖς. Κὶ μιὰ καὶ κρένς τὴ γλῶσσα μας, οὐρὲ κουμπάρε, τώρα μὴ μᾶς κάνς κανιὰ μπαμπεσιὰ στοὺ δρόμου, γιατὶ θὰ πᾶς σὰν τοὺ σκλὶ στ' ἀμπέλ'.

Οἱ πολυβολισμοὶ τῶν δικῶν μας ἐσταμάτησαν καὶ οἱ τρεῖς εὔζωνοι μὲ τοὺς τρεῖς ἀεροπόρους ἐπλησίαζαν στὴν παράταξί μας. Τότε ὁ λοχίας τῶν εὐζώνων εἶπε στὸν Ἀρβανίτη:

— Δὲν τσ' λιές, οὐρὲ βεληγκέκα, αὐτούνους τσ' καπεταναραίους σ' γιατὶ μᾶς πολιμᾶν;

Ὁ Ἀλβανὸς εἶπε τὴν ἐρώτησι στοὺς δυὸ Ἰταλοὺς καὶ πῆρε τὴν ἀπάντησι:

— Γιατὶ σώζετε τοὺς Ἄγγλους, εἶπεν ὁ Ἀλβανός.

Ὁ λοχίας μας ἐγέλασε μὲ σαρκασμὸ καὶ εἶπε:

— Πές τους, οὐρὲ βεληγκέκα, πὼς ἡμεῖς οἱ τσολιάδες ἔχουμι ἐγγυηθῆ τὴν ἀκεριότητα καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τσ' Ἀγγλίας!

Οἱ δυὸ εὔζωνοι κοιτάξανε τὸ λοχία τους κι' ἔβαλαν κι' αὐτοὶ τὰ γέλια.

Ἐνῷ γελοῦσαν ἀκόμα οἱ εὔζωνοί μας, φάνηκε, μέσα στὰ χιόνια, τμῆμα τοῦ στρατοῦ μας. Τὸ τμῆμα αὐτὸ συναντήθηκε μὲ τὴν συνοδεία τσολιάδων καὶ αἰχμαλώτων. Καὶ σὲ λίγο ὅλοι μαζὶ εἶχαν ἑνωθῆ μὲ τὴν κυρία δύναμί τους.

Χαρὰ ἐγέμισε τὸ στρατόπεδό μας καὶ γιὰ τὴν κατάληψι τοῦ ὑψώματος καὶ γιὰ τὴν αἰχμαλωσία τῶν τριῶν ἀεροπόρων.

Μὰ καὶ τὸ εὐφυολόγημα τοῦ λοχία γιὰ τὴν εὐζωνικὴ προστασία τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἀγγλίας ἔφερεν εὐθυμία τὸ βράδυ ποὺ διεδόθη μεταξὺ τῶν εὐζώνων μαζὶ μ' ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς αἰχμαλωσίας.

Βραδυάζοντας ὁ λοχίας παρουσιάσθη κι' ἔδωσε σχετικὴ ἀναφορὰ στὸν ἀνθυπολοχαγὸ μ' αὐτὰ τὰ λόγια:

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀναφέρω ὅτι ἡ διαταγή σας ἐξετελέσθη. Συνελήφθησαν τρεῖς αἰχμάλωτοι. Οὐδεὶς νεκρός. Οὐδεὶς τραυματίας. Ἄνδρες ἕτοιμοι πρὸς ἐνέργειαν».

Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς συνεχάρη τὸν λοχίαν. Κι' ἔπειτα τὸν ρώτησε:

— Καὶ πῶς τὰ καταφέρατε;

Ὁ λοχίας διηγήθη τὸ τέχνασμα τῆς καθέτου ἐφορμήσεως.

Ἔπειτα ὁ ἀνθυπολοχαγὸς χαμογελώντας ρώτησε τὸν λοχία:

— Κι' ἐκεῖνο γιὰ τὴν ἀγγλικὴ προστασία πῶς τὸ εἶπες;

Ὁ λοχίας διηγήθη στὸν ἀξιωματικὸ τὸν διάλογο. Κι' ἀπὸ τότε τὸ εὐφυολόγημα γιὰ τοὺς τσολιάδες μας κυκλοφορεῖ εὐρύτατα...

Φ. Γιοφύλλης

Εἰκόνες ἀπό τήν
τοῦ Ἀρχηγοῦ μας

αέναο δρᾶσι
πού έφυγε.

47. (Συνέχεια)

Ὅλα τοῦτα γίνηκαν μὲ τόση ἀστραφτερὴ γρηγοράδα ποὺ ἔβλεπε καὶ δὲν πίστευε κανεὶς τὰ μάτια του... Οἱ κοντοὶ καὶ μελαχροινοὶ τοῦτοι ἄνθρωποι ἔτρεχαν, πηδοῦσαν, ἀνέβαιναν, σὰ ζῶα ἄγρια ποὺ θὰ νοιώσουν ξαφνικὰ τὸν κίνδυνο καὶ τὸ καθένα σπρωγμένο ἀπὸ τὸ ἔνστικτό του κάνει αὐτὸ ἴσα ἴσα ποὺ χρειάζεται, χωρὶς νὰ χάση καιρὸ γιὰ νὰ σκεφθῆ καὶ ν' ἀποφασίση.

Τὸ κουρσάρικο ἄρχισε νὰ τραβάη μὲ τὰ κουπιὰ κατὰ τὸ βορρᾶ, γυρογιάλι - γυρογιάλι...

— Εἶναι σατανάδες, δὲν εἶναι ἄνθρωποι... ψιθύρισε ὁ Δημήτρης.

Πραγματικὰ μὲ τὸ τέχνασμα αὐτὸ γιὰ δυὸ λόγους τὸ βυζαντινὸ καράβι δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς σιμώση. Πρῶτο γιατὶ τὰ νερὰ ἦταν ἀνάβαθα ἐκεῖ, καὶ δὲν τὸ σήκωναν—ὅσο καὶ νᾆταν ἀπὸ τὴν ἐλαφρὴ μοῖρα τοῦ στόλου, πάντα ὅμως ἦταν βαρύτερο ἀπὸ τὸ κουρσάρικο... Κι' ὕστερα γιατὶ στ' ἀνοιχτὰ φυσοῦσε πιὸ δυνατά, κι' ἡ ἀντίσταση καὶ ἀπὸ τὸν ἄνεμο καὶ ἀπὸ τὸ κῦμα ἦταν μεγαλύτερη βέβαια...

Ἡ φούστα ὅλο καὶ κέρδιζε ἀπόσταση, ὥς πού, σὰν ἔφτασε πιὰ στὸ βορεινὸ κάβο, ποὺ κλειοῦσε καὶ ἀπάγγιαζε τὸ λιμανάκι ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἔστριψε μαστορικά, βρῆκε τὸν ἄνεμο πρίμο καὶ χύθηκε μὲ τὰ πανιὰ σκαρισμένα, σὰ γλάρος, πρὸς τ' ἀφρισμένο πέλαγος.

Τώρα πιὰ θᾆταν ἄδικος κόπος νὰ τὴν κυνηγήσουν...

Ὡς τόσο οἱ κουρσάροι ἀφῆκαν πίσω τους τρεῖς συντρόφους... Ὁ ἕνας ποὺ ἦταν πληγωμένος στὸ στῆθος βαριὰ ψυχομαχοῦσε... μὰ οἱ ἄλλοι δυὸ ποὺ εἶχαν ἐλαφρὲς λαβωματιὲς στὸ πόδι, θὰ μποροῦσαν δίχως ἄλλο νὰ δώσουν στοὺς τρεῖς φίλους τὶς πληροφορίες ποὺ ζητοῦσαν.

Αὐτὸ ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα ἀπ' ὅλη τὴν ἱστορία καὶ δὲν ἦταν καθόλου ἀσήμαντο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

Πολλὰ ἱστοροῦνε γιὰ τὴ θρησκοληψία τοῦ Νικηφόρου... Κι' ὅμως παραλείπουν ἕνα πρᾶμα ποὺ εἶναι ὥς τόσο τὸ μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας του... Ἄμα πίστευε πὼς ὁ ἀγώνας του ἦταν δίκαιος κι' ὁ Θεὸς φυσικὰ θὰ τὸν εὐλογοῦσε, ἔβλεπε πιὰ μὲ φωτεινὸ ξάστερο μυαλὸ κι' ἀποφάσιζε κι' ἐνεργοῦσε μὲ ἀσάλευτη πίστη στὴ στρατηγικὴ του μεγαλοφυΐα.

Δέκα πέντε μέρες εἶχαν περάσει ἀπὸ τότε ποὺ ξεκίνησε ἀπὸ τὴ βασιλεύουσα... Ὁλόκληρος ὁ στρατὸς κι' ὁ στόλος εἶχε μαζευτῆ πιὰ καὶ βρισκόταν στὴ Σαντορίνη, ὅπου περίμενε νὰ γυρίσουν τὰ τρία καράβια ποὺ ἔστειλε στὴν Κρήτη γιὰ νὰ μάθουν τί γίνεται ἐκεῖ κάτω καὶ νὰ τοῦ ἀναφέρουν.

Καὶ δὲν φανταζόταν βέβαια πὼς οἱ Σαρακηνοὶ θ' ἀποφάσιζαν ποτὲ νὰ μετρηθοῦνε μαζί του στὸ πέλαγος, μὰ πάντα θὰ τοῦ ἦταν χρήσιμο νὰ ξέρη σὲ ποιὰ ψυχικὴ κατάσταση βρίσκονται καὶ τί ἑτοιμασίες κάνουν, γιὰ νὰ κανονίση κι' αὐτὸς ἀνάλογα τὸν τρόπο καὶ τὸν τόπο ποὺ θὰ κάνη τὴν ἀπόβαση καὶ τὴν ἐπίθεσή του.

Πρῶτα πρῶτα κατάρτισε τὸ καράβι τοῦ κὺρ Θόδωρου μὲ τοὺς τρεῖς μας φίλους, τρεῖς μέρες πρὶν τελειώση ἀκόμα ἡ προθεσμία ποὺ τοὺς ἔδωσε ὁ Δομέστικος...

Ὕστερα ἀπ' ὅσα ἔτρεξαν στὸ ξερονήσι, ἐξακολούθησαν τὸ ταξίδι τους τραβῶντας κατὰ τὸ Νοτιᾶ μὲ τὴν ἀπόφαση νὰ ἐφαρμόσουν τὸ σχέδιο ποὺ εἶχανε κάνει... ν' ἀράξουν δηλαδὴ σὲ κανένα ἐρημικὸ ἀραξοβόλι στὸ βορεινὸ περιγιάλι τῆς Κρήτης, νὰ ξεμπαρκάρουν ἐκεῖ μερικοί, νὰ προχωρήσουν στὸ ἐσωτερικὸ καὶ νὰ μάθουν ἀπὸ σκλάβους Χριστιανοὺς ἢ νὰ δοῦνε μὲ τὰ μάτια τους ὅ,τι τοὺς χρειαζόταν...

Ἀναγκάστηκαν ὅμως ν' ἀλλάξουν σκοπό. Ἡ Σαρακηνὴ φούστα τοῦ Καλυβίτη τοὺς πῆρε ἀπὸ κοντὰ καὶ πότε τὴν ἔβλεπαν μπροστά τους, πότε πίσω τους, χωρὶς νὰ μπορέσουν οὔτε νὰ τὴ φτάσουν οὔτε νὰ τῆς ξεφύγουν.

Ἔκαμαν συμβούλιο.

Τὰ Κρητικὰ βουνὰ φαίνονταν πιά ἡ χιονισμένη κορφὴ τῆς Ἴδης ἀστραποβολοῦσε στὸ φῶς.

Ὁ Γρηγόρης πρῶτος πῆρε τὸ λόγο.

— Μοῦ φαίνεται, εἶπε, πὼς τὸ καλλίτερο ποὺ ἔχομε νὰ κάμωμε εἶναι νὰ γυρίσουμε πίσω. Κανεὶς δὲ θὰ μπορέση νὰ μᾶς κατηγορήση πὼς ἀπὸ δειλία παρατήσαμε τὸ σχέδιό μας ἀτέλειωτο... Οἱ Σαρακηνοὶ κατασκοπεύουνε κάθε μας κίνηση κι' ἂν ἐπιμείνουμε νὰ φτάσουμε καὶ ν' ἀράξουμε στὴν Κρήτη, εἶναι σὰ νὰ πᾶμε οἱ ἴδιοι νὰ πέσουμε σὲ παγίδα.

Ἐξ ἄλλου μπορεῖ μὲ τὴν ἄσκοπη ἐπιμονή μας νὰ φέρουμε τοὺς ἐχτροὺς στὰ χνάρια τῶν δύο ἄλλων καραβιῶν ποὺ ξεκίνησαν μὲ τὸν ἴδιο σκοπό, καὶ ποὺ ἴσως βρίσκονται κιόλας κεῖ κάτω.

— Ἔτσι ὁ Μαυρολέων καὶ ὁ Λογγῖνος παρατήρησε ὁ Μιχαήλ, θ' ἀποδειχτῆ πὼς εἶχαν δίκιο, ὅταν εἶπαν στὸ Δομέστικο πὼς δὲν ἦταν σωστὸ ν' ἀναθέση σὲ μᾶς αὐτὴ τὴ δουλειά. Δὲ λέω, μπορεῖ ἡ γνώμη σου, Γρηγόρη, νᾆναι φρόνιμη... Μὰ οἱ καλοθελητές μας θὰ παρουσιάσουν τὰ πράματα ὅπως τοὺς ἀρέσει, καὶ χίλιες φορὲς καλλίτερα ὁ θάνατος, παρὰ νὰ τοὺς δώσω ἀφορμὴ νὰ πιστέψουν πὼς ἀπόφυγα τὸν κίνδυνο σὲ μιὰ περίσταση, ὁποια καὶ νᾆναι.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ κράτησε σιωπή.

Ἦταν ἡ σειρὰ τοῦ Δημήτρη νὰ μιλήση.

— Θαρρῶ, εἶπε αὐτὸς ἥσυχα καὶ σταθερὰ κοιτάζοντας πέρα κατὰ τ' ἀφρισμένο πέλαγος... θαρρῶ πὼς ὁ Μιχαὴλ σκέπτεται παραπάνω ἀπ' ὅ,τι χρειάζεται τὸν ἑαυτό του...

Ὁ κὺρ Θόδωρος ἦταν ὁλόψυχα σύμφωνος μὲ τὸ Γρηγόρη.

— Τὸ χρέος σας τὸ κάματε καὶ μὲ τὸ παραπάνω, εἶπε... Κι' ὄχι ποὺ μᾶς ἔχει πάρει τὸ κατόπι αὐτὴ ἡ ἀναθεματισμένη φούστα, μὰ καὶ λεύτερος νᾆταν ὁ δρόμος δὲ βλέπω γιὰ ποιὸ λόγο θἄπρεπε νὰ τραβήξωμε παρακάτω μιὰ καὶ κρατοῦμε τοὺς δυὸ Σαρακηνοὺς κι' ὁ Δομέστικος θὰ πάρη δίχως ἄλλο ὅσες τοῦ χρειάζονται πληροφορίες.

Ὕστερα, θαρρῶ, δὲν ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ διακινδυνέψουμε τὸ χεροπιαστὸ κέρδος γιὰ κάτι ποὺ δὲν εἶναι καὶ τόσο σίγουρο.

Ἔτσι ἀποφασίστηκε νὰ γυρίσουν πίσω...

Ὅταν ὁ Νικηφόρος ἔμαθε τὸ γυρισμό τους ἔδειξε πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ πρόσταξε νὰ παρουσιαστοῦνε εὐθὺς μπροστά του... Τοὺς ἄκουσε μὲ προσοχὴ χωρὶς νὰ δείξη μὲ τὸ παραμικρότερο κίνημα, κατὰ τὴ συνήθειά του, ἂν ἦταν εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ ἐνεργήσανε ἢ ὄχι.

Ὕστερα φώναξε ἕνα δραγουμάνο γιὰ ν' ἀνακρίνη ὁ ἴδιος τοὺς δυὸ αἰχμαλώτους.

(Ἀκολουθεῖ)

Τὸ κουρσάρικο ἄρχισε νὰ τραβάη μὲ τὰ κουπιὰ γυρογιάλι - γυρογιάλι...

Πῶς ἀντικρύζουν τὰ Ἑλληνόπουλα τὶς μεγάλες ἱστορικές μας στιγμὲς

Ὁ Πόλεμος

Σελίδες ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο τοῦ μαθητοῦ Μιχαλάκη Στρούζα

10ον

Εἶναι φόβος αὐτὸ ποὺ δοκιμάζω ἀντικρύζοντας ἀπότομα ὅλη αὐτὴ τὴ σκοτεινὴ ἐρημιὰ τῆς Ἀθήνας; Δὲν ξέρω. Ὡστόσο, ξέρω πῶς ἀγριεύτηκα κι᾽ ἔνοιωσα μιὰ παράξενη κρυάδα στὴ ράχι.

Κατεβαίνοντας πρὸς τὸ σταθμὸ γιὰ ν᾽ ἀποχαιρετήσω τὸν ἀδερφό μου, εἶχα πάρει τὸ τράμ. Μὰ τώρα, οὔτε τράμ, οὔτε τίποτα. Ἦτανε καὶ τότε, βέβαια, σκοτάδι. Ὅμως τ᾽ αὐτοκίνητα καὶ τὰ τρὰμ ποὺ πηγαινοερχόντουσαν πυκνὰ στοὺς δρόμους, ἀκόμα καὶ μὲ τὰ λιγοστὰ σκουροπράσινα φῶτα τους, ὅπως καὶ οἱ ἄφθονοι διαβάτες ποὺ βάδιζαν βιαστικοὶ γιὰ τὰ σπίτια τους, ἔδιναν μιὰ ζωντανὴ καί, μπορῶ νὰ πῶ, παράξενα ὄμορφη — γιὰ τὴ φαντασία μου — πολεμικὴ νυχτερινὴ ὄψι στὴν πόλι.

Νύχτα, μονάχος, μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι, μπορεῖ νὰ βρέθηκα μιὰ δυὸ φορές, τὸ πολύ, στὴ ζωή μου. Καὶ πάλι σὲ βραδυὲς εἰρηνικές, χαρούμενες καὶ φωτισμένες. Νά ὅμως ποὺ τώρα βρίσκομαι ὁλομόναχος, ψάχνοντας σὰν τυφλὸς μέσα στὸ σκοτάδι, γιὰ νὰ μπορῶ νὰ περπατάω σίγουρα στοὺς δρόμους μιᾶς πολιτείας μεγάλης σὰν τὴν Ἀθήνα μας, μιᾶς πολιτείας ποὺ λὲς κι᾽ ἐρημώθηκε ξαφνικὰ ἀπ᾽ ὅλες τὶς ψυχὲς ποὺ τὴν κατοικοῦσαν.

Τί φοβερὸ καὶ κρύο πρᾶμα ποὺ εἶναι ὁ πόλεμος, σκέφτηκα...

Σιγὰ - σιγὰ ὅμως τὰ μάτια μου συνήθισαν καὶ σ᾽ αὐτὸ τὸ πλέριο σκοτάδι. Σιγὰ - σιγὰ ὅλη αὐτὴ ἡ παγερὴ ἐρημία ἔχασε τὴν ἀγριάδα της κι᾽ ἔγινε ἕνα παράξενο σοβαρὸ καὶ ἐπίσημο αἴσθημα, ποὺ ὁλοένα περισσότερο πλημμύριζε τὴν καρδιά μου μὲ θάρρος καὶ δύναμι.

Ἔνοιωθα πῶς ὅλα αὐτὰ τὰ πολυτάραχα περιστατικὰ τῆς ἡμέρας, ἔνοιωθα πῶς αὐτὸς ὁ πόλεμος, αὐτὴ ἡ βραδινὴ περιπλάνησι μέσα στὴν κατασκότεινη πολεμικὴ νύχτα, μὲ μεγάλωναν, μ᾽ ἔκαναν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ ὅλο καὶ περισσότερο ἄντρα.

Καὶ ἡ φαντασία μου ἄρχισε ξαφνικὰ νὰ δουλεύῃ ἀχαλίνωτη, καθὼς περπατοῦσα μέσα στὸ σκοτάδι...

Εἶμαι ἄντρας!... Μπορῶ καὶ περπατάω μονάχος μέσα στὸ ἀντιαεροπορικὸ σκοτάδι μιᾶς πολεμικῆς νύχτας!... Μόλις, ἐδῶ καὶ λίγο, ἀποχαιρέτησα ἕναν ἀδερφὸ ποὺ πάει νὰ πολεμήσῃ!... Εἶμαι μεγάλος πιά!... Μπορῶ νὰ σηκώνω καὶ γὼ εὐθῦνες!... Οἱ παραγγελίες ποὺ μ᾽ ἄφησε ὁ ἀδερφός μου, δὲν ἦτανε τάχα μιὰ ἀπόδειξι πῶς ὅλοι μὲ ὑπολογίζουν σὰν ἄντρα; Ἄλλωστε, δὲ μοῦ τὄπε κι᾽ ὁ ἴδιος: Δὲ μοὖπε πῶς «εἶμαι μεγάλος πιά, καὶ μπορεῖ νὰ μοῦ μιλάῃ λεύτερα;»

Εἶπε μάλιστα καὶ τὴ λέξι ἄντρας: Εἶσαι μεγάλος ἄντρας πιά! Αὐτὰ ἀκριβῶς ἦτανε τὰ λόγια του. Κι᾽ εἶχε δίκιο νὰ μοῦ μιλήσῃ ἔτσι. Τὸ πῶς εἶμαι σωστὸς ἄντρας, τὸ νοιώθω καὶ γώ, αὐτὴ τὴ στιγμή, πέρα γιὰ πέρα. Καταλαβαίνω πῶς εἶμαι ἄξιος νὰ κάνω ἐγὼ περισσότερα ἀπ᾽ ὅσα θὰ μποροῦσε νὰ κάνῃ κάθε ἄλλος, ἀκόμα καὶ μεγαλείτερος ἀπὸ μένα. Πολὺ περισσότερα. Πάρα πολὺ περισσότερα! Ὅλα μποροῦσα νὰ τὰ κάνω ἐγώ! Ἐγὼ θὰ μποροῦσα τώρα νἆμαι καὶ ἐφευρέτης! Καὶ γιατὶ ὄχι; Μήπως ἐγὼ δὲν εἶμαι ὁ πρῶτος ποὺ βρῆκα μὲ τὸ μυαλό μου τὶς μαγνητικὲς νάρκες, πρὶν διαβάσω στὶς ἐφημερίδες πῶς εἶχαν βρεῖ αὐτὴ τὴν ἐφεύρεσι κι᾽ ἄλλοι πρὶν ἀπὸ μένα;

Μάλιστα. Ἐκεῖ, στὸ θρανίο τοῦ γυμνασίου, ὅταν ὁ καθηγητὴς μᾶς παρέδιδε τὸ κεφάλαιο γιὰ τὸν ἠλεκτρομαγνητισμό, εἶχα σκεφθῆ, σὲ μιὰ στιγμή, πῶς θὰ μποροῦσαν νὰ κατασκευαστοῦν νάρκες, μὲ μαγνητικὸ πεδίο τόσο ἰσχυρό, ποὺ θὰ τὶς ἔκανε νὰ τρέχουν καὶ νὰ πέφτουν ἀπάνω στὶς καρῖνες τῶν καραβιῶν ποὺ θὰ τύχαινε νὰ βρεθοῦν ἀκόμα καὶ σὲ μιὰ μεγάλη ἀπόστασι ἀπὸ δαῦτες.

Γιατὶ λοιπὸν αὐτὴ ἡ ἐφεύρεσι νὰ μὴν εἶναι δικιά μου; Ἄλλο ποὺ ἐγὼ δὲν ἐτόλμησα τότε νὰ πῶ τὴ σκέψι μου σὲ κανένα. Ὅμως, ὅταν τὸ διάβασα στὶς ἐφημερίδες, ἔνοιωσα μιὰ παράξενη περηφάνεια καὶ κατάλαβα πολὺ καλὰ πῶς τὸ δικό μου τὸ μυαλὸ δὲν ἦτανε καθόλου κατώτερο ἀπὸ τὸ μυαλὸ ἐκείνου ποὺ βρῆκε τὶς μαγνητικὲς νάρκες.

Καὶ νὰ ἦτανε, τάχα, μόνο αὐτό; Πόσα καὶ πόσα ἄλλα δὲν περνοῦν ἀπὸ τὸ μυαλό μου, ἀληθινὰ σπουδαῖα καὶ σοβαρά, ποὺ δὲν τολμῶ νὰ τὰ πῶ σὲ κανέναν; Δὲν τολμῶ νὰ τὰ πῶ, γιατὶ εἶμαι μικρὸς καὶ φοβᾶμαι πῶς θὰ μὲ κοροϊδέψουν...

Μὰ νά! Κι᾽ αὐτὴ ἀκόμα τὴ στιγμὴ θὰ μποροῦσα νὰ ἐκθέσω μιὰ σειρὰ ἀπὸ σκέψεις ποὺ περνοῦν τώρα δὰ ἀπὸ τὸ κεφάλι μου. Μιὰ σειρὰ ἀπὸ σκέψεις γιὰ ἕνα καινούργιο ἀντιαεροπορικὸ βλῆμα ποὺ θὰ ἦτανε ἀδύνατο νὰ μὴ βρίσκῃ, ἑκατὸ στὰ ἑκατό, τὸ στόχο τοῦ ἀεροπλάνου, λίγο μόλις θὰ ξέφευγε ἀπὸ τὸ κανόνι!

Ἡ βάσι καὶ σ᾽ αὐτὴ τὴν ἐφεύρεσί μου θἄτανε πάλι ὁ ἠλεκτρομαγνητισμός. Τὸ εἰδικὸ βλῆμα μου θἆχε τὴν ἰδιότητα νὰ τραβιέται μὲ ἀκατανίκητη ἕλξι, ἀπὸ τὸ μέταλλο τῶν κινητήρων τοῦ ἀεροπλάνου κι᾽ ἀπὸ τὸ μέταλλο τῶν ἑλίκων του! Αὐτὴ ἡ ἕλξι θἆχε τὴ δύναμι νὰ τραβάῃ τὸ βλῆμα καὶ νὰ τὸ παρεκκλίνῃ ἀπὸ τὴν ἄστοχη τροχιά του, ἔτσι, ὥστε νὰ πέφτῃ γραμμὴ ἀπάνω στὸ ἐχθρικὸ ἀεροπλάνο κι᾽ ἂν ἀκόμα βρισκότανε δυὸ χιλιάδες μέτρα ἔξω ἀπὸ τὸν ἀρχικὸ δρόμο του!

Καθώς, ἀπὸ τὸ σκοτάδι, σκουντουφλάω καὶ πέφτω ἀπάνω στ᾽ αὐλάκι ἑνὸς δέντρου, ἐκεῖ σ᾽ ἕνα πεζοδρόμιο, σκέφτομαι πῶς αὐτὴ τὴν καινούργια ἐφεύρεσί μου θἄπρεπε νὰ τὴν ἀνακοινώσω πρὶν ξαναδιαβάσω πάλι στὶς ἐφημερίδες πῶς τὴ βρῆκε κάποιος ἄλλος!

(Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενο)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὸ σῶμα αὐτὸ ἔφτασε ὡς τὸ Ρουσδεβίδε ποὺ βρίσκεται δίπλα ἀπὸ τὸ ποτάμι Βίδε. Πρῶτος τὸ ἀντιλήφθηκε ὁ Γεωργάκης ὁ Ὀλύμπιος. Καὶ μὲ διακόσιους ἄντρες, τὴ νύχτα 23 τ᾽ Ἀπρίλη χύμηξε κατὰ πάνου τους καὶ μὲ τὴν ὁρμή του διέλυσε τὶς λιγοστὲς αὐτὲς Τουρκικὲς δυνάμεις. Κι᾽ ἦταν αὐτὸ τὸ πρῶτο μήνυμα τῶν μεγάλων κι᾽ αἱματηρῶν συγκρούσεων ποὺ θὰ ἀκολούθαγαν σὲ λίγο.

ΜΑΧΗ ΣΤΟ ΓΑΛΑΤΣΙ

Τὴν πρώτη τοῦ Μάϊ ὁ Γιουσσοὺφ Βερκόφτσαλης, μὲ δύο χιλιάδες πεζούς, τρεῖς χιλιάδες καβαλλαρέους, μὲ κανόνια πεδινὰ καὶ μὲ πλωτὰς κανονιοφόρους, βρίσκονταν λίγο πιὸ ἔξω ἀπὸ τὸ Γαλάτσι. Ὁ ὄγκος τοῦ στρατοῦ του ἦτανε φανερός. Ἀλλὰ καὶ δὲ στάθηκε ἱκανὸς νὰ σπάσῃ τὸ ἠθικὸ τῶν ἡρωϊκῶν ὑπερασπιστῶν τοῦ Γαλατσίου. Ἀποφάσισαν νὰ κρατήσουν τὶς θέσεις τους καὶ νὰ πολεμήσουν τὸν περήφανο πασᾶ.

Ὁ Καρπενισιώτης, μόλις πληροφορήθηκε τὸ φτάσιμο τοῦ ἐχτροῦ πῆρε τὸν ὑπαρχηγό του Καραγιώργη καὶ μερικοὺς καβαλλαρέους καὶ τράβηξε γιὰ κατόπτευσι. Στὶς ἐκβολὲς τοῦ ποταμοῦ Σιρέτη συνάντησε τὴν μπροστινὴ ἄκρη τοῦ στρατοῦ τοῦ Γιουσσοὺφ καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἕνα γερὸ ἀκροβολισμὸ γύρισε στοὺς προμαχῶνες του, γιὰ νὰ ἑτοιμάσῃ τὸ στρατό του καὶ νὰ δεχτῇ ὅπως πρέπει τὸ ξέσπασμα τῆς πρώτης πολεμικῆς καταιγίδας. Ὁ Γιουσσοὺφ βάδισε ἔτσι: Τὸ πεζικό του καὶ τὸ πυροβολικό του βρισκόντανε στὸ κέντρο. Δεξιὰ κι᾽ ἀριστερὰ τὸ ἱππικό του. Τὰ πλοῖα πάλι εἴχανε διαταγὴ νὰ ρίχνουν ἀκατάπαυστα. Μ᾽ ὅλες αὐτὲς τὶς δυνάμεις ρίχτηκε πάνου στοὺς προμαχῶνες τῶν Ἑλλήνων. Οἱ τελευταῖοι, βλέποντας τούτη τὴν ὁρμή, ἀναγκάστηκαν ν᾽ ἀφήσουν τὸν ἕνα. Ὁ Γιουσσοὺφ θαρρεμένος τώρα ἔκανε καινούργιαν ἐπέλασι. Οἱ Ἕλληνες ἀφῆκαν καὶ τὸ δεύτερο.

Ἔμενε τώρα μονάχα ὁ τρίτος, μὲ σαρανταπέντε ἄντρες. Μέσα σ᾽ αὐτὸν βρισκόταν ὁ Καρπενισιώτης, ὁ Δαμονάκης, ὁ Δαγκλιόστρος, ὁ Κροτήρας, ὁ Καραγιώργης καὶ οἱ Μεγκλέρηδες. Ὁ ἀνθὸς τοῦ ντουφεκιοῦ καὶ τοῦ γιαταγανιοῦ. Τούτονε δῶ τώρα δὲν ἦτανε εὔκολο νὰ τὸν κερδίσῃ ἔτσι μ᾽ ἕνα φύσημα ὁ στρατὸς τοῦ Γιουσσούφ.

Μετὰ τὸ πάρσιμο τῶν δύο πρώτων προμαχώνων, οἱ Τοῦρκοι μπῆκαν στὴν πόλι. Οἱ κάτοικοι ποὺ νόμιζαν πῶς ὁ ἀγώνας θὰ γινόνταν στοὺς προμαχῶνες, μόλις πρόφτασαν νὰ σωθοῦνε, μπαίνουν στὰ πλοῖα. Σφαγήκανε ἑκατό. Ἀλλὰ καὶ στὸ ποτάμι βροντοῦσε τὸ κανόνι καὶ ὁ Σφαέλλος μὲ τέσσερα πλοῖα, σημαδευόμενα διαρκῶς ἀπὸ τὰ τουρκικὰ μπόρεσε νὰ περάσῃ ἀνάμεσά τους καὶ νὰ τραβήξῃ πρὸς τὸν Προῦθο.

Ἀλλὰ ἐνῷ γινότανε τοῦτος ὁ σκληρὸς ἀγώνας στὰ πλοῖα, στὸν προμαχῶνα τοῦ Καραγιώργη εἶχε πέσει ὅλη ἡ στρατιωτικὴ δύναμι τοῦ Γιουσσούφ. Τεράστιες μάζες πεζικοῦ καὶ ἱππικοῦ ὡρμοῦσαν κατὰ πάνου του, θέλοντας νὰ τοῦ συντρίψουν τὴν ἀντίστασι. Δὲν ἦτανε ὅμως τόσο εὔκολο. Τὰ ὅπλα τῶν Ἑλλήνων λειτουργοῦσαν ἀποτελεσματικὰ καὶ τὰ κορμιὰ ἑκατοντάδων Τούρκων στρωνόντανε κατὰ γῆς. Πλῆθος ἀξιωματικοὶ εἴχανε σκοτωθῆ καὶ μαζὶ μ᾽ αὐτοὺς κι᾽ ὁ ἀνηψιὸς τοῦ Βερκόφτσαλη. Λύσσαξε ὁ πασᾶς σὰν τοῦ ἀνήγγειλαν τὸ σκότωμα τ᾽ ἀνηψιοῦ του καὶ πρότεινε στὸν Καρπενισιώτη νὰ παραδοθῇ. Ὁ Καρπενισιώτης ἀπάντησε στὴν πρότασι αὐτὴ τοῦ Γιουσσοὺφ μὲ ὁμαδικὲς μπαταριές, ποὺ ἔστρωσαν πάλι κατὰ γῆς κάμποσους Τούρκους.

Μὲ τὸ βασίλεμα τοῦ ἥλιου τοὺς σώθηκαν τὰ πολεμοφόδια. Σκέφθηκαν τότε νὰ φύγουν. Τὸ πρωῒ δὲν ἔπρεπε νὰ τοὺς εὕρῃ ἐκεῖ. Οἱ Τοῦρκοι θἄρχιζαν τὴν ἐπίθεσι τότε, κι᾽ αὐτοὶ ἀλλοίμονο δὲν εἴχανε τώρα πιὰ διαθέσιμο οὔτε ἕνα βόλι, οὔτε μιὰ πρέζα μπαρούτι. Ἄξιοι καὶ τοῦτοι ἀπόγονοι τοῦ Ὀδυσσέα σκέφτηκαν ν᾽ ἀφήσουν μὲ τέχνασμα τὸν προμαχῶνα. Τὰ μεσάνυχτα πέταξαν τὶς καπότες τους κάτου ἀπὸ τὰ τείχη. Ὁ βρόντος τῶν ρούχων καὶ τὰ σχήματα ἀνάγκασαν τοὺς Τούρκους νὰ στρέψουν πρὸς τὰ ἐκεῖ τὴν προσοχή τους καὶ ν᾽ ἀρχίσουν τὶς ντουφεκιές. Δυὸ πάλι ἀναμμένα φυτίλια ποὺ ἄφηκαν οἱ Ἕλληνες στὶς τρουπίτσες τῶν κανονιῶν, ἄναψαν σὲ λίγο τὰ κανόνια. Ἄρχισαν καὶ οἱ Τοῦρκοι τὸ ἴδιο. Ἔστελναν βλήματα στὸν ἄδειο πιὰ προμαχῶνα, ἐνῷ κεῖνοι ποὺ πρῶτα τὸν ὑπεράσπιζαν μὲ τέτοιο πεῖσμα ἦτανε τώρα πηγεμένοι μακριά. Δὲν ἔμειναν στὸ πεδίο τῆς μάχης, παρὰ μονάχα ἕξη νεκροὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες.

ΣΤΙΓΜΕΣ ΚΡΙΣΙΜΕΣ

Ἡ ἐπανάστασι βρισκόταν τώρα σὲ κρίσιμο σημεῖο. Γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ, ἔπρεπε νὰ τὴ συντρέξουν ὅλοι. Ὅμως, ὄχι μόνο δὲν τὴν συνέτρεξαν, ἀλλὰ καὶ τὴν πρόδωσαν. Τί θὰ μπόραγε λοιπὸν τώρα νὰ κάνῃ ὁ λιγοστὸς καὶ προδωμένος κεῖνος στρατός, ἀνάμεσα στὶς τεράστιες στρατιὲς ποὺ προχωροῦσαν κατὰ πάνου του; Ἀσφαλῶς τίποτα. Κάθε ἀντίστασι ἦτανε καταδικασμένη. Ἡ Μολδοβλαχία ἦτανε τώρα πλημμυρισμένη ἀπὸ πασάδες, καὶ ὁ Ὑψηλαντικὸς στρατός, ποὺ βρίσκονταν στρατοπεδευμένος στὸ Τυργοβίστι, θὰ βρισκότανε σὲ λίγο κυκλωμένος. Ὁ Ὑψηλάντης σκέφτηκε πῶς μονάχα μιὰ ἐξωτερικὴ ἐνίσχυσι θἄτανε τώρα δυνατὸ νὰ σώσῃ τὸν στρατό του. Κι᾽ αὐτὴ ἡ θετικὴ ἐνίσχυσι δὲν μπόραγε νἄρθῃ ἀπ᾽ ἀλλοῦ παρὰ μονάχα ἀπὸ τὴ Ρωσσία. Γίνηκε ἀμέσως μιὰ ἀναφορὰ στὸν αὐτοκράτορα τῆς Ρωσσίας Ἀλέξανδρο ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ τῆς Μολδοβλαχίας καὶ μέσα σ᾽ αὐτὴ ζητιώτανε ἡ ἐπέμβασί του. Τὸ κείμενο τῆς ἀναφορᾶς ἔχει ἔτσι:

«Κραταιότατε καὶ Χριστιανικώτατε Αὐτοκράτωρ!

»Αἱ εἰς τὸ φιλάνθρωπον κράτος Σου μεγάλαι καὶ διὰ πολλοὺς λόγους βέβαιαι ἐλπίδες μας, ἡ πρὸ τόσων χρόνων ριζωθεῖσα εἰς τὰς καρδίας μας μεγάλη πρὸς τὴν Ρωσσίαν ἀγάπη, ἡ ἐκ πολλῶν κηρυχθέντων λόγων καὶ ἔργων τῆς χριστιανικωτάτης Μεγαλειότητός Σου πληροφορία, ὅτι δὲν θέλει παραβλέψει χριστιανοὺς πάσχοντας, καὶ ὅλα ὅσα δύνανται νὰ δώσουν θάρρος εἰς ἀδυνάτους νὰ ζητήσουν βοήθειαν ἀπὸ δυνατούς, παρεκίνησαν καὶ ἡμᾶς τοὺς σημαντικοὺς διαφόρων ἐπαρχιῶν τῆς πατρίδος μας νὰ προστρέξωμεν προλαβόντες εἰς τὴν εὐμένειαν τῆς Αὐτοκρατορικῆς Σου Μεγαλειότητος.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Πῶς ντύνονται στὴν Ἤπειρο

Γ΄.

Τὸ ντύσιμο ἑνὸς λαοῦ ἔχει κι' αὐτὸ τὴν ἱστορία του. Δὲ ντύνονται ὁλοῦθε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ κάθε μέρος ἔχει τὶς δικές του παραδόσεις στὸ κεφάλαιο αὐτό. Οἱ κάτοικοι μιᾶς περιφερείας μπορεῖ νὰ γνωριστοῦν ἀπὸ τὴν κατατομή τους, ἀπὸ τὴν προφορά τους, ἀλλὰ κι' ἀπ' τὴν ἀμφίεσί τους.

Στὶς πόλεις καὶ στὰ κέντρα ντύνονται κανονικὰ καὶ ὁμοιόμορφα ὅπως στὴν πρωτεύουσα. Δὲ συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὰ χωριά. Ἐκεῖ ντύνονται ἀλλιώτικα. Ξεχωρίζουμε μάλιστα τοὺς Ἠπειρῶτες σὲ δυὸ κατηγορίες, ἀνάλογα μὲ τὶς στολές τους: σὲ βλάχους καὶ σὲ χωριάτες.

Οἱ βλάχοι, οἱ τσοπαναραῖοι, αὐτοὶ ποὺ περνᾶν τὴ ζωή τους στὰ βουνὰ φυλάγοντας κοπάδια, διατηροῦν τὴν παλιὰ ἐνδυμασία, τὴν πατροπαράδοτη. Στὸ κεφάλι τους φορᾶνε σκούφιά, οἱ περισσότεροι μάλιστα στραβά, ἔπειτα γελέκο σταυρωτό, γαλάζιου χρώματος ἢ μαύρου, καὶ στὰ πόδια ἄσπρη «τσακτσίρα», ἢ «μπουραζάνα», ποὺ στοὺς πιὸ φτωχοὺς εἶναι καμωμένη ἀπὸ τραγόμαλλο καὶ ἔχει τότε χρῶμα σκοῦρο πρὸς τὸ κόκκινο. Τὸ πουκάμισο—κεντημένο συχνὰ στὶς τραχηλιὲς καὶ μπροστά, στὴν ἀράδα τῶν κουμπιῶν—τελειώνει στὰ χέρια στὴ λεγόμενη μανίκα, ποὺ εἶναι ἀνοιχτή, πολύπτυχη καὶ φουσκώνει. Οἱ φανέλλες τους, λίγο πιὸ πάνου ἀπ' τὸν καρπό, ἔχουν κι' αὐτὲς κεντήματα ποὺ λέγονται χερότια.

Ἀπάνου ἀπ' τὸ πουκάμισο καὶ τὸ σταυρωτὸ γελέκο φοροῦν τὸ σακάκι τους, μὲ φέλπα στὴν κορφή, ποὺ ἐκεῖ τὸ λένε «πανωτό». Αὐτὸ ἔχει δυὸ τσέπες ἀπ' τὰ πλάγια καὶ εἶναι μάλλινο, καθὼς ὅλα τους τὰ ροῦχα ἐξὸν ἀπ' τὸ πουκάμισο. Μὲ τὰ κρύα ὅμως καὶ τὶς βροχὲς φοροῦνε κάπες ἢ κοντοκάπια. Ἡ κάπα εἶναι πιὸ εὐρύχωρη ἀπ' τὸ κοντοκάπι καὶ δὲν ἔχει ἰδιαίτερα μανίκια γιὰ τὰ χέρια σὰν ἐκεῖνο. Αὐτὴ τὴν ἀφήνουν ἄβαφη ἐνῷ τὸ κοντοκάπι τὸ βάφουνε μαῦρο. Ἐκεῖνο καταλήγει ἀπάνω σὲ κατσούλα, ποὺ προστατεύει τὸ κεφάλι. Μὲ τὴν κάπα μπορεῖς νὰ κοιμηθῇς ἔξω, χρησιμοποιώντας την γιὰ στρῶμα καὶ γιὰ σκέπασμα ταυτόχρονα. Μὲ τὸ κοντοκάπι ἐξασφαλίζεται κανείς, στέκοντας ὄρθιος, ἀπ' τὴ βροχή. Γι' αὐτὸ δὲ λείπει ἀπὸ κανέναν γιδοβοσκό, ἐπειδὴ αὐτοὶ περνοῦν μόνον τὴν ἡμέρα τους ἔξω.

Φουστανέλλες δὲ φοροῦν πιὰ παρὰ μόνο λίγοι βλάχοι τῆς παλιᾶς γενιᾶς, ποὺ δὲν ἐννοοῦν ν' ἀπαρνηθοῦν τὶς συνήθειες τοῦ καιροῦ τους. Ἀσυνήθιστο ἔχει καταντήσει κι' ἕνα ἄλλο εἶδος ντυσίματος, ἀνάλογο μὲ τῶν τσολιάδων, ποὺ βάσι του ἀποτελεῖ τὸ λεγόμενο «μαντύο». Εἶναι κι' αὐτὸ παραλλαγὴ τῆς φουστανέλλας, νεώτερη ἔκδοσί της νὰ ποῦμε.

Ἠπειρώτισσα

Οἱ χωριάτες ὅμως, αὐτοὶ ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὴ γεωργία ἢ μὲ ἄλλα ἐπαγγέλματα — τὶς τέχνες, ποὺ λένε αὐτοὶ—ντύνονται πιὸ ἁπλᾶ. Τὸ σακάκι τους εἶναι μάλλινο πάλι, ἀλλὰ οἱ τσέπες του πᾶνε πρὸς τὰ κάτω καὶ γενικὰ μοιάζει πιὸ πολὺ μὲ τὸ εὐρωπαϊκό. Τὸ ἴδιο μποροῦμε νὰ ποῦμε, ἀκόμα περισσότερο, γιὰ τὸ γελέκο καὶ τὸ παντελόνι. Τὸ χρῶμα τους εἶναι πάντα ἢ μαῦρο ἢ γαλάζιο βαθύ.

Ὅσο γιὰ τσουράπια, οἱ βλάχοι δὲ συνηθίζουν νὰ πολυφοροῦν. Κι' ὅταν φοροῦν, τὰ θέλουν ἄβαφα, ἀπὸ ἄσπρο γνέμα, ἐνῷ οἱ ἄλλοι τὰ προτιμοῦνε βαμμένα. Τὰ τσαρούχια τους τέλος οἱ παλιοὶ τὰ θέλανε μὲ φοῦντες μεγάλες, ἢ μὲ μύτες οἱ γεροντότεροι, καὶ μὲ πρόκες βαρειὲς ἀποκάτου, ἐνῷ σήμερα ἔχουν κι' αὐτὰ ἁπλοποιηθῆ ἢ ἀντικατασταθῆ μὲ παπούτσια, δικῆς τους βέβαια κατασκευῆς καὶ κάπως ἄκομψα.

Γιὰ νὰ συμπληρώσουμε τὴ βλάχικη ἀμφίεσι πρέπει νὰ προσθέσουμε τὸ ἀχώριστο ἐξάρτημά τους, τὴ γκλίτσα, καθὼς καὶ τὸ σελάχι, ποὺ τὸ ζώνουνε στὴ μέση. Μέσα σ' αὐτὸ φύλαγαν τὸ μαχαίρι, τὸ σουγιᾶ, τὴν καπνοσακκούλα, τὶς τσακμακόπετρες καὶ ὅλα τους τὰ χρειαζούμενα. Ἦτανε μιὰ κινητὴ θήκη ποὺ ἐξυπηρετοῦσε περίφημα τὸν κάτοχό της. Σήμερα ὅμως ἔγιναν σπάνια κι' αὐτά.

Γ. Ἀνέμης

Η ΣΤΗΛΗ τοῦ Γιατροῦ

Ὁ ἀρθριτισμὸς αἰτία τῆς νευρικότητος τοῦ Ἕλληνος

Τώρα εἶμαι βέβαιος πὼς οἱ ἀναγνῶσται μου θὰ μὲ διαβάζουν μὲ μεγαλυτέρα εὐχαρίστησι ὅταν ξέρουν ὅτι τὰ ἄρθρα μου γράφονται «ἐκεῖ ψηλὰ στὸ Μέτωπο» καὶ ὅτι ὁ πρώην παιδίατρός τους καὶ ἤδη ἀνθυπίατρος τοῦ ἐνδόξου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ δὲν τοὺς λησμονεῖ. Πάντως ἂς μὴ περιμένουν πολεμικὰς περιγραφὰς διότι οὔτε μπορῶ καὶ οὔτε μοῦ ἐπιτρέπει ἡ σύνταξις τῆς «Νεολαίας», ἡ ὁποία μάλιστα μὲ ἠπείλησε ὅτι θὰ γράψη καὶ αὐτὴ ἰατρικὸ ἄρθρο.

Θὰ ἐξακολουθήσωμεν λοιπὸν τὸ ἄρθρον ποὺ ἀρχίσαμε στὴν Ἀθήνα περὶ νευρικῶν καὶ ὅταν τελειώσῃ τότε θὰ γράψω καὶ ἰατρικὰ ἄρθρα ποὺ ἔχουν σχέσι μὲ τὸν πόλεμο καὶ ἰδίως μὲ τὰ ἀποτελέσματά του, ὅπως γιὰ τὴ θρεπτικὴ ἀξία τῶν... ἰταλικῶν μακαρονίων καὶ πῶς τρώγονται μὲ σάλτσα... Μουσσολὶν ἀπὸ τοὺς τσολιάδες μας...

Ὁ ἀρθριτισμὸς λοιπὸν εἶναι μιὰ παθολογικὴ κατάστασις τοῦ πολιτισμένου ἀνθρώπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπὸ τὶς μεγάλες καταχρήσεις πλουσίων τροφῶν καὶ τροφῶν ἔχει δημιουργηθῆ μία νοσηρὰ κατάστασις κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἀποβάλλονται ἀπὸ τὸν ὀργανισμό του τὰ τοξικὰ προϊόντα τῆς λειτουργίας τοῦ σώματος, ὅπως τὸ οὐρικὸν ὀξύ, διάφορα ἄλατα καὶ τοξῖνες, ἢ ἀποβάλλονται βραδέως. Παραμένοντα δὲ εἰς τὸν ὀργανισμὸν προκαλοῦν διάφορες διαταραχές, ὡς λίθους τῆς χολῆς ἢ τῶν νεφρῶν, νευραλγίες, στομαχικὲς καὶ ἐντερικὲς διαταραχές, ἔκζεμα, διαβήτη καὶ συνεχῆ ἐρεθισμὸν τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἡ κατάστασις αὐτὴ δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν καλοζωΐα, καὶ τὴν κατάχρησι τροφῶν καὶ ἰδίως κρεάτων, λιπαρῶν, παστῶν, τηγανιτῶν καὶ γενικῶς πλουσίων θρεπτικῶν φύσιων καὶ ἀφθόνων. Ἐπίσης δὲ καὶ ἀπὸ τὴ μεγάλη κατάχρησι κατὰ τὸν τελευταῖον καιρὸν τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, μηδὲ τοῦ οἴνου ἐξαιρουμένου. Ὅταν δὲ δημιουργηθῆ μία τέτοια κατάστασις, δύσκολα θεραπεύεται καὶ κληρονομεῖται εἰς τοὺς ἀπογόνους, οἱ ὁποῖοι ἐὰν κληρονομήσουν καὶ τὴν τύχην ἢ τὴν πολυφαγίαν τῶν γονέων, τότε αὐξάνεται ὁ ἀρθριτισμὸς εἰς τὸ τετράγωνον καὶ ἔτσι μποροῦμε νὰ σᾶς παρουσιάσωμε τὸ ἑξῆς νοσολογικὸν δένδρον: «Πατὴρ χωρικός, καλοφαγᾶς καὶ πλούσιος, ἐργάζεται ὀλίγον καὶ περισσότερον οἱ ὑπηρέται του, παρουσιάζει σὲ ὅλο του τὸ βίο μόνον παχυσαρκίαν. Υἱός, παραμένει χωρικός, κληρονομεῖ τὴν πολυφαγίαν καὶ τὴν παχυσαρκίαν τοῦ πατρός, ἐπὶ πλέον ὅμως παρουσιάζει ὡς ἀρθριτικὴν ἐκδήλωσιν τὴν πρόωρον πτῶσιν τῶν ὀδόντων καὶ ἑπομένως νευραλγίας. Ἔγγονος πολιτισμένος ἰατρὸς κληρονομεῖ τὰ προηγούμενα τῶν προγόνων καὶ ἔχει ὡς ἰδιαίτερο καὶ νέο ἀρθριτικὸ σύμπτωμα, τὸ ἔκζεμα καὶ τὴν χρονίαν ἠπατίτιδα. Δισέγγονος ἀσθματικὸς ἢ διαβητικὸς καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς». Οἱ διαταραχὲς αὐτὲς παρουσιάζονται ὅσο ἡ ἡλικία παρέρχεται, εἶναι ἐλαφρὲς στὴν ἀρχὴ καὶ δὲν ἀπειλοῦν τὴ ζωὴ τοῦ ἀρρώστου διότι τότε θὰ ἤμαστε ὅλοι καταδικασμένοι σὲ θάνατο. Παρουσιάζουμε κατὰ τὸ πλεῖστον ἐλαφρὰ μόνον συμπτώματα τοῦ ἀρθριτισμοῦ, ὅπως διάφορα σπυθουράκια ποὺ βγάζουν τὰ παιδιά, τὶς κεφαλαλγίες, δυσκοιλιότητα, μιὰ ἀναπνευστικὴ στενοχώρια ποὺ φθάνει κάποτε μέχρ δυσπνοίας, τὰς διογκώσεις τῶν ἀμυγδαλῶν στὰ παιδιά, τὴν καταστροφὴν τῶν ὀδόντων, τὴν πρόωρο φαλάκρα, τὶς νευραλγίες καὶ ἀρθραλγίες, ἡ ὁποῖες φέρουν συχνὰ τὴν ἐπιγραφὴν τῶν χρονίων ρευματισμῶν χωρὶς νὰ ἔχουν καμμιὰ σχέσι μὲ τοὺς ρευματισμούς, τὶς ξυνίλες καὶ τὰ φουσκώματα τοῦ στομάχου καὶ τέλος τὴν νευρικὴν ὑπερδιέγερσιν μὲ τὴν ὁποίαν ἀσχολούμεθα. Ὅλα αὐτὰ εἶναι συμπτώματα κατὰ κανόνα τῶν πολιτισμένων, τῶν καλοφαγάδων, τῶν πλουσίων, τῶν διαγόντων καθηστικὸν βίον, τῶν καταχραστῶν πλουσίαν τροφῶν, καρυκευμάτων καὶ οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ ὄχι τῶν πτωχῶν, τῶν ζώντων λιτῶς, τῶν ἐργαζομένων σκληρὰ μὲ τὴν γῆν ἢ μὲ τὸν σίδηρον καὶ οἱ ὁποῖοι ἀποβάλλουν ἀπὸ τὸν ὀργανισμόν των μὲ τὸν ἱδρῶτα των καὶ τὸ τελευταῖον ἴχνος τῶν ἀρθριτικῶν ἀλάτων. Συνεχεια εἰς τὸ ἑπόμενον.

Γ. ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ
Ἀνθυπίατρος

Η ΣΕΛΙΣ των κοριτσιών

✱ Ο ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΣ ✱

Νέο κορίτσι,
Ἀγαπημένη Φαλαγγίτισσα,

Πόσες φορὲς δὲν εἴπαμε καὶ δὲν τονίσαμε ἀπὸ τὶς σελίδες αὐτὲς ὅτι τὸ μάτι τῆς νέας γενεᾶς σήμερα εἶναι στραμμένο πάντα πρὸς τὰ ἐμπρός, ὅτι τὸ πνεῦμα της ἀτενίζει πάντα πρὸς τὸ μέλλον καὶ ἡ ψυχή της φτερουγίζει πάντα πρὸς τὰ ὕψη. Πόσες φορὲς δὲν ἀναφέραμε καὶ δὲν ἀναλύσαμε τὶς συμβουλὲς καὶ τὶς ὑποθῆκες τοῦ ἀγαπημένου μας Ἀρχηγοῦ, ποὺ ἁπλᾶ καὶ λακωνικά, δυνατὰ ὅμως καὶ ὑποβλητικὰ μᾶς ἔβαλε μέσα μας σὰν θεῖο σπόρο τὴν ὁρμὴ αὐτὴ πρὸς τὰ ἐμπρός, πρὸς τὸ μέλλον, πρὸς τὰ ὕψη. Τώρα Ἐκεῖνος, ὑποκείμενος στὶς μεγάλες βουλὲς τοῦ Ὑψίστου, ἀπεχώρησεν ὡς ἄνθρωπος πρὸς τὸν οὐρανόν. Ὅμως ἡ ψυχή Του καὶ τὸ πνεῦμα Του μένουν διάχυτα γύρω μας καὶ μέσα μας. Οἱ μεγάλοι ἄνθρωποι ἔχουν δώσει τὸ καλύτερό τους καὶ τὸ πολυτιμότερό τους — ποὺ εἶναι τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχή — στὴν ἐποχή τους.

Ὁ δικός μας Μεγάλος μᾶς παρεχώρησε, μᾶς χάρισε ἐνόσῳ ζοῦσε ἀκόμα ὅ,τι εἶχε κι' ὅ,τι δὲν εἶχε. Καὶ δίνοντας ὅλα αὐτὰ στὴν ἐποχή Του, τὰ ἀπέθεσε στὰ νεανικὰ χέρια μας καὶ στὶς θερμὲς καρδιές μας. Ὁποιοδήποτε λόγο Του κι' ἂν διαβάσουμε, ὁποιαδήποτε πρᾶξι Του κι' ἂν ἀναλογιστοῦμε, βλέπουμε μὲ συγκίνησι ὅτι στὴ νεότητα εἶχε στηρίξει τὶς ἐλπίδες Του, αὐτὴν ἀγαποῦσε μὲ πάθος μπορεῖ νὰ πῆ κανείς, σ' αὐτὴν πρόσφερε, αὐτὴν ἔσφιγγε πάνω στὴν καρδιά Του μὲ ἀγάπη ἰδιαίτερη, αὐτὴν δὲν κουράζονταν νὰ καθοδηγῆ, αὐτὴν δὲν ἔπαυε νὰ περιθάλπη σὰν ἀληθινὸς πατέρας τὰ παιδιά του.

Μᾶς συμμάζεψε ἀπὸ τὸν κακὸ δρόμο, ἀπὸ τὸν ἀτομικιστικὸ καὶ ἐγωϊστικὸ καὶ μᾶς συνέδεσε στὸ μεγάλο σύνολο, ποὺ σήμερα γονατίζει μπροστὰ στὸ νεκρό Του μὲ σφιγμένη τὴν καρδιὰ ἀπὸ τὸν ξαφνικὸ χαμό Του, μὰ μὲ τὴν ψυχὴ γεμάτη θέλησι καὶ ἀπόφασι. Ἔτσι μᾶς ἐδίδαξε Ἐκεῖνος! Ἔτσι θὰ κάνουμε ἐμεῖς! Γιατὶ μέσα μας θὰ ζῆ καὶ θὰ βασιλεύη τὸ πνεῦμα Του. Μᾶς ἔμαθε νὰ ὑποφέρουμε κάθε πόνο καὶ κάθε συμφορὰ παλληκαρίσια. Ἡ στάσι Του κατὰ τὴν Ἱστορικὴ ἡμέρα τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940 μᾶς δίδαξε πολλὰ καὶ μᾶς ἔδωσε τὸ παράγγελμα ποὺ γράφτηκε μὲ πυρωμένα γράμματα πάνω στὴν πλάκα τῆς ψυχῆς μας.

«Μὴ φοβῆσθε, παιδιά μου ἀγαπημένα, μπροστὰ στὴν ὕλη! Μὴ σκύβετε τὸ κεφάλι σας μπροστὰ στὴν βία! Μὴν ὀπισθοχωρῆτε ποτὲ μπροστὰ στὴν ἀδικία! Ἡ ὕλη εἶναι φθαρτή, ἡ βία ὀλιγόζωη, ἡ ἀδικία ἔχει μέσα της τὸ σπέρμα τοῦ θανάτου! Σεῖς παιδιὰ τοῦ πνεύματος, τοῦ ἀθανάτου ἑλληνικοῦ πνεύματος, παιδιὰ τῆς ἐκπολιτιστικῆς ἠπιότητος, ποὺ κατέκτησε χωρὶς δόρατα καὶ τόξα τὴν ἀνθρωπότητα, παιδιὰ τῆς δικαιοσύνης, βαδίζετε ἐμπρός, πάντα ἐμπρός! Κι' ἂν κανένας μας πέση, θὰ σκύψουμε νὰ τὸν φιλήσουμε ἀδελφικά, θὰ σφίξουμε τὰ δόντια καὶ θὰ προχωρήσουμε, κρίκοι τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς, ὅλο πιὸ μακριά. Τὸ ἔργο μας αὐτὸ εἶναι θεϊκό. Μᾶς ἔδωσε τὴν ἐντολή του ἀπὸ τὰ μυθικὰ χρόνια ὁ Προμηθέας, καὶ τὸν ἀναμμένο πυρσό του ζωογονώντας τον θὰ μεταδώσουμε μὲ δυνατὴ φλόγα στὶς ἑπόμενες γενεές!»

Ἔτσι μᾶς εἶπε μὲ τὴν ἀνδρική του ἀπάντησι στὶς 28 τοῦ Ὀκτώβρη. Καὶ τώρα ποὺ μετὰ τρεῖς μῆνες ἔπεσε Ἐκεῖνος, ὁ πρῶτος στρατιώτης, ὁ πρῶτος Φαλαγγίτης, σταματοῦν γιὰ μιὰ στιγμὴ συγκινημένες ὡς τὰ μύχια τοῦ Εἶναι μας οἱ φάλαγγές μας, βάζουν τὸ χέρι στὸ κεφάλι γιὰ τὸ μεγάλο χαιρετισμὸ καὶ ἔπειτα τὸ κατεβάζουν στὴν καρδιὰ γιὰ νὰ τὴν φουχτιάσουν, νὰ τὴν σφίξουν, νὰ τῆς πνίξουν τὸν πόνο. Γιατὶ Ἐκεῖνος ἀηδίαζε τοὺς μικροὺς ποὺ τοὺς συνεπαίρνει ἡ θλῖψι σὲ μιὰ συμφορά, τσακίζοντας νεῦρα καὶ θέλησι. Καὶ ξέρουμε ἐμεῖς αὐτὴ τὴ στιγμή, τὸ ξέρουμε πιὸ καλὰ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους, γιατὶ μέσα μας πάλλει ἡ δική Του καρδιά, μέσα μας δὲν ἔπαυσε νὰ πάλλη — ἔστω κι' ἂν σταμάτησε φυσιολογικὰ — ἀφοῦ πρὸ πολλοῦ μᾶς τὴν εἶχε χαρίσει.

Ξέρουμε ἐμεῖς, κορίτσια κι' ἀγόρια, μικρὰ καὶ μεγάλα, ὅτι πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μας θὰ στέκη πάντα τὸ χέρι Του γιὰ νὰ μᾶς εὐλογῆ, μέσα στὴν ψυχή μας θὰ εἶναι ἡ θέλησί Του, γιὰ νὰ μᾶς ἀτσαλώνη, καὶ μέσα στὴν καρδιά μας ἡ φλόγα Του, γιὰ νὰ μᾶς ὁδηγῆ στὶς μελλοντικὲς τοῦ Ἔθνους μας δόξες. Ἐμεῖς πληρωμένοι σὰν θεϊκοὶ ἀμφορεῖς, μὲ τὶς δικές Του ἀρετές, ποὺ ἀγωνίστηκε γιὰ νὰ μᾶς μεταδώση, θὰ προχωρήσουμε, γεροὶ οἰκοδόμοι, στὸ ἔργο Του. Πειθήνιοι καὶ γεμᾶτοι αὐτοθυσία, ὅπως πάντοτε, θὰ σφιχτοῦμε γύρω στοὺς νέους μας Ἀρχηγοὺς καὶ «στὴν σοβαρὰν αὐτὴν καμπὴν τοῦ ἐθνικοῦ μας βίου θὰ ὑψώσωμεν τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ἐμπρός, πρὸς τὴν εὐρεῖαν λεωφόρον, τὴν ὁποίαν ὁ νοῦς καὶ ἡ ἐργασία τοῦ ἐκλιπόντος μεγάλου Ἕλληνος διήνοιξεν», ὅπως ἐτόνισεν ὁ νέος μας πρωθυπουργὸς κ. Ἀλέξανδρος Κοριζῆς.

Τῶν φαλάγγων μας ὁ στέφανος, ποὺ καταθέτουμε στὴ μνήμη Του, ἀπὸ τὴν μιὰ ἄκρη τῆς Ἑλλάδος ὡς τὴν ἄλλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ καὶ τὴν πόλι, ἀπὸ τὸ μέτωπο καὶ τὰ μετόπισθεν, εἶναι ἀπὸ τῆς ψυχῆς μας τὰ μυριόχρωμα λουλούδια φτειασμένος. Τὰ ἄνθη αὐτὰ ἔχουν ἄλλα ὀνόματα κι' οὔτε τριαντάφυλλα οὔτε ζουμπούλια λέγονται. Εἶναι ἡ ὑπακοὴ καὶ ἡ πειθαρχία στοὺς Ἀρχηγούς μας, ἡ αὐτοθυσία καὶ ἡ αὐταπάρνησι, ἡ φιλοπατρία καὶ τὸ καθῆκον, ἡ φυλετικὴ συνείδησι καὶ ἡ ἀλληλεγγύη, ὁ σεβασμὸς τῶν ἀξιῶν καὶ τὸ πεισματικό μας θάρρος, ἡ προσφορὰ καὶ τὸ αἷμα μας. Ἕνα τέτοιο στεφάνι πλεγμένο ἀπὸ τὰ χέρια μας καταθέσαμε πάνω στὸ νεκρό Του.

Ποιὸς μπορεῖ νὰ πῆ πὼς ὁ ξαφνικὸς τοῦ ἀγαπημένου μας ἀγωνιστοῦ θάνατος θὰ σταματήση τὴν πορεία μας; Μάταιη ἡ χαρὰ τῶν ἐχθρῶν μας! Ὅπως ὡς τὰ τώρα ἀντάμωσε σὲ κάθε χτύπημά του τὸ ἀτσάλι τῆς ψυχικῆς μας ἀσπίδος, θὰ τὸ συναντήση καὶ στὸ μέλλον, ὡς ποὺ νὰ βάλουμε ἐμεῖς μὲ τὰ χέρια μας πάνω στὴν ταφόπετρα τοῦ Μεγάλου μας καὶ τὸ στεφάνι τῆς τελειωτικῆς ἑλληνικῆς Νίκης, ψάλλοντας σ' Ἐκεῖνον χαρούμενοι τὸν μεγαλόστομο τῆς Δόξης παιᾶνα.

Τὰ σπίτια μας, οἱ καρδιές μας, ἡ Χώρα μας ὁλόκληρη, ὁ ἀγέρας ποὺ ἀναπνέομε εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ τὴν ἀκατάσχετη αὐτὴ λαχτάρα, τόσο δυνατὴ καὶ τόσο ὁρμητική, ποὺ τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ ἀναχαιτίση τὸ ρέμα της.

Ἐμεῖς, κορίτσια κι' ἀγόρια, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, γέροι καὶ παιδιά, οἱ Ἕλληνες ὅλοι, ἐμεῖς θὰ τοῦ ψάλουμε τὸν παιᾶνα τοῦ νέου ἑλληνικοῦ ἄθλου: «Τὴν νίκην κατὰ βαρβάρων».

Σ. Καρ.

ΤΕΤΟΙΟΙ ΗΣΑΝ ΠΑΝΤΑ ΟΙ ΙΤΑΛΟΙ

Ἀπόβραδο.

Τὸ ἀπόμερο ἐρημικὸ ὀρεινὸ χωριουδάκι μοιάζει σὰν ἀκατοίκητο. Οὔτε τὰ σκυλιὰ δὲν κυκλοφοροῦν στοὺς δρόμους. Ὁ ἥλιος ἔχει βασιλέψει, τὸ σκοτάδι ἔχει ἁπλώσει τὶς φτεροῦγες του. Μὰ ἡ αἰτία τῆς ἐρημιᾶς του δὲν εἶναι αὐτή! Κι' ἄλλοτε ὁ ἥλιος βασίλευε, κι' ἡ νύχτα ἅπλωνε τὰ φτερούγια της. Ὡστόσο ἡ ζωὴ διαρκοῦσε ὡς ἀργά, πολὺ ἀργά, καὶ τὸ φῶς ποὺ πρόβαλε ἀπὸ τὶς χαραμάδες καὶ τὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν ἔδειχνε φανερὰ ποῦ εἶχε καταφύγει ἡ ζωὴ αὐτή.

Μὰ τώρα... Τώρα ἦταν πόλεμος!

Κι' ἄλλοτε βέβαια, σ' ἄλλες ἐποχές, γινόνταν πόλεμοι. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ δὲν τοὺς εἶχαν ξεχάσει. Ἔζησαν τὴν ἀγωνία, τὴ χαρά, τὴ λύπη, τὸν ἐνθουσιασμό, τὴν πίκρα, τὸ γέλιο, ποὺ κλείνει κάθε πόλεμος. Ποτὲ ὡστόσο τὶς ἐποχὲς ἐκεῖνες δὲν φράχτηκαν σὰν πουλιὰ ἀπὸ θηριὰ κυνηγημένα! Ποτέ... Γιατὶ ἄλλοτε ὁ πόλεμος γινόταν πέρα ἐκεῖ, κάπου στὸ μέτωπο, τίμια, παλληκαρίσια ... μεταξὺ ἀνθρώπων ἀντιπάλων καὶ ὡπλισμένων. Ἀντίπαλοι! Ὁ ἕνας ἐδῶ, ὁ ἄλλος ἐκεῖ! Κτυπιῶνταν ἀλύπητα ἄντρες ἔνοπλοι καὶ στεφάνωνε ἡ νίκη ἐκείνους, ποὺ ἦταν πιὸ δυνατοὶ στὰ ὅπλα, πιὸ ἔμπειροι στοῦ πολέμου τὴν τέχνη, πιὸ ἔξυπνοι, περισσότεροι γενναῖοι. Κι' ὅταν ὁ ἕνας ἀντίπαλος πετοῦσε τὰ ὅπλα ἢ σήκωνε τὰ χέρια, ὁ ἄλλος τὸν σεβόταν. Γιατὶ ὁ ἡττημένος ἐνέπνεε τὸν οἶκτο, ἂν ὄχι τὸ σεβασμό. Βέβαια εἶχε ὁ πόλεμος πάντα τὶς σκληρότητές του. Πόλεις ποὺ ἐπυρπολοῦντο, χωριὰ ποὺ ἐκαίοντο, ἀνθρώπους ποὺ ἐγκατέλειπαν τὶς ἑστίες τους. Μὰ ὅλα αὐτά, σκληρότητες κι' ἐμπρησμοί, ἐγίνοντο πάντα κοντὰ στὴ ζώνη τοῦ πυρός, σὲ μέρη ἐγκαταλελειμμένα ἀπὸ τὸν ἐχθρό. Καὶ τἄχαν αὐτὰ πάντα ὑπ' ὄψη τους οἱ ἄλλοι, ὅσοι δὲν μετεῖχαν στὸν πόλεμο, γέροι, γυναῖκες, ἄρρωστοι, παιδιά...

Τώρα ὅμως. Τώρα τὰ πράγματα εἶχαν ἀλλάξει. Κι' αὐτὸ τὸ ἔμαθε τὸ ἀπόμερο ὀρεινὸ χωριὸ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ κάποιο ἐχθρικὸ ἀεροπλάνο διέσχισε μὲ τ' ἀτσαλένια του φτερὰ τὸν ὁρίζοντα, σπάθισε τὸν ἀέρα μὲ τὸν ἕλικά του καὶ ξεφόρτωσε τὸ θανατηφόρο φορτίο του μέσα στὸ χωριό. Ἕνα χωριὸ μακριὰ ὁλόκληρα μίλια ἀπὸ τὸ μέτωπο, χωμένο ἀνάμεσα στὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ τὸν οὐρανό, ποὺ οἱ λίγοι κάτοικοί του, γυναῖκες ἄοπλες, παιδιὰ μικρὰ καὶ γέροι ἀνήμποροι καλλιεργοῦσαν τὴ γῆ καὶ καρτεροῦσαν νὰ μάθουν κάποιο νέο μ' ἀγωνία, ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἐκείνους ποὺ ἀντιμετώπιζαν τὸν ἐχθρὸ τῆς Ἀρβανιτιᾶς τὰ χιονοσκεπασμένα βουνά. Οὔτε παλημπιστόλα δὲν εἶχαν γιὰ ν' ἀμυνθοῦν. Εἰρηνικὸ τὸ χωριουδάκι δὲν ἀντιμετώπιζε κανένα κίνδυνο ὡς τώρα.

Μὰ τώρα... Τώρα νὰ ποὺ ὁ «ἀκουργιαλός», ἡ πρωτότυπη σειρῆνα, ἡ καμωμένη ἀπὸ τὸ ὄστρακο κάποιου μεγάλου θαλασσινοῦ, ποὺ παλιότερα τὰ καράβια χρησιμοποιοῦσαν γιὰ ν' ἀναγγέλλουν τὴν ἄφιξί τους στὰ λιμάνια, στρίγγλιζε κάθε λίγο καὶ λιγάκι γιὰ ν' ἀναγγείλη τὸν κίνδυνο. Κι' οἱ χωρικοὶ ἔσπευδαν τὴν ἡμέρα νὰ κρυφθοῦν ὅπου ὅπου καὶ τὴ νύχτα ἐκλείνοντο στὰ σπίτια των, ἔσβηναν τὰ φῶτα γιὰ νὰ μὴν τοὺς ἀνακαλύψη ὁ φτερωτὸς δολοφόνος.

Στρατιωτικὸς στόχος δὲν ἦταν τὸ χωριό. Γιὰ τοῦτο ὅμως κι' ἐκινδύνευε. Γιατὶ τὰ φτερωτὰ μηχανήματα τοῦ θανάτου δὲν πλησίαζαν στόχους στρατιωτικούς. Ἐκεῖ μύριζε μπαροῦτι καὶ ὑπῆρχε κίνδυνος. Στὰ σίγουρα κτυποῦσε ὁ ὕπουλος ἐχθρός!

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, χωμένοι στὴν πιὸ σκοτεινὴ γωνιὰ ἑνὸς χαμηλοῦ σπιτιοῦ τρεῖς μορφὲς συζητοῦσαν τὰ νέα τῆς ἡμέρας.

—Ὥστε χτύπησαν καὶ ἕνα ἐρημονῆσι;

—Μὰ τί ἄλλο ἤθελες νὰ κάμουν; Τ' ἀεροπλάνα τους χτυποῦν ἐκκλησιὲς καὶ γυναικόπαιδα. Οἱ ἡρωϊκοὶ φαντάροι τους ἔπιασαν ἕναν ὅλο κι' ὅλο αἰχμάλωτο κι' ἔβγαλαν τὰ δόντια γιὰ νὰ μᾶς εὐχαριστήσουν γιὰ τὴν περιποίησι ποὺ κάνομε στὶς χιλιάδες τοὺς δικούς των. Ἔπρεπε λοιπὸν κι' ὁ στόλος τους νὰ ἐκδικηθῇ τοὺς περιπάτους ποὺ κάνει ὁ δικός μας στὴν Ἀδριατική. Τί θέλαμε; Ν' ἀντιμετωπίση τὰ πυροβόλα τοῦ δικοῦ μας ἢ μήπως τοῦ Ἀγγλικοῦ στόλου; Αὐτὰ ξερνοῦν τὸν θάνατο! Κτύπησαν λοιπὸν τὸ ἀκατοίκητο νησί.

—Αἴ! μωρὲ ἄντρες;

Καὶ τότε ἀκούστηκε τρεμουλιαστὴ ἡ φωνὴ τῆς τρίτης μορφῆς ποὺ ὡστότε σιωποῦσε. Μέσα στὸ σκοτάδι ἀντηχοῦσε σὰν ἀντίλαλος τῶν περασμένων. Λὲς καὶ ἐρχόταν ἀπὸ μακριά, ἀπὸ πολὺ μακριά.

—Γιατὶ νὰ σᾶς φαίνεται παράξενο. Τέτοιοι ἦσαν πάντα οἱ Ἰταλοί! Ἀπὸ τὰ παληὰ χρόνια ἐσεῖς δὲν τοὺς θυμᾶστε, ὅπως δὲν τοὺς θυμοῦμαι κι' ἐγώ. Μὰ σὰν περισσότερο γρηά, τ' ἄκουσα ἀπὸ τὸν παπποῦ μου, ποὺ κι' ἐκεῖνος τὸ ἄκουσε ἀπὸ τὸν δικό του, αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ.

Ξέρετε βέβαια τὰ χαλάσματα τοῦ Πύργου τοῦ Γιανιοῦ! Ὅλοι στὸ χωριὸ τὰ ξέρουν. Στὰ χρόνια τῆς Βενετοκρατίας κατοικοῦσε στὸν πύργο αὐτὸ ὁ Γιανιός, ὁ ξακουστὸς καπετάνιος. Παλληκάρι ἀπὸ τὰ λίγα. Δυνατὸς στὸ δοξάρι, δυνατώτερος στὸ μαχαίρι. Πρῶτος στὴ δύναμι, καὶ καρδιὰ λιονταριοῦ στὰ στήθη. Ἀπὸ αὐτὰ τὰ λίγα καταλαβαίνετε πῶς εἶχε γίνει ὁ φόβος κι' ὁ τρόμος τῶν Βενετσιάνων. Μουδὲ εἰσπράκτορας, μουδὲ κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς τολμήσανε νὰ φανοῦνε στὸ χωριό. Μιὰ φορὰ ἐπιχειρήσανε καμμιὰ ἑκατοστὴ κι' ἔφαγε τοὺς μισοὺς τὸ σκοτάδι.-Ἴντα μποσκάδες δὲν τοῦ στένανε οἱ Βενετοὶ κι' ἴντα δίκτυα δὲν τ' ἁπλώνανε ὁλόγυρά του. Μὰ τίποτε δὲν ἔπιανε. Στὶς παγίδες πέφτανε οἱ ἴδιοι οἱ ὀχθροί του καὶ ὅσοι τολμούσανε νὰ τοῦ στήσουν μποσκάδα, τὸ πλήρωναν μὲ τὴ ζωή τους. Ὅπου κάποτε ἔπεσε βαριὰ ἄρρωστος ὁ Γιανιός. Ἀναπνεύσανε οἱ Βενετοί. Μὰ καὶ ἄρρωστο τὸν ἐφοβοῦντο. Καὶ δὲν τολμήσανε νὰ τὸν πειράξουν. Κάποια μέρα τέλος ὁ θάνατος τὸν ἐνίκησε. Ὅλοι τὸν ἔκλαψαν. Καὶ τότε ἔκαμαν τὸ κατόρθωμά τους οἱ Βενετοί.

Τὸ νεκροταφεῖο τοῦ χωριοῦ ἦταν μακριά. Μισὴ ὥρα ὄξω ἀπὸ τὸ χωριό. Μόλις μάθανε τὸ θάνατό του οἱ Βενετσιᾶνοι συγκεντρωθήκανε κρυφὰ στὴ ρεματιὰ πίσω ἀπὸ τὸ ξανθὸ βόλακα. Κανεὶς δὲν τοὺς εἶδε. Αὐτὸ ἔγινε τὸ ἴδιο βράδυ τοῦ θανάτου του. Νύχτα. Τὸ πρωΐ ὅλο τὸ χωριὸ ξεκίνησε γιὰ νὰ θάψη τὸ νεκρό του. Ψυχὴ δὲν ἔμεινε μέσα στὸ χωριό. Μόλις τὸ ἀντελήφθησαν οἱ Ἐνετοὶ ὁρμοῦνε στὸ χωριὸ καὶ τοῦ βάζουνε φωτιὰ στὰ σπίτια. Ἄλλοι ποὔχανε πιάσει τὰ ψηλώματα γύρω ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο ἐπετέθησαν κατὰ τῶν χωριανῶν, ποὺ ἀνύποπτοι κλαῖγαν τὸ νεκρό τους καὶ τοὺς θέρισαν μὲ τὰ βέλη. Ἄντρες, γυναῖκες, παιδιά. Στὸ τέλος, ὅταν κανεὶς ἀπὸ τοὺς δικούς μας δὲν ἔμεινε γερός, πήρανε τὸ πτῶμα. Καὶ πάνω σ' αὐτὸ τὸ κουφάρι ἔδειξαν ὅλο τους τὸν ἡρωϊσμό. Τοῦ ἔβγαλαν τὰ μάτια, τοῦ ἔκοψαν τὰ νεκρὰ χέρια, ποὺ καὶ πεθαμένα τὰ ἐφοβοῦντο, καὶ ἔτσι ἀκρωτηριασμένο τὸν ὡδήγησαν στὴν πόλι καὶ τὸν ἐκρέμασαν στὸν πλάτανο τῆς πλατείας!

Ἡ τρεμουλιαστὴ φωνὴ ἔσβησε, ἀχνὰ ἀχνά, ὅπως σβήνει κάθε μακρινὸς ἀντίλαλος. Καὶ τότε ἀκούστηκε ἕνα δυνατὸ χτύπημα τῆς καμπάνας.

—Τί νὰ συμβαίνη...ρώτησε ἡ φωνή.

—Ἡ Κλεισούρα ἔπεσε, ἀκούστηκε σὰν ἀπάντησι μιὰ ἄλλη φωνὴ ἀπὸ τὸ δρόμο.

Ἔξη μάτια δάκρυσαν μέσα στὸ σκοτάδι. Μὰ τὴν ἴδια ὥρα ἀντήχησε ἡ στριγγιὰ φωνὴ τοῦ «ἀκουργιάλου».

Οἱ φτερωτοὶ δολοφόνοι ἔσπευδαν νὰ ἐκδικηθοῦν! Τὸ μικρὸ ἀθῶο ὀρεινὸ χωριουδάκι θὰ πλήρωνε πάλι, ὅπως καὶ προχθές, ὅπως καὶ ἄλλοτε, τότε ποὺ οἱ Ἐνετοί, τῶν σημερινῶν Ἰταλῶν οἱ πρόγονοι, ἐβασάνιζαν τὰ πτώματα, γιὰ νὰ ἐκδικηθοῦν τῶν ζωντανῶν τὸν ἡρωϊσμό!

Ι. Ν. Β.

Ένας ηρωϊκός λοχίας

Αρχίζει νά νυχτώνη. Κρύο τσουχτερό, πού άναγκάζει το σκοπό νά τυλίγεται όσο μπορεί σφιχτότερα στή χλαίνη του. Κι' ένῳ κινεῖται ἐδῶ κι' ἐκεῖ ψάχνοντας τὸν ὁρίζοντα μέσα στὸ σούρουπο, ἀρχίζει τὸ χιονόνερο νά σταλαγματίζη, κι' ὁ ἀέρας, δυνατώτερος, περνάει σὰν ξυράφι.

'Απόψε σίγουρα θά τὸ στρώση!

Πιὸ κάτω εἶναι τὸ ἀμπρί. Τὰ παιδιὰ πού βρίσκονται μέσα ἔχουν ἀνάψει χόβολη, χωρίς νά δίνουν σημεῖα ζωῆς. Ποῦ καὶ ποῦ ὅμως ἀκούγεται ἀπὸ μακριὰ τὸ στερεότυπο «Τίς εἶ;» πού προκαλεῖ ἡ νυχτερινὴ «ἔφοδος ἀξιωματικοῦ», τὸ παρασύνθημα καὶ τὸ σύνθημα καὶ ὕστερα πάλι ἡσυχία, ἔξω ἀπὸ τοῦ βοριᾶ τὰ σφυρίγματα.

'Απέναντι, ἐκεῖ στὴ λοφοσειρά, εἶναι ὁ ἐχθρός. Κρυμμένος κι' ἐκεῖνος ἢ καμουφλαρισμένος στὶς γραμμές του, ποιός ξέρει τί κάνει. Περιμένει τάχα τὴν ἐπίθεσί μας ἢ προετοιμάζεται γιὰ ἀντεπίθεσι;

"Ομως τὸ πρωΐ θὰ ἐπιτεθοῦμε! Διαταγὴ τῆς Μεραρχίας νὰ κινηθοῦμε στὸ δεξιὸ τοῦ ἐχθροῦ, νὰ τὸν ἀπωθήσουμε ἀκόμη καὶ μὲ τὴ λόγχη καὶ νὰ τοῦ πάρουμε τὴ λοφοσειρὰ πού ἔχει ἀξιόλογη στρατηγικὴ θέσι.

'Ο ἀέρας ἔπεσε. Τὸ χιονόνερο γίνεται μαλακώτερο καὶ δὲν ἀργεῖ νὰ μεταβληθῆ σὲ λευκὲς νιφάδες πού διαρκῶς πυκνώνουν τὴν ἀτμόσφαιρα.

"Ωρα ἐφόδου ἀξιωματικοῦ.

'Ο λοχίας τῆς ὑπηρεσίας κινεῖται πρὸς τὰ φυλάκια καὶ τοὺς σκοπούς. Εἶναι ἕνα παλληκάρι καλοδεμένο, πού φαίνεται πὼς δὲν λογαριάζει τὸ κρύο καὶ τὸ χιόνι. Προχωρεῖ, περνώντας τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλο ὅλους τοὺς σκοποὺς τοῦ τομέως του, δίνοντας ὁδηγίες ἢ ψιθυρίζοντας γιὰ τὴν νέα ἐξόρμησι στοὺς φαντάρους.

'Ο λοχίας, κάνοντας τὴ βόλτα του, φτάνει καὶ στὴν τελευταία σκοπιὰ τοῦ φυλακίου του. Διακρίνει τὴ σκιὰ τοῦ κινητοῦ σκοποῦ νὰ πηγαίνη ἐδῶδε κι' ἐκεῖθε ζωηρά.

— "Αλτ! 'Ακούει δυνατά.

— Τί διάβολο ἔπαθες, μωρὲ σύ, καὶ φωνάζεις ἔτσι; ἐψιθύρισε ὁ λοχίας στὸ σκοπὸ καὶ ἔκοψε τὸ βῆμά του. Χωρὶς δὲ νὰ περιμένη καὶ τὸ ἀπαραίτητο «Τίς εἶ;» ἐξακολούθησε μὲ σιγανὴ φωνή:

— "Εφοδος ὑπαξιωματικοῦ!

"Ακουσε κάποια λέξι καὶ ἔπειτα:

—. . . παρασύνθημα! . . .

— «Θερμοπύλαι», ἀπαντᾶ ὁ λοχίας καὶ πλησιάζει τὸ σκοπό.

Ξαφνικὰ ὁ στρατιώτης ἐκεῖνος προτείνει τὸ ὅπλο του στὸ λοχία λέγοντάς του:

— Ψηλὰ τὰ χέρια καὶ μὴ φωνάξης. . .

"Οταν ὁ μυστηριώδης σκοπὸς ἐτελείωσε, ὁ λοχίας ἦταν σφιχτὰ δεμένος ἀπὸ τέσσερες ἄλλους πού ξεπετάχτηκαν ἀπὸ τοὺς γύρω θάμνους καὶ οἱ ὁποῖοι, ὅπως κατάλαβε, ἦσαν κάποια ἐχθρικὴ περίπολος.

'Ο λοχίας γρήγορα ἔγινε κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του. 'Αλλὰ ἦταν πιὰ ἀργά. Βλέπει πὼς εἶναι αἰχμάλωτος καὶ ὁδηγεῖται στὰ ἐχθρικὰ φυλάκια.

'Αλλά, νά! 'Η συνοδεία του μεγαλώνει στὸ δρόμο. Μέσα δὲ στὴν ἀνταύγεια τοῦ νυχτερινοῦ χιονιοῦ διακρίνει ἕναν ἀκόμη αἰχμάλωτο, δεμένο. "Ετσι ἐξηγοῦνται ὅλα: 'Ο ἑλληνομαθὴς στρατιώτης τοῦ ἀντιπάλου ἔπαιξε τὸ ρόλο του καὶ ὁ δικός μας σκοπὸς πιάστηκε, τὸν ἀντικατέστησε γρήγορα ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔτσι ἐπέτυχε νὰ πιάση καὶ τὸ λοχία.

"Ολοι μαζὶ βαδίζουν ἀμίλητοι καὶ μὲ πολλὲς προφυλάξεις γιὰ νὰ μὴ πέσουν σὲ καμμιὰ ἑλληνικὴ περίπολο. Καὶ ὅσο τὸ χιόνι στρώνεται πυκνότερο, τόσο αὐξάνει ἡ ἀγωνία τοῦ λοχία πὼς θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ξεφύγη.

Βυθισμένοι, λοιπόν, στὶς σκέψεις τους προχωροῦσαν ὅλοι καὶ μόνον ὁ περιπολάρχης, ἕνα πιτσιρίκι τόσο δά, ἄλλαζε καμμιὰ κουβέντα μὲ τοὺς στρατιῶτες του, πού ἔδειχναν πὼς ἦσαν ἐνθουσιασμένοι γιὰ τὴ νυχτερινὴ λεία τους. . .

* * *

— Θὰ μιλήσης ἢ ὄχι;

Ρωτοῦσε σὲ λίγο ὁ ἑλληνόφωνος διερμηνέας γιὰ λογαριασμὸ τοῦ ἐχθροῦ. 'Αλλὰ στὴν ἐπίμονη σιωπὴ τοῦ λοχία τὰ δύσκολα καὶ πιεστικὰ μέσα ξεσποῦσαν στὴ ράχι τοῦ ἡρωϊκοῦ παιδιοῦ πού τὰ ὑπέφερε καρτερικά. Δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ δώση στὸν ἐχθρὸ οὔτε μιὰ πληροφορία, ἀπὸ ἐκεῖνες τουλάχιστον πού ἤξερε. 'Εδάγκανε τὶς σάρκες του, ἔσφιγγε τὰ χείλη καὶ τὰ δόντια, βογγοῦσε νοιώθοντας τοὺς πόνους ὡς τὰ κόκκαλα, μὰ «δὲν ἤξερε τίποτε!». "Ετσι κάθε παρόμοια ἀπάντησί του τὴν ἐπλήρωνε τὸ νεανικό του τὸ κορμί. . .

Εἶχαν περάσει τὰ μεσάνυχτα καὶ τὸ κρύο ἐδυνάμωνε. Τὸ χιόνι ἔπαψε νὰ πέφτη καὶ ἕνα διαπεραστικὸ ἀέρι ἔφτανε στὸ γυμνὸ χαράκωμα πού μισόγυμνος καὶ δεμένος στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια ἦταν σωριασμένος ὁ λοχίας. Δὲν μποροῦσε ἔτσι οὔτε νὰ κουνηθῆ. 'Απὸ τὴ μιὰ τὸ τσουχτερὸ κρύο τὸν εἶχε «ξυλιάσει» καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ σκοινὶ ἐπήγαινε ὅλο καὶ βαθύτερα μέσα στὶς σάρκες του.

Οἱ πόνοι τοῦ μαρτυρίου τοῦ φέρνουν γιὰ μιὰ στιγμὴ μιὰν ἀπαίσια σκέψι. Νὰ εἰπῆ κάτι πού νὰ τοῦ λιγοστέψη τὴν τραγῳδία. Στὴν ἀρχὴ τὸν ἔπιασε σύγκορμο ρῖγος ὅταν, γράφοντας μὲ τὴ φαντασία του ἕνα θλιβερὸ γιὰ τοὺς δικούς μας ἀποτέλεσμα, θέλησε νὰ μιλήση γιὰ τὴν ἑτοιμαζομένη πρωϊνὴ ἐπίθεσι. "Επειτα ὅμως ἐβλαστήμησε τὸν ἑαυτό του.

'Ο φύλακάς του ἄρχισε πάλι νὰ κάνη τὶς βόλτες του γιὰ νὰ ζεσταθῆ. "Οταν ἀπομακρύνθηκε στὰ δέντρα, ὁ λοχίας ἔμεινε πάλι μὲ τὶς σκέψεις του. Καὶ νά ὁ ἐφιάλτης του πού τὸν ξαναβρίσκει. Νὰ εἰπῆ γιὰ τὴν ἐπίθεσι! Τί νὰ πῆ ὅμως; Ζητάει νὰ τὰ φέρη ἔτσι τὰ πράγματα, ὥστε νὰ μὴ βλάψη καὶ τὴν ἐπιχείρησι τῶν δικῶν μας. 'Αλλὰ πάλι νὰ γίνη προδότης; "Α! "Οχι! Ποτέ!

'Ο φύλακάς του ξανάρχεται.

— Δὲν πέθανες ἀκόμα, λεβέντη μου;

— Ξέρεις τί ὥρα εἶναι, συνάδελφε;

— Περασμένες τρεῖς. "Εχουμε νύχτα ἀκόμα. Σκέψου, λοιπόν, λιγάκι καὶ λογικέψου. . .

Καὶ σὲ λίγο:

— 'Αλλιῶς δὲ σὲ βρίσκει τὸ πρωΐ. . .

Αὐτὸ ἦτανε. Τὸ πρωΐ!

'Ο λοχίας δὲν ἐπρόσεξε στὴν εἰρωνεία τοῦ ἐχθροῦ, ἂν καὶ οἱ πόνοι του ξανάρχισαν νὰ τὸν βασανίζουν σ' ὅλο του τὸ κορμί. Τώρα ὅμως φαίνεται ν' ἀδιαφορῆ. 'Αρχίζει νὰ παίρνη θάρρος ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἀπάντησι τοῦ φύλακά του.

— Τρεῖς περασμένες, συλλογίζεται. Τὰ ξημερώματα, μπορεῖ καὶ στὶς τέσσερις, θὰ γίνη ἡ ἐπίθεσις. Αὐτοὶ δὲν ἔχουν πάρει εἴδησι. Λοιπὸν θὰ φύγουν στὴν πρώτη μας ξαφνικὴ κανονιά, ὅπως πάντα. Καὶ θάρθοῦν οἱ δικοί μας μὲ τὴ λόγχη στὰ χέρια. Μὰ θὰ τὴν γλυτώσω ἢ θὰ μὲ πάρουν μαζί τους; "Η θὰ μὲ σκοτώσουν;. . .

Δὲν πρόφτασε νὰ τελειώση τοὺς συλλογισμούς του καὶ ἀρχίζει ἡ σύγχυσις στὰ φυλάκια τοῦ ἐχθροῦ στὶς πρῶτες κανονιές, πού τὶς διαδέχθηκαν οἱ ριπὲς τῶν πολυβόλων ἀπὸ τὶς δικές μας γραμμές. Φωνές, διαταγές, ἐκνευρισμὸς στὸν ἐχθρό. 'Απὸ τοὺς ἐπιτιθεμένους ὅμως μιὰ λέξι ἐξεχώριζε:

— 'Αέρα!

Οἱ πυροβολισμοὶ τώρα ἀντηχοῦνε μέσα στὸ σκοτεινὸ ἐκεῖνο ξημέρωμα σὰν σαλπίσματα ἐλευθεριάς. 'Ο λοχίας ἀκούει τὸ γνώριμο πυροβολικό μας νὰ βάλλη μὲ καταιγισμὸ κι' ἡ καρδιά του χτυπάει μὲ τὸν ἴδιο ρυθμό. Οἱ πόνοι, τὰ σκοινιά, τὸ κρύο, το μαρτύριο, ὅλα ξεχνιοῦνται στὴ βοὴ τῆς μάχης. Βλέπει καὶ ἀκούει τὸν ἐχθρὸ νὰ φεύγη μέσα στὴ ζάλη πού τοῦ προξένησε ὁ αἰφνιδιασμός. "Αλλοι ἐγκαταλείπουν τὰ ὅπλα τους, ἄλλοι τὶς κουβέρτες τους καὶ κάποιος τὸ σακκίδιο μὲ λίγα τρόφιμά του. Νὰ κι' ἕνα ὁπλοπολυβόλο πού γκρεμίζεται στὸ χαράκωμα, πάνω στὰ πόδια του. . .

* * *

Νίκη!. . . Φωνές! 'Αέρα! Ποδοβολητό!

Καὶ τὸ κανόνι ἐξακολουθεῖ τὸ τραγοῦδι του.

Κάτω ἀπὸ τὸ χαράκωμα ὁ λοχίας ἀναγνωρίζει φωνές, μὰ κανεὶς δὲν τὸν ἀκούει οὔτε τὸν βλέπει.

— Εἶμ' ἐδῶ, παιδιά! Ζήτω!. . . 'Αέρα, παιδιά!

Προσπαθεῖ νὰ κινηθῆ, νὰ φωνάξη πάλι, ν' ἀκουστῆ. Τὸ σκοινί του ὅμως τὸν κρατεῖ ἀκίνητο.

"Ενας φαντάρος φαίνεται πού πηδᾶ μὲ ἐφ' ὅπλου λόγχη στὸ χαντάκι.

— Αἶ, παιδιά!. . . Μὰ ἐλᾶτε, λοιπόν. . .

"Ενας τραυματιοφορέας τὸν ἀκούει καὶ πέφτει στὸ χαράκωμα.

— Σύ εἶσαι, κὺρ λοχία;!

Καὶ κόβει τὰ σκοινιά.

'Ο λοχίας σηκώνεται. Τρικλίζει λίγο καὶ πέφτει πάλι. Μόλις κατορθώνει ν' ἀγκαλιάση τὸ νοσοκόμο, τὸν φιλεῖ, ἐνῷ τὰ μάτια του κλείνουν ἀπὸ ἐλαφρὰ ζάλη. 'Ο νοσοκόμος γυρίζει τὸ παγοῦρι του πού ἦταν γεμάτο ἀπὸ κονιὰκ καὶ τὸ πλησιάζει στὰ χείλη τοῦ λοχία. 'Εκεῖνος πίνει δυὸ -τρεῖς γουλιὲς ἀλλὰ μονολογεῖ:

— Νά! Δός μου τ' ὁπλοπολυβόλο!. . . 'Απὸ 'δῶ παιδιά!. . . 'Απάνω τους!. . .

Σὲ λίγο ἕνα φορεῖο μὲ δυὸ ἀκόμη τραυματιοφορεῖς μεταφέρει τὸ λοχία σ' ἕνα πρόχειρο χειρουργεῖο, ὅπου τοῦ ἔδεσαν τὶς πληγὲς ἀπὸ τὰ σκοινιά.

Καὶ ὁ λοχίας ἄρχισε νὰ συνέρχεται, χωρὶς νὰ θυμᾶται πιὰ τίποτε ἀπὸ τὴ νυχτερινή του περιπέτεια.

"Ενοιωθε μόνο ἕνα δυνατὸ πόθο ἐκδικήσεως. . .

Ζ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

"Ενας φαντάρος πηδᾶ μὲ ἐφ' ὅπλου λόγχη στὸ χαντάκι.

Ὁ κῆπος τῶν Σκαπανέων

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΑΠΕΘΑΝΕ!

Γιατί, Θεέ μου, μᾶς Τὸν πῆρες τόσο ἀπροσδόκητα, τόσο ἄξαφνα, μέσα ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά μας τὸν καλὸ πατέρα, ποὺ Ἐσὺ εἶχες στείλει γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος;...

Ἂς εἶναι εὐλογημένο τὸ ὄνομά Σου!

Σοῦ Τὸν στέλλομε κοντά Σου, ἀφοῦ τὸν ἐκάλεσες, συνωδευόμενο μὲ τὴν ἀγάπη μας καὶ τὰ δάκρυά μας...

Θὰ κλείσωμε μέσα στὴν καρδιά μας τὴν εἰκόνα Του, γιὰ νὰ μᾶς ἐμπνέῃ καὶ νὰ μᾶς ὁδηγῇ. Θὰ θυμούμαστε πάντα τὸ γέλιο Του καὶ τὴν καλωσύνη Του σὲ μᾶς, καὶ τὰ λόγια Του καὶ οἱ συμβουλὲς καὶ οἱ ὁδηγίες Του θὰ εἶναι τὸ Ἐθνικὸ Εὐαγγέλιο ὅλων τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος γιὰ πάντοτε.

Ἡ ζωή Του ὅλη, ἡ ἐργατικότητά Του ἡ ἀκατάβλητη, ἡ ἀγάπη Του πρὸς κάθε τι Ἑλληνικό, ἡ Πίστι Του γιὰ τὸ ἔνδοξο μέλλον τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἐστήριξε πρὸ πάντων σὲ μᾶς, οἱ ἀγῶνες καὶ οἱ θυσίες Του, θὰ εἶναι πάντα μπροστά μας ζωντανὸ παράδειγμα, νὰ τὸ ἀκολουθοῦμε.

Ὁ Ἀρχηγὸς θὰ ζῇ πάντα μαζί μας!

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΜΑΣ

Στὸ δρόμο τοῦτο τὸ μεγάλο
Πατέρα ἐμεῖς δὲν εἴχαμ' ἄλλο
μονάχα Ἐσένα.
Ἀνέσπερε Ἥλιε χωρὶς δύσι
π' ἀνάτειλες, γιὰ ν' ἀναζήσῃ
τὸ Εἰκοσιένα.

Ζοφοὶ οὐρανοὶ κι' ὡς κρέπι ἡ μέρα·
μὰ στὴν καρδιά μας, πρᾶε Πατέρα,
χτυπᾷ ἡ καρδιά Σου
Κι' ὡσὰν σγουρὸ γαλάζιο κῦμα
θὲ ν' ἀκλουθοῦμε βῆμα - βῆμα
τὰ βήματά Σου.

ΠΕΤΡΟΣ ΣΤΥΛΙΤΗΣ

Ἀθῆναι 31 - 1 - 41

9. (Συνέχεια)

Τέλος νά! παρουσιάζεται κι' αὐτός!

Κάτω ἀπὸ τὴ σκηνὴ τοῦ Ἱπποδρομίου βασιλεύει βαθειὰ σιωπή. «Ὁ Ναπολέοντας τῶν πιθήκων» ἔχει φορέσει στολὴ στρατηγοῦ καὶ μὲ τὸ ἕνα χέρι στὴ σταυρωτὴ ρεντιγκότα του καὶ τὸ ἄλλο πίσω στὴ μέση, μπαίνει μέσα σκυφτὸς καὶ μὲ σοβαρὸ ὕφος, ἐνῷ ὅλοι τὸν ὑποδέχονται μὲ ζητωκραυγές...

Ὅταν ὅλος ἐκεῖνος ὁ πανζουρλισμὸς ἔπαψε λιγάκι, ὁ διερμηνέας, ἕνας γάϊδαρος μὲ μαῦρο σμόκιν καὶ ἄσπρη γραβάτα, σὰν γαμπρός, προχωρεῖ καὶ παρουσιάζει στὸν κόσμο τὸν περίφημο πίθηκο, ποὺ ὅλοι οἱ βασιλιάδες καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ κόσμου θὰ θέλανε νὰ τὸν ἔχουνε κοντά τους.

Πρὶν ἀρχίσῃ τὰ γυμνάσιά του ὁ «Ναπολέοντας τῶν πιθήκων» ζητάει τὴν ἄδεια νὰ μεταμορφωθῇ σὲ διάφορα πρόσωπα μπροστὰ σὲ ὅλο τὸ θέατρο.

Καὶ μὲ σβελτοσύνη πιθηκίσια, μέσα σ' ἕνα πανδαιμόνιο ἀπὸ ζητωκραυγὲς καὶ ποδοκροτήματα, ὁ Ναπολέοντας γίνεται, ὡς ποὺ νὰ πῇς κίμινο, μάγερας, πολισμάνος, ἀπὸ πολισμάνος γριὰ πορτιέρισσα, ἀπὸ πορτιέρισσα ταυρομάχος καὶ πάει λέοντας.

Ὅλοι ἔχουν σηκωθῆ στὸ πόδι καὶ μὲ φωνὲς καὶ μὲ χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγὲς ἀποθεώνουν κυριολεκτικὰ τὸ ἔξοχο αὐτὸ νούμερο. Ἔξαφνα τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Ναπολέοντας ἑτοιμάζεται ν' ἀρχίσῃ τὶς ἀκροβασίες του, ἀκούγεται ἕνα δυνατὸ «κοκορίκο» κι' εὐθὺς ἡ φωνὴ μιᾶς κόττας:

«κόκ, κοτ, κοτ, Κόντακ...»

Στὸ ἄκουσμα αὐτῆς τῆς φωνῆς ποὺ φέρνει στὸν κόσμο ἀτέλειωτα γέλια, ὁ Ναπολέοντας τῶν πιθήκων στενοχωριέται, χλωμιάζει, ἀρχίζει νὰ τρέμῃ.

Ὡς τόσο ἡ φωνὴ ἐπιμένει:

«κότ, κότ, κότ, Κόντακ...»

Ὁ Ναπολέοντας μὲ τὴ γρηγοράδα τῆς ἀστραπῆς, σχεδὸν χωρὶς νά τονε νοιώσῃ κανείς, τρέχει στὴν πόρτα, σπρώχνει τοὺς ἀνθρώπους ποὺ βρέθηκαν μπροστά του, βγαίνει στὸ δρόμο καὶ γίνεται ἄφαντος μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας.

Τὸ ρολόϊ σ' ὁλόκληρη τὴν πόλι χτυποῦσε ἔντεκα. Ὁ κόσμος μέσα στὸ Ἱπποδρόμιο περίμενε νὰ ξαναπαρουσιαστῇ ὁ Ναπολέων κι' ὅταν πιὰ ἔχασε κάθε ἐλπίδα ἔφυγε λυπημένος.

Ἕνας σκοτεινὸς ὅμως ἴσκιος στοὺς δρόμους καὶ τὰ δρομάκια, κυνηγᾷ ἕνα κάποιον ἄλλο ἴσκιο πιὸ σκοτεινό.

Ὅπως θὰ καταλάβατε κιόλας, ἀγαπητοί μου, αὐτὲς οἱ δυὸ σκιὲς ἦσαν ὁ Χάρυ Κόντακ κι' ὁ τετράποδος Σερλὸκ Χόλμς ἀπὸ πίσω, ποὺ, ἀφοῦ ἔβγαλε τὴ μάσκα ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀντιπάλου του, ἀκολουθεῖ τώρα πιστὰ τὰ βήματά του.

Ἂς ἀφήσουμε λοιπὸν αὐτοὺς τοὺς δυό, τὸν ἕνα νὰ κυνηγᾷ καὶ τὸν ἄλλο νὰ κυνηγιέται, γιατὶ ὁ Θεὸς μόνο ξέρει τί δρόμο θὰ κάμουν. Ὅταν αὐτὸ τὸ κυνῆγι θὰ πάρῃ τέλος θὰ τοὺς ξαναβροῦμε πάλι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄.

Πρέπει νὰ μᾶς γνωστάτε μεγάλη χάρι, ἀγαπητοί μου μικροὶ ἀναγνῶστες, ποὺ σᾶς δώσαμε τὴ συμβουλὴ ν' ἀφήσουμε τὸ Χάρυ Κόντακ καὶ τὸν κὺρ Μπούλη, γιατὶ χωρὶς αὐτὴ τὴ συμβουλὴ θὰ εἴσαστε ὑποχρεωμένοι ν' ἀνεβῆτε σ' οὐρανοξύστες, νὰ τρέξετε σὲ μακρινοὺς καὶ ἀπόκεντρους δρόμους, νὰ περάσατε ποτάμια, νὰ γνωρίσετε διάφορα χωριὰ καὶ πολιτεῖες καὶ στὸ τέλος νὰ καταλήξετε στὸ ἴδιο μέρος ἀπ' ὅπου ξεκινήσατε ὕστερα ἀπὸ τέτοια ταλαιπωρία ποὺ βάστηξε ἐννιὰ ὁλόκληρες ὧρες.

(Ἀκολουθεῖ)

Γιὰ νὰ μαθαίνετε διασκεδάζοντας

Ἐρωτήσεις

Τί ἔκανε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ὅταν πάτησε τὸ δεξί του πόδι στὴ Μικρὰ Ἀσία;

—Πότε ὁ Βασιλιᾶς βρίσκεται μὲ τὸ ἕνα πόδι;

—Τί παρατηρεῖται συνήθως γύρω ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ πόδι τῶν περισσοτέρων ἀνθρώπων;

Α. ΧΑΡΙΚ.

Περίεργα

Ἕνας κροκόδειλος, ἕνα πουλὶ καὶ μιὰ γραμμὴ στὴ μέση.

Ἐὰν πλησιάσετε τὴ μύτη σας ἐπάνω στὴ γραμμὴ καὶ

κοιτάξετε μὲ προσοχὴ τὴν εἰκόνα, θὰ ἰδῆτε τὸ πουλὶ νὰ μπαίνη στὸ στόμα τοῦ κροκόδειλου...

Τετράγωνον

* * * * = Τόπος λατρείας
* * * * = Ἥμερον ζῶον
* * * * = Ζῶον (αἰτ.)
* * * * = Ἱερὸν ὄρος.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

ΒΕΚ. ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 17ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως 1 ἄρα — Φός, 2 νῆμα — Ἕλλη, 3 ὦμ — ΣΤ — ἅς — ὅς, 4 ἄν — οὐν — ἴς, 5 αἱ — τά, 6 Οὖνοι, 7 ἄν — σέ, 8 ρὲ — Α.Σ.Ο. πά, 9 μὰ — εἰ — ὅς — ΛΟ, 10 Ἰδὰν — Ἰράν, 11 ἀεὶ — ἄσε. Καθέτως 1 ἄνω — μία, 2 ρῆμα — ράθε, 3 ΑΜ — νὰ — Α.Ε. — αἰ, 4 ἅς — ἴον — ἕν, 5 τὸ — αἰ, 6 ὕμνος, 7 ἄν — οὗ, 8 ἐς — τίς — σί, 9 ΦΛ — ἴα — ΕΠ — Ρᾶ, 10 ὅλος — ἄλας, 11 σῆς — ὄνε.

Δικτυωτόν: 1 ἄκρον, 2 στάνη, 3 φτερά, 4 ἀγορά, 5 Σοφία, 6 ἄλσος, 7 Ἕκτωρ, 8 Ἄργος, 9 σκάλα, 10 κρήνη, 11 κρασί. Α—Β: Καραϊσκάκης.

Μεταγραμματισμοί: Βόλος — Μῶλος — Πόλος — ρόλος — δόλος — θόλος.

Λογοπαίγνιον: Θεῖος καὶ ἀνεψιός.

Παροιμία: Τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει.

Τρίγωνον: Λαμία, Ἄρης, μήν, ἴς, Α.

Κρυπτογραφικόν: Κάλυμνος, ὕμνος, Κάσος, Ὄσσα, ὄνος, ἄλσος, ἅλμα, ἀμνός.

Αἴνιγμα: Τὸ ποτάμι.

Μαγικὴ εἰκὼν

Καλέ! Σὰν ν' ἄκουσα τὴ φωνὴ τοῦ Τάσου, τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ μου... ἐδῶ εἶναι... μὰ ποῦ εἶναι; Δὲν τὸν βλέπω!

Καὶ πραγματικὰ εἶναι κάπου ἐκεῖ κοντά.

Τὸν βλέπετε;

Ἀπορίες

Γιατὶ λέμε μεγάλα καὶ ὄχι μετσάϊ;

Γιατὶ λέμε Αὐστρία καὶ ὄχι Αὐστέσσερα;

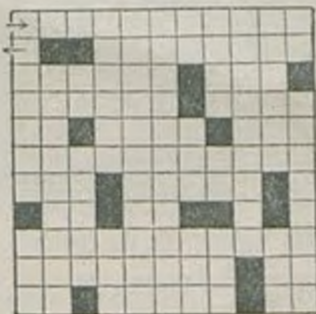
Γιατὶ λέμε Ἀλάσκα καὶ ὄχι Ἀτράβα;

Γιατὶ λέμε Κρόνος καὶ ὄχι Κρίππος;

Λαβύρινθος

Ὁ λαβύρινθός μας ἀποτελεῖται ἀπὸ λευκὰ καὶ μαῦρα τετραγωνίδια. Τὰ λευκὰ δείχνουν ὅτι ὁ δρόμος εἶναι ἐλεύθερος, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου τὰ μαῦρα ἐμποδίζουν τὸ πέρασμα. Πρέπει νὰ εἰσέλθετε ἀπὸ τὸ πρῶτο ἀριστερὰ ἐπάνω τετραγωνίδιο, καὶ ἀφοῦ περάσετε ἀπ' ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ λευκά, νὰ βγῆτε ἀπὸ τὸ δεύτερο ἐπάνω ἀριστερὰ τετραγωνίδιο, ὅπως δεικνύουν τὰ βέλη. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ περάσετε μέσα ἀπ' τὰ μαῦρα τετραγωνίδια ἢ δυὸ φορὲς ἀπ' τὰ λευκά.

Π. ΖΗΚΟΣ

ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΜΕ ΜΠΙΛΛΙΕΣ

Ὀκτὼ - δέκα φελλοί, μερικὰ σπίρτα, μπίλλιες... εἶναι τὰ πράγματα ποὺ χρειάζονται γιὰ νὰ γίνῃ τὸ παιχνίδι μας.

Παίζεται στὸ σπίτι πάνω σ' ἕνα τραπέζι ἢ καὶ στὸ πάτωμα ἀκόμη.

Δυὸ φελλοί, ἑνωμένοι μ' ἕνα σπίρτο, ὅπως φαίνεται στὴν πρώτη εἰκόνα, ἀποτελοῦν τὸ «τέρμα» νὰ ποῦμε — χρησιμοποιώντας τὸν ποδοσφαιρικὸν ὅρον — κάτω ἀπ' τὸ ὁποῖον θὰ περνοῦν οἱ βῶλοι. Στήνετε τὸ τέρμα, (ποὺ ἔχει ἄνοιγμα 3 περίπου ἑκατοστομέτρων), ὅπως δείχνει ἡ ἄνω εἰκών. Σὲ ἀπόστασι 30 ἑκατοστομέτρων πίσω ἀπ' αὐτὸ καὶ μέσα σ' ἕνα κύκλο διαμέτρου 10 ἑκατοστομέτρων τοποθετοῦνται δέκα, δέκα πέντε ἢ εἴκοσι πιόνια, φτειαγμένα ἀπὸ σπίρτα στηριζόμενα σὲ μικρὲς στρογγυλὲς βάσεις ἀπὸ φελλὸ (ὅπως φαίνεται στὸ σχέδιο, κάτω δεξιά). Οἱ βάσεις αὐτὲς δὲν πρέπει νὰ ἔχουν διάμετρο μεγαλύτερη ἀπὸ ἕνα ἑκατοστὸ τοῦ μέτρου, γιὰ νὰ πέφτουν μᾶλλον εὔκολα. Γιὰ τὴ συγκέντρωσι τῶν πιονιῶν μετέχουν στὴν ἀρχὴ ὅλοι ἐξ ἴσου. Κάθε παίκτης ἑπομένως εἶναι ἐφωδιασμένος μὲ ἕνα ἀριθμὸ πιονιῶν (20—30).

Ὁ παίκτης ποὺ ἀρχίζει, βάζει τὴ μπίλλια του σὲ ἀπόστασι μιᾶς περίπου σπιθαμῆς μπροστὰ ἀπὸ τὸ τέρμα. Μ' ἕνα σφυράκι ποὺ γίνεται ἐπίσης ἀπὸ φελλὸ (κάτω ἀριστερὰ στὴν εἰκόνα) χτυπᾶ τὴ μπίλλια του, ἡ ὁποία πρέπει νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα τοῦ τέρματος (χωρὶς νὰ τὸ ρίψῃ ἢ νὰ τὸ μετατοπίσῃ). Ἡ μπίλλια θὰ κατευθυνθῇ ἔπειτα πρὸς τὸν κύκλο. Τὰ πιόνια ποὺ θὰ πέσουν στὸ πέρασμα τῆς μπίλλιας εἶναι κέρδος τοῦ παίκτου, θὰ ἀντικατασταθοῦν ὅμως κατ' ἀναλογίαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ὁ δεύτερος θὰ παίξῃ μὲ τὴ σειρά του, θὰ πάρῃ τὰ πεσμένα πιόνια, εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ὁποίων θὰ μετάσχῃ αὐτὴ τὴ φορὰ καὶ ὁ πρῶτος. Τὸ παιχνίδι θὰ συνεχισθῇ ἔτσι ἕως ὅτου ρίψουν τὴ μπίλλια τους ὅλοι οἱ παῖκται. Ἔπειτα θὰ ἀρχίσουν πάλι.

Ἕνας σημαντικὸς ὅρος τοῦ παιχνιδιοῦ εἶναι καὶ ὁ ἑξῆς: Ὁ παίκτης ποὺ θὰ ρίψῃ ἀπὸ ἀδεξιότητα μὲ τὴ μπίλλια του τὸ τέρμα ὑποχρεοῦται νὰ ἀντικαταστήσῃ μόνος του τὰ πιόνια ποὺ θὰ πέσουν ἀπὸ τὴ μπίλλια τοῦ ἑπομένου παίκτου.

Τὸ παιχνίδι τελειώνει ὅταν κάποιος ἀπὸ τοὺς παίκτας χάσῃ τὰ πιόνια του καὶ δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ συμμετάσχῃ στὴν ἀντικατάστασι τῶν πιονιῶν τοῦ κύκλου.

ΚΑΙ ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

ΠΩΣ ΤΗΝ ΕΠΑΘΕ Ο ΤΟΤΟΣ

— Τοτό, παιδί μου, μπορεῖς νὰ πᾶς νὰ μοῦ ἀγοράσῃς κάτι;
— Ἀδύνατο, μοῦ πονεῖ τὸ πόδι μου.

— Μὰ στάσου ν' ἀκούσῃς. Ξέρεις ἐδῶ παραπάνω τὸ ζαχαροπλαστεῖο...
— Ναί, ναί... Δός μου! Τὸ πόδι μου γιατρεύτηκε!

— Ἄ, μπράβο! Τὄξερα πὼς εἶσαι καλὸ παιδί. Λοιπόν, ἀντίκρυ στὸ ζαχαροπλαστεῖο εἶναι τὸ φαρμακεῖο. Θὰ μοῦ ἀγοράσῃς πέντε δραχμὲς χαμόμηλο.
— Μπᾶ, Αὐτὸ ἦταν;... Πάω! Τὴν ἔπαθα!

Μέγα κατόρθωμα

Τάκης: Λοιπὸν Ντῖνο, τί ἔκαμε ὁ Κολοκοτρώνης καὶ ἐδοξάσθη τόσο πολύ;

Ντῖνος: Στάθηκε, κύριε, μπρούτζινος μὲ τ' ἄλογό του στὴν ὁδὸ Σταδίου!

Ὁ τόνος...

Ὁ Δάσκαλος: Λέγε μου Πέτρο, πόσες ὀκάδες εἶναι ὁ τόννος;

Πέτρος: Μά... ἢ ὀξεῖα ἢ ἡ περισπωμένη, κύριε;

Ν. Ι. ΒΑΣΚΟΣ

Παρεξήγησις

Τώνης: Ἔχεις στὴ συλλογή σου Δανικὰ γραμματόσημα;

Πέτρος: Δανεικά; Τί λὲς καλέ!... Τἄχω ὅλα ἀγορασμένα.

Ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. μὲ βαθυτάτην καὶ ὑπερήφανον ὀδύνην συνώδευσαν τὸν Ἀρχηγὸν εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκφορᾶς τοῦ Μεγάλου Νεκροῦ

Ἡ νεκρικὴ πομπὴ ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς Μητροπόλεως.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς παρελθούσης Τετάρτης ἡ σορὸς τοῦ ἐκλιπόντος Ἀρχηγοῦ μετεφέρθη ἐκ τῆς ἐν Κηφισιᾷ οἰκίας του εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναόν. Τὴν νεκροφόρον ἅμαξαν συνώδευσε τιμητικὸν ἀπόσπασμα ἐξ ἀνδρῶν τῆς χωροφυλακῆς καὶ τῆς ἀστυνομίας πόλεων καὶ μελῶν τῆς Ε. Ο. Ν.

Εἰς τὴν πλατεῖαν Ρηγίλλης ἡ σορὸς Του ἐτοποθετήθη ἐπὶ κιλλίβαντος πυροβόλου συρομένου ὑπὸ τρακτέρ.

Τὴν σορὸν ἠκολούθει ἐπὶ αὐτοκινήτου ἡ χήρα τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχηγοῦ, ὄπισθεν δὲ αὐτῆς πεζῇ οἱ οἰκεῖοι Του, ἀντιπρόσωποι τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου καὶ ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Τῆς πομπῆς μετεῖχον ἀποσπάσματα τοῦ Στρατοῦ, τοῦ Στόλου, τῆς Ἀεροπορίας, τῆς Ἀστυνομίας, τῆς Χωροφυλακῆς καὶ βαθμοφόροι τῆς Ε. Ο. Ν.

Κατὰ τὴν μεταφορὰν χιλιάδες κόσμου, φαλαγγιτῶν καὶ φαλαγγιτισσῶν μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς συνωστίζοντο εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ πεζοδρόμια διὰ νὰ ἴδουν τὸν πολυαγαπημένον καὶ πολυσέβαστον νεκρόν.

Ἡ σεπτὴ σορὸς ἐτοποθετήθη εἰς τὸ μέσον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ ἐντὸς ὑαλοφράκτου φερέτρου καὶ ἐκαλύφθη κατὰ τὸ ἥμισυ διὰ μεγάλης σημαίας, ἐτέθη δὲ ἐπ' αὐτῆς τὸ ξίφος, τὸ ὁποῖον ὁ Ἀρχηγὸς ἔφερε κατὰ τὴν περίοδον ποὺ ὑπηρέτει εἰς τὸν στρατόν.

Τὴν 8.30 ἑσπερινὴν ἀνεγνώσθησαν αἱ ἱεραὶ εὐχαὶ καὶ ἐτοποθετήθη πρὸ τῆς Σοροῦ τιμητικὴ φρουρὰ ἀπὸ ἀξιωματικοὺς τοῦ Ναυτικοῦ, τοὺς ὁποίους ἀργότερον διεδέχθησαν ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς μεταφορᾶς τῆς Σοροῦ καὶ μέχρι τῆς ὥρας τῆς ἐκφορᾶς ἀνώτεροι βαθμοφόροι καὶ μέλη τῆς Ε. Ο. Ν. ἐναλλασσόμενοι κατὰ διαστήματα ἐφρούρουν τιμητικῶς τὸ φέρετρον.

Ἀπὸ τῆς 9ης νυκτερινῆς ἤρχισε τὸ Λαικὸν προσκύνημα, τὸ ὁποῖον ἐσυνεχίσθη μέχρις ἀργὰ τὸ ἑσπέρας, διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ ἀπὸ τῆς 7ης πρωϊνῆς τῆς παρελθούσης Πέμπτης μέχρι τῆς ὥρας τῆς ἐκφορᾶς.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΠΕΝΘΟΣ

Τὰ ἐπακολουθήσαντα τὸν θάνατον τοῦ Ἀρχηγοῦ διαγγέλματα τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τῆς Κυβερνήσεως ὡς καὶ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἀλεξάνδρου Ν. Κανελλοπούλου ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος τῆς «Νεολαίας»

Ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε. Ο. Ν. κατέφθασαν χιλιάδες τηλεγραφήματα ἐξ ὅλων τῶν σημείων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν κατὰ τόπους σχηματισμῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἐξεφράζετο ἡ βαθεῖα ὀδύνη τῶν μελῶν καὶ ἡ διαβεβαίωσίς των, ὅτι πιστοὶ πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα, τὴν Α. Β. Υ. τὸν Διάδοχον καὶ τὴν ἰδέαν τῆς Ε. Ο. Ν. θὰ συνεχίσουν τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐχάραξεν Ἐκεῖνος.

Εἰς διαφόρους Ὑποτομεῖς καὶ Σχηματισμοὺς ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ Μεγάλου Ἀρχηγοῦ ἐξετυλίχθησαν σπαρακτικαὶ σκηναὶ ὀδύνης καὶ πλεῖσται λιποθυμίαι Φαλαγγιτισσῶν. Ἡ περιγραφὴ τοῦ ἄλγους καὶ τῆς συντριβῆς τῶν παιδιῶν τῆς Ε. Ο. Ν ἐπὶ τῷ ἀδοκήτῳ θανάτῳ εἶναι ἀπερίγραπτος.

Η ΚΗΔΕΙΑ

Ἐν μέσῳ γενικοῦ πένθους καὶ ἐκδηλώσεων συντριβῆς καὶ ὀδύνης διὰ τὴν μεγάλην ἐθνικὴν ἀπώλειαν ἐκηδεύθη τὴν 3.30' μ. μ. τῆς Παρασκευῆς ὁ εἰς τὸ Πάνθεον τῶν Ἀθανάτων μεταστὰς Ἀρχηγός, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπεδόθησαν τιμαὶ πρωθυπουργοῦ ἐν ἐνεργείᾳ.

Χιλιάδες λαοῦ κατασυγκεκινημένου συνέρρευσαν ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς πρωτευούσης, τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν περιχώρων διὰ νὰ παρακολουθήσουν ἀπὸ τὰ πεζοδρόμια, τοὺς ἐξώστας καὶ τὰ παράθυρα τὴν ἐκφορὰν τοῦ Μεγάλου Νεκροῦ. Εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα ἦτο καταφανὴς ἡ θλῖψις καὶ ὁ πόνος διὰ τὴν ἀδόκητον ἀπώλειαν, ἡ ὁποία εἰς τόσον κρισίμους στιγμὰς ἔπληξε τὴν Πατρίδα.

Τὴν τάξιν καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν τῆς νεκρικῆς πομπῆς ἐτήρησαν ὄργανα τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, Σχηματισμοὶ ἀρρένων καὶ θηλέων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, καθὼς καὶ τμήματα στρατοῦ τῆς φρουρᾶς Ἀθηνῶν παρετάχθησαν ἑκατέρωθεν τῶν ὁδῶν Γεωργίου τοῦ Α', Ἑρμοῦ καὶ Εὐαγγελιστρίας μέχρι τῆς πλατείας Μητροπόλεως, γύρω τῆς ὁποίας εἶχον παραταχθῆ ἄλλα τμήματα τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

Η ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

Τὴν 3.20' κατέφθασεν ἡ σύζυγος τοῦ Ἀρχηγοῦ κ. Λέλα Μεταξᾶ μετὰ τῶν κ. κ. θυγατέρων της καὶ γαμβρῶν της, ὀλίγον ἀργότερον ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Κοριζῆς μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν 3.30' ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Ἄνακτος, πρωτοστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσάνθου καὶ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων, ἤρχισεν ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία, ἥτις καὶ μετεδόθη εἰς τοὺς Ἕλληνας τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ Ἀθηνῶν.

Ὀλίγον πρὸ τοῦ τέλους τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Κοριζῆς ἀπεχαιρέτησε τὸ μεγάλον Τέκνον τῆς Ἑλλάδος. Τὸν ἐπικήδειον λόγον τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ δημοσιεύομεν ἀλλαχοῦ.

Η ΝΕΚΡΙΚΗ ΠΟΜΠΗ

Μετὰ τὸ πέρας τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, κατόπιν διαταγῆς τοῦ ἔχοντος τὸ γενικὸν πρόσταγμα ὑποστρατήγου κ. Καράσσου, τὸ φέρετρον τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχηγοῦ διεκο-

Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Ἀλέξ. Κοριζῆς αἱ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον συνοδεύοντες τὴν ἐκφοράν.

μίσθη ἔξω τοῦ Ναοῦ καὶ ἐναπετέθη ἐπὶ κιλλίβαντος πυροβόλου, οἱ δὲ ἐπίσημοι κατέλαβον ὄπισθεν αὐτοῦ τὰς ὑπὸ τοῦ προγράμματος ὁρισθείσας θέσεις.

Τὴν 4.30΄ ἡ νεκρικὴ πομπὴ ἐξεκίνησε καὶ διὰ τῶν ὁδῶν Μητροπόλεως, πλατείας Συντάγματος, Γεωργίου τοῦ Α΄ καὶ τῆς λεωφόρου Ἀμαλίας κατηυθύνθη εἰς τὸ Α΄ Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν, ὅπου ὁ οἰκογενειακὸς τάφος τοῦ Ἀρχηγοῦ. Ἡ νεκρικὴ πομπὴ κατηρτίσθη ὡς ἑξῆς: Προηγοῦντο οἱ φέροντες τοὺς στεφάνους μὲ ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικὸν τοῦ Φρουραρχείου Ἀθηνῶν καὶ τμῆμα τῆς ἀστυνομίας πόλεων, καὶ ἠκολούθουν κατὰ σειρὰν αἱ μουσικαὶ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, τοῦ Ναυτικοῦ, τῆς Φρουρᾶς Ἀθηνῶν καὶ τῆς Νεολαίας, σαλπιγκταὶ καὶ τυμπανισταί, ἀνὰ μία διμοιρία τῶν σχολῶν Εὐελπίδων, Ναυτικῶν Δοκίμων, Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων, ναυτικὸν καὶ ἀεροπορικὸν ἄγημα, βρεταννικὸν ἀεροπορικὸν ἀπόσπασμα καὶ τμήματα τῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας καὶ Ταγμάτων Ἐργασίας, Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν. Κατόπιν ἤρχετο ἡ θρησκευτικὴ πομπὴ κατὰ τὴν ἑξῆς σειράν: Ὁ τίμιος Σταυρὸς καὶ ἑκατέρωθεν τὰ ἑξαπτέρυγα, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος μὲ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὸ μέσον καὶ ὁ λοιπὸς κλῆρος, ἀξιωματικὸς ὁ ὁποῖος ἀνεῖχε τὰ παράσημα τοῦ μεταστάντος Πρωθυπουργοῦ, ὁ κιλλίβας ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο τοποθετημένον τὸ φέρετρον καὶ ἑκατέρωθεν οἱ φέροντες τὰς ταινίας ὑπουργοὶ κ. κ. Δουρέντης καὶ Μπουρμπούλης, ὁ ἀντιστράτηγος κ. Χασαπίδης, ὁ ἀντιναύαρχος κ. Οἰκονόμου, ὁ ὑποστράτηγος τῆς ἀεροπορίας κ. Τσαπραλῆς καὶ ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Νεολαίας. Ὄπισθεν τοῦ κιλλίβαντος ἤρχοντο ἡ σύζυγος, αἱ θυγατέρες, οἱ γαμβροὶ καὶ οἱ λοιποὶ συγγενεῖς τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου, καὶ ἀμέσως κατόπιν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ἀποκρισάριος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὁ ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ξένων δογμάτων, οἱ μεγαλόσταυροι τῶν Βασιλικῶν Ταγμάτων Σωτῆρος, Γεωργίου Α΄ καὶ Φοίνικος, ὁ πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὁ πρόεδρος, ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ ὁ παρ' αὐτῷ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας, ὁ Πρόεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου καὶ οἱ Νομικοὶ Σύμβουλοι, ὁ Πρόεδρος καὶ ἡ Σύγκλητος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὁ Πρύτανις καὶ ἡ Σύγκλητος τοῦ Ἀθήνησιν Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ὁ Πρύτανις καὶ ἡ Σύγκλητος τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, ὁ Πρύτανις καὶ ἡ Σύγκλητος τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, οἱ Διευθυνταὶ καὶ τὰ διδακτικὰ Συμβούλια τῶν ἰσοτίμων Ἀνωτάτων Σχολῶν, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου, οἱ Ἀντιστράτηγοι, οἱ Ἀντιναύαρχοι ὡς καὶ οἱ ἐν ἀποστρατείᾳ Ἀντιστράτηγοι καὶ Ἀντιναύαρχοι, οἱ ἀνώτεροι Ταξίαρχαι τῶν Β. Ταγμάτων Σωτῆρος, Γεωργίου Α΄ καὶ Φοίνικος, ὁ Νομάρχης, ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν, ἡ Δημοτικὴ Ἀρχὴ Ἀθηναίων, οἱ Ὑποστράτηγοι καὶ Ὑποναύαρχοι ὡς καὶ οἱ ἐν ἀποστρατείᾳ Ὑποστράτηγοι καὶ Ὑποναύαρχοι. Οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ ξηρᾶς, θαλάσσης καὶ ἀέρος, αἱ ἀντιπροσωπεῖαι ἀναπήρων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν ἀξιωματικῶν ξηρᾶς, θαλάσσης καὶ ἀέρος, αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων, τρεῖς οὐλαμοὶ ἱππέων, δύο διμοιρίαι Χωροφυλακῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ ἠκολούθουν αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ μετὰ τῶν ἀνωτέρων λειτουργῶν αὐτῶν, ὁ πρόεδρος καὶ εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν, ὁ διοικητὴς καὶ οἱ ὑποδιοικηταὶ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὁ διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὁ διοικητὴς καὶ ὁ ὑποδιοικητὴς τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ προέδρου τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου, ὁ γενικὸς διευθυντὴς τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ, ὁ πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων, οἱ πρόεδροι καὶ τὰ διοικητικὰ συμβούλια τῶν Ἐπιμελητηρίων, αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ κατὰ γῆν, θάλασσαν, ἀέρα στρατοῦ καὶ ἀστυνομίας πόλεων, ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως τῆς Νεολαίας μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του, τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς Ἐθνικῆς Συνομοσπονδίας τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν τῆς Ἑλλάδος, ἡ διοικοῦσα ἐπιτροπὴ τοῦ Οἴκου Ἀγρότου, ἡ διοίκησις τῆς Ἐθνικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος, ὁ πρόεδρος καὶ οἱ ἀντιπρόεδροι τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων ἀποστράτων ἀξιωματικῶν, τὸ προεδρεῖον τοῦ Συνδέσμου τῶν ἀναπήρων πολεμιστῶν, ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Τύπου, οἱ πρόεδροι καὶ τὰ διοικητικὰ συμβούλια τῶν συλλόγων καὶ σωματείων.

Μετὰ ταῦτα ἤρχοντο διμοιρία τῆς φρουρᾶς τῶν ἀνακτόρων, τμῆμα τοῦ συντάγματος Δωδεκανησίων, 2 λόχοι μηχανικοῦ, δύο διμοιρίαι τοῦ ἐμπέδου αὐτοκινήτων, μία πυροβολαρχία ὀρειβατικοῦ πυροβολικοῦ καὶ ἔκλειε τὴν ὅλην πομπὴν ἴλη τῆς ἀνακτορικῆς φρουρᾶς.

Κατὰ τὴν διεύλευσιν τῆς νεκρικῆς πομπῆς τὸ σῆμα τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου ἐπὶ τούτῳ μεταφερθὲν ἐκ τοῦ Μετώπου ἔκλινε πρὸ τῆς σοροῦ εἰς ἔνδειξιν τιμῆς καὶ εὐλαβείας τοῦ μαχομένου στρατοῦ πρὸς τὸν μεγάλον Ἕλληνα νεκρόν.

Ἡ διέλευσις τῆς πομπῆς πρὸ τοῦ ἀπὸ τῆς μεσημβρίας ἀναμένοντος πλήθους προεκάλεσε λυγμοὺς καὶ πλείστας ὅσας λιποθυμίας. Ἡ συγκίνησις τοῦ λαοῦ, ἀποχαιρετῶντος διὰ τελευταίαν φορὰν τὸν Ἀρχηγόν του καὶ δημιουργὸν τῆς Δόξης καὶ τῆς Νίκης, ἦτο ἀπερίγραπτος.

Ο ΕΝΤΑΦΙΑΣΜΟΣ

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, εἶχε μεταβῆ εἰς τὸ Α΄ Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν καὶ ἀνέμενε πρὸ τοῦ οἰκογενειακοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχηγοῦ.

Κατὰ τὴν ταφὴν τμῆμα στρατοῦ ἀπέδωκε τὰς τελευταίας τιμάς, ἐνῷ οἱ ἐπίσημοι, οἱ ἀξιωματικοί, οἱ ἰδικοί μας καὶ οἱ ξένοι, ἔκλαιον κατασυγκεκινημένοι, ὅπως καὶ ὅλος ὁ κόσμος. Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Διάδοχος συνελυπήθησαν θερμότατα καὶ πάλιν τὴν κυρίαν Λέλαν Μεταξᾶ, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐξεφράσθησαν ἐπίσης τὰ συλλυπητήρια τῶν μελῶν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων. Ἀκολούθως ἡ Α. Μ. μετὰ τῶν μελῶν τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρχαὶ ἀπεχώρησαν.

ΚΑΙ Η ΣΠΑΘΗ ΤΟΥ

Εἰς ἐκτέλεσιν παλαιᾶς ἐπιθυμίας τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐπὶ τοῦ φερέτρου αὐτοῦ ἐτέθη ἡ πολεμική του σπάθη, τὴν ὁποίαν ἔφερεν εἰς τὰς ἐκστρατείας. Ἡ σπάθη αὕτη ἐτάφη μετ' αὐτοῦ.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας μετέσχεν εἰς τὴν κηδείαν τοῦ Ἀρχηγοῦ της μέσα εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν βαθυτάτου πένθους. Ἀπὸ τῆς 2.30΄ δύναμις τῶν Δ.Α.Σ. ἀρρένων καὶ θηλέων, τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων ἀρρένων καὶ θηλέων Πρωτευούσης καὶ τῆς Διοικήσεως Ταγμάτων Ἐργασίας μετὰ τῆς μουσικῆς των εἶχε παραταχθῆ εἰς τὴν πλατεῖαν Μητροπόλεως. Ἡ δύναμις αὕτη τῆς Νεολαίας προηγήθη τῆς νεκρικῆς πομπῆς μετὰ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν. Ἐπίσης δύναμις ἐκ Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν παρετάχθη κατ' ἀντιζυγίαν ἐπὶ τῶν ὁδῶν διὰ τῶν ὁποίων διῆλθεν ἡ νεκρικὴ πομπή. Εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Μητροπόλεως παρετάχθησαν ἐπίσης οἱ βαθμοφόροι τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, τὰ ἐπιτελεῖα τῆς Δ. Α. Σ. ἀρρένων καὶ θηλέων, τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων ἀρρένων καὶ θηλέων Πρωτευούσης καὶ τῶν Ταγμάτων Ἐργασίας. Κατὰ τὴν διέλευσιν τοῦ φερέτρου τοῦ Ἀρχηγοῦ ἅπαντα τὰ παρατεταγμένα μέλη τῆς Νεολαίας ἐχαιρέτησαν ἐν μέσῳ βαθυτάτης ὀδύνης τὸν δημιουργὸν τῆς Ε.Ο.Ν., ὅστις κατάφορτος δόξης ἀπήρχετο εἰς τὸν τάφον. Αἱ Φαλαγγίτισσαι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συγκρατήσουν τὰ δάκρυά των. Μίαν τῶν ταινιῶν τοῦ φερέτρου τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐκράτει ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Νεολαίας. Τὴν νεκρικὴν πομπὴν ἠκολούθησε καὶ τὸ ἐπιτελεῖον τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἐπιτελάρχην τῆς Νεολαίας.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΑΦΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Τὴν 10.30΄ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἡ Ε.Ο.Ν., ἐν συγκινητικῇ κατανύξει καὶ ἀπεριγράπτῳ ὀδύνῃ, κατέθεσεν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχηγοῦ στεφάνους ἐκ δάφνης καὶ ἄνθη.

Ἀντιπροσωπεῖαι ἐξ ἑνὸς Τάγματος ἐξ ἑκάστης Διοικήσεως κατέθεσαν εἰς τὸν τάφον Του τοὺς στεφάνους τῶν Περιφ. Διοικήσεων, ὡς καὶ σωρὸν ὁλόκληρον ἀνθέων.

Δύναμις ἐκ τριῶν χιλιάδων Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν καὶ τμήματα Ταγμάτων Ἐργασίας συνεκεντρώθησαν ἀπὸ τῆς 7ης πρωϊνῆς εἰς τὸ Πανελλήνιον Γυμναστήριον καὶ ἐκεῖθεν κατηυθύνθησαν καθ' ἑξάδας εἰς τὸ Α΄ Νεκροταφεῖον. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὅλης παρατάξεως Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι ἐκράτουν περὶ τοὺς 90 στεφάνους δάφνης, ἕκαστος δὲ Φαλαγγίτης καὶ Φαλαγγίτισσα ἐκράτουν μπουκέτα ἀπὸ ναρκίσσους καὶ μενεξέδες. Ἀπὸ τῶν προπυλαίων τοῦ Νεκροταφείου μέχρι τοῦ τάφου τοῦ Ἀρχηγοῦ εἶχον παραταχθῆ Φαλαγγῖται κατ' ἀντιζυγίαν πρὸς ἀπόδοσιν τιμῶν εἰς τοὺς προσερχομένους ἐπισήμους.

Τὴν 10.30΄ προσῆλθον εἰς τὸ Νεκροταφεῖον ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Νεολαίας κ. Ἀλέξ. Ν. Κανελλόπουλος, ὁ Ἐπιτελάρχης συνταγματάρχης κ. Σ. Ρούβαλης μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ ἄλλοι ἀνώτατοι καὶ ἀνώτεροι βαθμοφόροι τῆς Ε.Ο.Ν. Ὑπὸ τὸν πένθιμον ἦχον τῆς μουσικῆς τῆς Ε.Ο.Ν. κατετέθησαν οἱ στέφανοι τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ στέφανος τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Δωδεκανήσων, καθὼς ἐπίσης καὶ τῶν Π.Υ.Α. Μ. Κορυτσᾶς καὶ Ἀργυροκάστρου. Πέριξ τοῦ τάφου τοῦ Ἀρχηγοῦ εἶχον συρρεύσει χιλιάδες λαοῦ, ὁ ὁποῖος παρηκολούθει δακρύων τὴν κατάθεσιν τῶν στεφάνων.

Ἐπίσης τὴν 9.30΄ πρωϊνὴν τῆς ἰδίας ἡμέρας οἱ ἐνταῦθα ἀφιχθέντες ἐξ ὅλων τῶν περιφερειῶν τῆς χώρας ὅπως παρακολουθήσουν τὴν κηδείαν τοῦ Ἀρχηγοῦ των ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα ἐκπρόσωποι τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, μαζὶ μὲ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἐθνικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν τῆς Ἑλλάδος μετέβησαν εἰς τὸ Νεκροταφεῖον ἐν σώματι καὶ ἐτέλεσαν εὐλαβὲς προσκύνημα εἰς τὸν τάφον τοῦ πρώτου ἀγρότου τῆς Ἑλλάδος, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὡρκίσθησαν νὰ συνεχίσουν τὸ ἀγροτικόν του πρόγραμμα καὶ νὰ ἀγωνισθοῦν ὑπὲρ τῆς τελικῆς νίκης τῶν ἑλληνικῶν ὅπλων. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων περιφερειῶν ἔρραναν τὸν τάφον μὲ ἄφθονα λουλούδια ἐν καταφανεῖ συγκινήσει καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὡμίλησαν δὲ διάφοροι ἐκπρόσωποι αὐτῶν.

Ὁ Μέγας νεκρὸς πρὸς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Ο ΑΝΔΡΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Ὁ Ἀρχηγός, ὁ Μεγάλος Ἐθνικὸς Κυβερνήτης καὶ Πατέρας τῆς Ε. Ο. Ν., ἀπὸ τῆς πρωίας τῆς παρελθούσης Τετάρτης δὲν εὑρίσκεται πλέον μεταξύ μας ὡς σῶμα.

Εὑρίσκεται ὅμως — καὶ θὰ εὑρίσκεται πάντοτε — ὡς φωτεινὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον θὰ ὁδηγῇ τὰ παιδιὰ τῆς Ε. Ο. Ν., ἀγόρια καὶ κορίτσια, πρὸς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς τιμῆς, τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν ὁ Ἐθνικὸς Ἐκεῖνος Ἥρως μετὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἔθνους καὶ λαοφιλήτου Βασιλέως μας Γεωργίου τοῦ Β΄

Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς δὲν ἀπέθανε. Ζῇ εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς Ε. Ο. Ν. ὡς τὸ πνεῦμα τοῦ Τρίτου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ὁ θεμελιωτής.

Θρηνοῦμεν τὴν ἀπώλειαν τοῦ Μεγάλου Τέκνου τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ σπογγίζοντες τὰ δάκρυά μας σφίγγομεν τὴν καρδίαν καὶ προχωροῦμεν πρὸς τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ ἔργου του.

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας ἀποτίουσα ἐλάχιστον φόρον τιμῆς πρὸς τὸν ἐκλιπόντα Ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸν Ἐπιθεωρητήν της, ἀνοίγει Πανελλήνιον ἔρανον μεταξὺ τῶν σχηματισμῶν της, διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἀνδριάντος.

Ὡς πρώτην εἰσφορὰν ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις Νεολαίας καταθέτει ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ της ταμείου δραχμὰς 500.000.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀνωνύμου Βιομηχανικῆς Ἑταιρείας «Παπαστράτος» διὰ ψηφίσματός του ἀπεφάσισεν ὅπως διατεθοῦν εἰς μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου Ἰω. Μεταξᾶ δραχμαὶ 1.000.000 ἐξ ἡμισείας ὑπὲρ τῆς «Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου» καὶ τῆς «Λινοθήκης τοῦ Νοσοκομείου».

— Ὁ κ. Κων. Ν. Ἐμπειρῖκος προσέφερεν ὑπὲρ τῆς Περ. Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης (Π.Υ.Α.Μ.) δραχ. 3.000 εἰς μνήμην τοῦ Ἀρχηγοῦ.

— Εἰς ἔνδειξιν τιμῆς πρὸς τὸν ἐκλιπόντα Κυβερνήτην Ἰωάννην Μεταξᾶν τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον Γεωργίας, Κτηνοτροφίας καὶ Δασῶν, δημιούργημα καὶ αὐτὸ τοῦ ἀειμνήστου Πρωθυπουργοῦ, ἀπεφάσισεν ὅπως χορηγηθοῦν ἐκ τῶν πόρων τούτου 100.000 δραχμῶν ὑπὲρ τῆς Κ.Υ.Α.Μ., ἐξυπηρετούσης ἐθνικοὺς σκοπούς.

— Εἰς μνήμην τοῦ Ἀρχηγοῦ κατετέθησαν ὑπὲρ τῆς Κ.Υ.Α.Μ. τὰ ἑξῆς ποσά: Ἀδελφοὶ Μπαρμπαρέσου δραχμὰς 25.000, Σπ. Τρικούπης 2.000, Ἰωάννης Λούμπας 2.000, Ἀνδρ. Λειβαδίτης 400.

— Τὸ Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννου Μεταξᾶ ἐψήφισε δραχμὰς 50.000 ὑπὲρ τῆς «Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου» καὶ δραχμὰς 10.000 ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀτυχησάντων ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων.

— Οἱ ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοί, χωροφύλακες καὶ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι τῆς ἀνωτέρας διοικήσεως χωροφυλακῆς Χανίων κατέθεσαν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Μεταξᾶ ἀντὶ στεφάνου δραχμὰς 50.000 ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος. Ὁμοίως ἀπεστάλησαν ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος δραχμαὶ 1.000 ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ χωροφυλακῆς Πειραιῶς ἀντισυνταγματάρχου Ἀγαπητοῦ Νικολάου εἰς μνήμην Ἰωάννου Μεταξᾶ.

ΑΙ ΕΚΠΟΜΠΑΙ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Λόγῳ τοῦ μηνιαίου πένθους τῆς Ε. Ο. Ν. ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ μεγάλου Ἀρχηγοῦ καὶ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ μουσικοῦ προγράμματος, ἀπὸ σήμερον αἱ ὧραι ἐκπομπῶν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. (βραχέα κύματα, μῆκος κύματος 37 μ. ἢ χιλιόκυκλοι 8.100) περιορίζονται τὰς μὲν καθημερινὰς ἀπὸ τῆς 6ης—7ης καὶ 30 μ. μ., τὰς δὲ Κυριακὰς ἀπὸ τῆς 10ης—12ης μ. Αἱ εἰδήσεις θὰ μεταδίδωνται πάντοτε τὴν 7ην μ. μ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε.Ο.Ν.

Οἱ στρατιῶται τοῦ 9ου λόχου τοῦ 40οῦ Συντάγματος Εὐζώνων διὰ θερμοτάτης ἐπιστολῆς των εὐχαριστοῦν τὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. Ἄρτης διὰ τὰς παντοειδεῖς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσέφερον εἰς αὐτούς.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΙΣ ΤΗΝ Π.Υ.Α.Μ.

— Ὁ στρατιώτης Κ. Σάμιος δωρεῖ εἰς τὴν Π.Υ.Α.Μ. διὰ τὸ τσιγάρο τοῦ στρατιώτου τὰ 30% ἐκ τῶν εἰσπράξεων συναυλίας του, τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ τὴν 26ην Φεβρουαρίου εἰς τὴν αἴθουσαν «Παρνασσοῦ».

Ἀπὸ τὴν ἠχὼ τοῦ μεγάλου πένθους

ΜΕΤΑΞΑΣ

Τοῦ Νικητῆ φορώντας τὴν πορφύρα,
στεφανωμένον μὲ τῆς Δόξης τὸ κλωνί,
σὲ μιὰ γιορταστικὴ φωτοπλημμύρα
θὰ σὲ δεχτοῦν ἀπόψε οἱ οὐρανοί!

Καὶ μπρὸς στὶς ἀνοιχτὲς οὐράνιες πύλες,
θάρθουν νὰ Σ' ἀνταμώσουν μὲ τιμές,
ὁ Λεωνίδας ἀπ' τὶς Θερμοπύλες
καὶ Μαραθωνομάχοι νικητές.

Κι' ἀκόμα θὰ Σὲ περιμένουν κι' ἄλλοι
Κολοκοτρώνηδες ἀπ' τὴν Τροπολιτσά,
νὰ Σοῦ φορέσουν δάφνες στὸ κεφάλι
ἀπ' τὴ λευτερωμένη Κορυτσά!

Κι' ἀπάνω στῶν ἀγγέλων τὶς φτεροῦγες
παλιοὶ καὶ νέοι Ἥρωες μαζὶ
στῆς Πίνδου θὰ πετάξετε τὶς ροῦγες
καὶ θὰ σαλπίστε: «Ἡ Ἑλλάδα αἰώνια ζῇ!»

31 - 1 - 1941

ΗΡΑΚΛΗΣ Θ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ

Ὦ Μάνα Ἑλλάδα! φόρεσες τοῦ πένθους τὰ σημάδια
Καὶ τὴ σημαία σου κρέμασες μεσίστια στὸ κοντάρι...
Ἐκεῖνος ποὺ σ' ὡδήγησε στοῦ Πίνδου τὰ λαγκάδια
Στὸν Ἅδη πάει μὲ σύντροφο τὸ Χάρο καβαλλάρη.

Μὰ μιὰ στιγμὴ τὸ Πνεῦμα του πρὶν φύγῃ αὐτὰ σοῦ λέει:
—Ἑλλάδα μὴν πικραίνεσαι καὶ μὴ λυπᾶσαι τόσο.
Ἐγὼ εἶμαι ποὺ στὸν πόλεμο τοὺς ἥρωάς σου ἐμπνέω
Κι' ἐγὼ τὴ Νίκη καὶ νεκρός, ἐγὼ θὰ σοῦ τὴν δώσω.

Δ. Γ. ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ

ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΝΕΚΡΟ

Στὸ σκήνος σου θλιμμένη ἡ Νίκη ἀκούμπησε
τὸ μέτωπο καὶ στάλαξε ἕνα δάκρυ,
γυρνώντας πρὸς τὸ χῶμα τὸ δαφνόστρωτο τοῦ θείου σπαθιοῦ τὴν ἄκρη.

Μὰ ποῦ θὰ βρῇ τὸ δάκρυ ἡ πονεμένη μας
ἡ Μάνα, ἡ πικραμένη μας Πατρίδα;
Ὦ ἐσύ, ποὺ ἐστάθης ἄξιος καὶ ξεπέρασες τὴ δόξα ἑνὸς Λεωνίδα.

Τὰ Πνεύματα ἂς σαλπίσουν τώρα Σύμβολο
μᾶς ἔγινε πιὰ τὸ ἔργο σου, Στρατιώτη.
Κι' ἂς πῇ ξανὰ τὸν ὅρκο της, ποὺ ἀκλόνητη σοῦ ὡρκίστηκεν ἡ νιότη.

Κι' ἂς ἔρθουν κι' οἱ ψυχὲς ἐκείνων, ποὺ ἔπεσαν,
ἐκείνων, ποὺ ὁδηγὸς στὸ θρίαμβο ἦσουν,
στὸ δρόμο ποὺ τραβᾶς νὰ σ' ἀνταμώσουνε καὶ νὰ σὲ προβοδίσουν.

Φρουροί, καὶ νὰ σὲ πᾶν ψηλά, στὸ Πάνθεο,
στὴ λάμψι, ποὺ ποτὲ δὲν ἔχει δύσι...
Ἐμεῖς μέσ' στὴν ψυχή μας ἀκατάλυτο βωμὸ σοῦ ἔχουμε στήσει.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟΝ ΑΡΧΗΓΟ

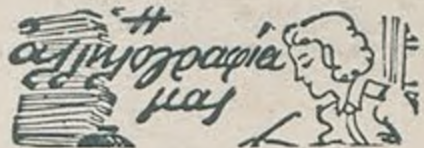
Λένε ὅτι ἐπέταξες σήμερα τὸ πρωΐ
πρὸς τὰ οὐράνια ἡ ἄσβηστη, Μεγάλη σου πνοή.
Πλανιῶνται. Γιατὶ ἐσέναν' ἡ πνοὴ εἶχε σκορπίσει
κι' εἶχε πετάξει ἀπὸ καιρὸ στὴν Πίνδο νὰ φυσήσῃ
Σύμβολο τῆς Ἐλευτεριᾶς καὶ τῆς Τιμῆς Κολώνα
νὰ στήσῃ σ' Ἀργυρόκαστρο, Κλεισοῦρα καὶ Αὐλῶνα.

Ὅσο ἀπέραντη ἡ πνοὴ καὶ νᾆναι δὲν ἀντέχει
νὰ θρέφῃ τὸ ἴδιο τὸ κορμὶ ὅταν ὁλοῦθε τρέχει.
Σὺ πνοοδότης ἦσουνα καὶ Ὁδηγὸς ἀντάμα.
Ἀκόμα καὶ στὴν ἐκκλησιὰ κρεμώντας ἕνα τάμμα,
σ' Ἐσένα πάντα στρέφαμε μὲ πίστι τὴ ματιά μας,
γιατὶ σ' Ἐσένα ἔδειχνε τὸ δρόμο ἡ Παναγιά μας.

Κλῖνε λαὲ ἑλληνικέ, εὐλαβικὰ τὸ γόνυ
σ' Αὐτὸν ποὺ ἐμπιστεύεται τὸ ἀλάθευτο τιμόνι
τῆς Νίκης, μὲ πεποίθησι στὰ χέρια τὰ δικά σου.
Σ' Αὐτὸν ποὺ ἔπεσ' ἀθόρυβα γιὰ τὴν ἐλευτεριά σου.

Κι' ὁρκίσου ἐπάνω στὴ σβηστὴ ἀλλ' ἄγρυπνη ματιά του
πὼς σύντομα, εὐλαβικὰ θὰ τρέξῃς στὴ γωνιά του,
κι' ὅπως γιὰ πάντα ζωντανὸ θὰ τὸν λογᾷ ἡ ψυχή σου,
θὰ σμίξῃς Νίκης θούριο μέσα στὴν προσευχή σου.

ΜΑΡΙΑ ΙΩ. ΛΟΒΕΡΔΟΥ

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

Ζητοῦν ἀλληλογραφίαν οἱ κάτωθι πολεμισταί:

Ὑπαξιωματικὸς ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΕΜΜ., XIV Συνοριακὸς Τομεὺς 6 Τ. Τ. 790. — ΔΟΓΑΝΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, λοχίας, Ἀπόσπασμα Ἐπιμελητείας Τ. Τ. 866. — ΜΠΟΛΙΕΡΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ, λοχίας, Ἀπόσπασμα Ἐπιμελητείας Τ. Τ. 866. — ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ, δεκανεύς, Ἀπόσπασμα Ἐπιμελητείας Τ. Τ. 866. ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, δεκανεύς, Ἀπόσπασμα Ἐπιμελητείας Τ. Τ. 866. — ΓΑΝΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΤΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤ., ΚΑΡΥΔΗΣ ΑΓΑΠ., ΞΗΝΤΑΒΕΛΟΝΗΣ ΗΛΙΑΣ, Μονὰς 3010 Λάρισαν. — ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, λοχίας Α΄ Σ. Πεδ. Πυροβολικοῦ Ο. Δ. Ι Μοίρας Τ. Τ. 825. — ΔΕΡΔΕΝΕΣ ΕΛΕΘΕΡΙΟΣ, στρατιώτης Α΄ Σ. Πεδ. Πυρ)κοῦ Ο. Δ. Ι Μοίρας Τ. Τ. 825. — ΜΠΑΖΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ὁπλίτης ἐκ Χαλκίδος, Μονὰς 2020 Τ. Τ. 327. — ΓΚΟΥΣΚΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, δεκανεύς, Μονὰς 1334 Τ. Τ. 712. — ΛΥΣΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ δεκανεύς, ΦΛΩΡΑΚΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ δεκανεύς, ΤΖΟΥΡΟΥΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ δεκανεύς, ΔΙΑΛΟΤΖΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟς δεκανεύς. Ἅπαντες Μονὰς 1334 Τ. Τ. 712. ΝΤΑΓΚΟΝΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ δεκανεύς, ΑΓΟΡΑΣΤΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ δεκανεύς. Ἅπαντες: V Ἀπόσπασμα Ἐπιμελητείας Τ. Τ. 866. — ΚΑΝΑΚΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ XII Συν)κὸς Τομεύς, Λόχος Διοικήσεως Τ. Τ. 901. — ΣΠΑΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, σμηνίτης, Α. Β. Σέδες. — ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΕΩΝΙΔΑΣ, ὁπλίτης, Α. Β. Σέδες. — ΤΣΙΟΥΚΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ὑπαξιωματικός, VI Β. Ζ. Τ. Ὀχυρῶν 14 Τ. Τ. 415. — ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, δεκανεύς, 44ον Σύνταγμα Πεζικοῦ, 2ος Λόχος, Τ. Τ. 866. — ΦΩΤΙΟΣ Σ. Τ. Τ. 901. — ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΓΓΕΛΟΣ, ὁπλίτης, Μονὰς 44)2 Τ. Τ. 490. — ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΤΣΕΚΕΡΗΣ σμηνίτης, Μονὰς 2020 Τ. Τ. 327.

Ἀλληλογραφία μετώπου

ΕΜΜ. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΝ, ὑπαξιωματικόν, XIV συνοριακὸν τομέα. 6 Τ. Τ. 790. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ γράμμα σου. Ἡ ἀγγελία γιὰ τὴν ἀλληλογραφίαν δημοσιεύεται στὴν οἰκεία στήλη. Τὸ τέλος εἶναι κοντά. Ἡ τελικὴ νίκη μέρα μὲ τὴν ἡμέρα μᾶς πλησιάζει περισσότερο. Μὲ τὴν εὐχὴ τῆς Παναγίας πάντα μαζί σου. — ΜΟΣΧΟΝ ΑΘΑΝ., ὑπαξιωματικόν, Α΄ Σύνταγμα Π. Πυροβολικοῦ III Μοῖρα 7η Πυρ)χία, Τ. Τ. 825. Ἐνδιαφέρουσα ἡ παρατήρησίς σου. Πάντως θὰ τὸ ἀφήσωμεν ὅπως ἔχει. Αἱ φωτογραφίαι μᾶς ἔρχονται μὲ τίτλους. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον. Ναί, μὲ χρυσᾶ γράμματα θὰ γραφοῦν στὴ νεωτέρα ἱστορία τῆς Πατρίδος μας τὰ ἡρωϊκὰ κατορθώματα τοῦ στρατοῦ μας, τοῦ στόλου μας καὶ τῆς ἀεροπορίας μας κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον. Ὁ Θεὸς μαζί σου. — ΔΙΑΜΑΝΤΗΝ ΔΟΓΑΝΗΝ, λοχίαν, Τ. Τ. 866. Ὡραιότατο τὸ γράμμα σου πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Φαλαγγίτισσας. Δημοσιεύομεν ἐδῶ μικρὴ περικοπή:

«Στὶς στῆλες τῶν ἐφημερίδων βλέπουμε τὶς τόσο μεγάλες ὑπηρεσίες, ποὺ προσφέρετε στὴν προσφιλῆ μας Πατρίδα.

»Ἡ ἐνεργητικότης σας ἡ ἀκούραστος μᾶς τονώνει, μᾶς δυναμώνει καὶ μᾶς προσφέρει τὸ ἀθάνατο κρασὶ τῆς λησμονιᾶς ὅλων τῶν φθαρτῶν, ἀνεβάζοντάς μας σὲ ἐπίπεδα ὑψηλότερα καὶ εὐγενέστερα, στὰ ὁποῖα ἐπικρατεῖ τὸ πνεῦμα τῶν ἀθάνατων προγόνων μας καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ξεκινοῦντες γεμᾶτοι μὲ ὁρμὴ καὶ θάρρος ἀτενίζομε τὴ μεγάλη Ἐκείνη καὶ λαμπρὴ Ἰδέα, τὴν Πατρίδα, στὸ βωμὸ τῆς ὁποίας προσφέρουμε ὅ,τι πολύτιμο ἔχομε». Σκέπη σου ἡ Μεγαλόχαρη. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΒΟΥΔΟΥΡΗΝ, λοχίαν, Τ. Τ. 825. Ὄχι ἁπλᾶ ἔνδοξος, ἀλλὰ ἐνδοξότατος εἶναι ὁ ἑλληνικὸς στρατός. Τὸ ἀπέδειξε, τὸ ἀποδεικνύει καὶ θὰ τὸ ἀποδείξῃ καὶ πάλιν εἰς τὸ μέλλον... ἐὰν τοῦ ζητηθῇ, πρᾶγμα ποὺ δὲν τὸ πιστεύομεν. Ὅποιος καῇ στὰ λάχανα, φυσᾷ καὶ τὸ γιαοῦρτι. Ἡ Παναγία νὰ σὲ προστατεύῃ. — ΜΠΟΛΙΕΡΑΚΗΝ ΕΥΤΥΧΙΟΝ, λοχίαν, V Ἀπόσπασμα Ἐπιμελητείας, Τ. Τ. 866. Τὰ χιονισμένα βουνὰ τῆς Ἀλβανίας θὰ σᾶς εἶναι ἡ ὡραιοτέρα ἀνάμνησις τῆς ζωῆς σας. Ἐκεῖ γράφετε τὶς λαμπρότερες σελίδες τῆς Ἐθνικῆς μας Ἱστορίας. Ὁ Θεὸς μαζί σου. — ΔΙΟΝΥΣΙΟΝ ΓΚΟΥΣΚΟΝ, δεκανέα, Μονὰς 1334, Τ. Τ. 712. Ναί, λαμπρὲ πολεμιστὴ — ἡ Νίκη εἶναι δική μας. Ἡ Παναγιά, ποὺ πρώτη πληγώθηκε μαζὶ μὲ τὴν «Ἕλλη» μας, ὁδηγεῖ τὸ χέρι σας. Καμμιά σας σφαῖρα οὔτε ὀβίδα, οὔτε βόμβα δὲν ἀστοχεῖ. Ὁ ὕπουλος ἐχθρὸς πληρώνει τώρα τὸ ἀνόμημά του. Καὶ ποῦσαι ἀκόμη!... Ὁ Θεὸς μαζί σου. — ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΟΝΤΑΚΗΝ, ὁπλίτην, 5ον Νοσηλευτικὸν Τμῆμα, Μ. 1267, Τ. Τ. 866. Γειά σου καὶ χαρά σου, λεβέντη μας. Ναί, ὁ Ἀρχηγὸς μᾶς φώναξε: «ριχθῆτε μὲ λύσσα, μὲ φανατισμό, μὲ τρέλλα στὸν ἀγῶνα». Τὸν ἀκούσαμε! Καὶ νά τὸ ἀποτέλεσμα. Πάει ὁ Πράσκα, ὁ Μπαντόλιο, ὁ Σοντοῦ. Κι' ὅπου-ὅπου κι' ὁ Καμπαλέρο. Ὅσο γιὰ τὸ Μουσσολίνι... ἔ! οὔτε φύλλος στὸν κόρφο του. Θὰ τὸν βαρᾶμε καὶ θὰ τοῦ τραγουδοῦμε:

Θυμήσου Ντοῦτσε τὴ βραδιὰ
καὶ τὴ νυχτιὰ θυμήσου,
ποὺ μᾶς ξυπνοῦσες κι' ἔλεγες:
ἡ Ἑλλάδα εἶναι δική σου.

Ὁ Ἅι Μηνᾶς νὰ σὲ προστατεύῃ. — ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΚΟΛΩΝΙΑΝ, λοχίαν μηχανικοῦ Β' λόχον διαβιβάσεων, Τ. Τ. 152. Μπράβο σου, λεβεντονιέ! Μὲ τὸ τραγοῦδι καὶ τὸ γέλιο πρέπει ν' ἀντικρύζωμε τὸν ἐχθρό. Ξέρεις τί πάει νὰ πῇ: ὁ ἄλλος νὰ σὲ πολεμᾷ κι' ἐσὺ νὰ τὸν παίρνεις στὸ ψιλό; Νά μερικοὺς στίχους ἀπὸ τὸ σατυρικὸ ποίημά σου:

Κι' ὅλοι μας ὡρκιστήκαμε
σὲ μέρες ἐνενήντα
νὰ πιάσουμε τοὺς Ἰταλοὺς
μαζὶ καὶ τὸν Μπενίτα!

Καλὰ τοῦ κάνεις καὶ τοῦ ἀλλάζεις ἀκόμη καὶ τὸ ὄνομα. Ἀπὸ Μπενίτο τὸν κάνεις Μπενίτα. Αὐτὸς πρέπει νὰ πάθῃ πολλὰ ἀπὸ μᾶς. Καὶ θὰ τὰ πάθῃ. Ὁ Θεὸς μαζί σου, παλληκάρι μας. — Γ. ΧΑΙΡΕΤΗΝ. Δὲν ἀναγράφεις στὸ γράμμα σου τὴ διεύθυνσί σου. Τὴν περιμένουμε. «Εἴμεθα πιστοὶ στὸν ὅρκο, ποὺ δώσαμε στὴν Πατρίδα. Καὶ βαδίζομε μὲ ἕνα σύνθημα: «Ἐλευθερία ἢ θάνατος!». Τὸ σύνθημα τοῦτο ἀκούγεται καὶ στὰ μετόπισθεν, γενναῖε μας πολεμιστή. Παιδιὰ — κορίτσια κι' ἀγόρια — γυναῖκες, γέροι καὶ γρηοῦλες, ὅλοι κι' ὅλες «Ἐλευθερία ἢ θάνατος» φωνάζουν. Καὶ τὸ ἀκούει ὁ Μουσσολίνι καὶ τὰ Μουσσολινάκια καὶ τρέμουν. Ἡ εὐχὴ τοῦ Χριστοῦ πάντα νὰ σ' ἀκολουθᾷ. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΝ, λοχίαν, Τ. 3. 693. Δημοσιεύομεν ἐδῶ τὸ καλοδουλεμένο ποίημά σου. Μπράβο σας, παιδιά. Ἔτσι πρέπει: νἄχετε κέφι καὶ γιὰ τραγοῦδι. Λίγον καιρὸ ἀκόμη καὶ τελειώνομε. Ἡ θάλασσα... φαίνεται! Ὁ Θεὸς μαζί σου, γενναῖε πολεμιστή μας.

ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟ ΜΑΣ

Ἡ Δόξα τὰ αἱματόβρεχτα
τὰ χώματα ὀργώνει
Μὲ τοῦ χαμοῦ τὶς αὐλακιὲς
π' ἀνοίγει τὸ κανόνι.
Μὰ ὅταν θὰ πάψῃ νὰ βροντᾷ
τὸ μαῦρο ἀστροπελέκι
Κι' ἡ Δόξα θὲ νὰ κουραστῇ
στεφάνια νὰ σοῦ πλέκῃ
Θὰ ξεφυτρώσῃ μιὰ αὐγὴ
στὸ ματωμένο χῶμα
Ἡ ἐλευθερία τῶν λαῶν
γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμα.

16-1-41 Τ.Τ. 693.

Λοχίας Πασχαλίδης Ἰωάννης

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ, Μονὰς 546)8, Τ. Τ. 481. Ἄ! τί μεγάλη τιμή, ποὺ τὴν ζηλεύουν καὶ θὰ τὴ ζηλεύουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες στοὺς αἰῶνες. Μπορεῖς νὰ λές: Πῆρα μέρος στὸν πόλεμο τοῦ 40! Κι' ἐσὺ πρέπει νὰ εἶσαι ἀκόμη πιὸ ὑπερήφανος, ποὺ ἔχυσες καὶ τὸ αἷμα σου. Τὸ γράμμα σου πρὸς τὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀχλαδινῆς Ἠλείας δὲν μποροῦμε νὰ τὸ δημοσιεύσωμε λόγῳ ἐλλείψεως χώρου. Ἡ «Νεολαία» σοῦ εὔχεται ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς της ταχεῖα τὴν ἀνάρρωσί σου. Κι' ὁ Θεὸς πάντα μαζί σου. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΣΠΑΝΟΝ, σμηνίτην, Α. Β. Σέδες. Μᾶς γράφεις: «Σᾶς στέλνω αὐτὸ τὸ γράμμα γιὰ νὰ εὐχαριστήσω τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας — ἀπὸ τὸν Ἀρχηγόν τὸν στοργικόν μας πατέρα καὶ σοφὸν ὁδηγό μας ὡς τὸ πιὸ μικρὸ Σκαπανάκι — γιὰ τὸ στοργικὸ ἐνδιαφέρο ποὺ δείχνει σὲ μᾶς ποὺ πολεμοῦμε τὸν ἄτιμο ἐπιδρομέα καὶ στὶς οἰκογένειές μας, ποὺ ἀφήσαμε πίσω». Δὲν μπορεῖ νὰ βάλῃ ὁ νοῦς σου τί κάνουν γιὰ σᾶς καὶ τὶς οἰκογένειές σας τὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. Λεπτὸ δὲν στέκουν. Νύχτα-μέρα δουλεύουν γιὰ σᾶς, γιὰ σᾶς νέοι πολεμισταί, ποὺ εἶστε ἡ Πατρίδα ἡ ἴδια. — ΘΑΝΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΝ, στρατιώτην, Α' Σύνταγμα Πεζικοῦ, V λόχος, Τ. Τ. 490. Μᾶς γράφεις: «Σήμερα πήραμε τὰ δέματα τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τὴν εὐχαριστοῦμε μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά. Ἡ ὡραία αὐτὴ χειρονομία τῶν παιδιῶν τῆς Ε.Ο.Ν. μᾶς συγκίνησε βαθύτατα. Νὰ ξέρουν τὰ καλὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. πὼς οἱ κόποι καὶ οἱ μόχθοι τους κι' ὁ ἱδρῶτας, ποὺ χύνουν δουλεύοντας γιὰ μᾶς δὲν πᾶνε χαμένα. Μὰ οὔτε κι' ἐμεῖς θὰ τὸ λησμονήσουμε ποτέ. Βαθειὰ θὰ εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη μας καὶ παντοτεινή». «Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ κάναμε ἐμεῖς στὰ μετόπισθεν, μπροστὰ σ' ἐκεῖνα ποὺ σεῖς — γενναῖοι πολεμισταὶ — κάνετε στὸ μέτωπο!». Ἔτσι σοῦ ἀπαντοῦν τὰ Φαλαγγιτάκια καὶ τὰ Σκαπανάκια, ἔστω κι' ἂν χύνουν κι' αὐτὰ καὶ τὸ αἷμά τους ἀκόμη γιὰ νὰ συνδράμουν τὴν Πατρίδα στὸ μεγάλο της ἀγῶνα. Ἡ Παναγιὰ πάντα μαζί σου. — ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΣΤΑΝΙΤΣΑΝ, ὁπλίτην. Τ.Τ. 732. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς εὐχές σου. Τὸ ἐξώφυλλον καλύπτεται ἀπὸ εἰκόνας πολεμικοῦ περιεχομένου. Ἡ Παναγία νὰ σὲ προστατεύῃ. — Γ. ΤΣΟΚΑΝ, 1ον Σύνταγμα Πεζικοῦ, Τ. Τ. 490. Ἡ «Νεολαία» θὰ σοῦ στέλλεται στὴ νέα διεύθυνσί σου. Ἐνθουσιῶδες τὸ γράμμα σου. Σωστὰ ὅσα γράφεις γιὰ τὸν Μεγάλον μας Ἀρχηγόν, τὸν ἀείμνηστον Ἰωάννην Μεταξᾶν. Ὁ Θεὸς τὸν ἔταξε Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος τὴν στιγμὴ ποὺ ἔπρεπε. Ὁ Ἅγιος Δημήτριος πάντα μαζί σου. — Κ. ΚΑΛΟΒΡΕΝΤΗΝ, στρατιώτην, Μονὰς 179, Τ. Τ. 724. Ἐλήφθη τὸ γράμμα σου. Τὰ εἴδη θὰ σοῦ ἀποσταλοῦν. Καθὼς καὶ στὸν ἀδελφό σου. Ὁ Θεὸς μαζί σου. — Γ. Δ. ΜΠΙΤΣΗΝ, Τ. Τ. 395. Ὡραῖα τὰ πολεμικὰ κάλαντα ποὺ μᾶς ἔστειλες. Ἔφθασαν ὅμως ἀργὰ κι' ἔτσι ἔχασαν τὴν ἐπικαιρότητά των. Ἡ Παναγία μαζί σου. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ, στρατιώτην, Χ ὁμὰς ἀναγνωρίσεως, Τ. Τ. 935. Πολὺ καλὰ τά... ψάλλεις στὸ ποίημά σου. Νά μερικοὶ στίχοι:

Οἱ δύσμοιροι δὲν τὄλπιζαν
τὴν Κορυτσὰ νὰ χάσουν
καὶ τῆς Κλεισούρας τὰ βουνὰ
σπεύδουν νὰ ὀχυρώσουν,
τὸ γόητρον τοῦ Φασισμοῦ
κεῖ πάνω νὰ στηλώσουν.

Μάταιος ὅμως ὁ κόπος τους! Ὁ Φασισμὸς δὲν εἶναι πιὰ δυνατὸν νὰ στηλωθῇ. Ὁ Τσολιᾶς κι' ὁ Φαντάρος τοῦ ξεστήλωσαν τὰ θεμέλια. Ἡ εὐχὴ τῆς Παναγιᾶς μαζί σου. — ΑΓΓΕΛΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ, στρατιώτην, Μονὰς 44)2, Τ. Τ. 490. Τί κρῖμα νὰ λάβωμε τόσο ἀργὰ τὸ «Χριστουγεννιάτικο γράμμα» σου. Πῶς νὰ δημοσιευθῇ τώρα ποὺ ἔχομε Φεβρουάριο; Περιμένουμε νὰ μᾶς στείλῃς κάτι ἄλλο «ἐκτὸς χρόνου», γιὰ νὰ εἶναι πάντα ἐπίκαιρο καὶ νὰ μπορέσωμε νὰ τὸ δημοσιεύσωμε. Ὁ Θεὸς μαζί σου. — ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΙΤΣΙΔΗΝ πυροβολητήν, VI Β ὁμὰς Πυροβολικοῦ, Τ. Τ. 693. Εὖγε σου! γενναῖε πολεμιστή. Στὸ γράμμα σου φανερώνεται ὅλη ἡ λεβεντιά σου, ἡ παλληκαριά σου, ἡ μεγαλοψυχία σου. Μὲ παιδιὰ σὰν ἐσᾶς, ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ κανέναν ἀπολύτως. Ὄχι «ἕνα δέμα» ποὺ ἐλάβατε... μὰ χρυσοῦς πρέπει νὰ σᾶς κάμωμε. Καὶ θὰ σᾶς κάμωμε. Ἡ Ἑλλὰς δὲν θὰ ξεχάσῃ. Ὁ Θεὸς πάντα μαζί σου.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

Ἡ Νεολαία

